

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:
«ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΕΙΦΟΡΟΥ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ»**

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ
ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΣΕ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΟΙΝΟΥ**

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥ



ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ



Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

«Καινοτόμα Συστήματα Αειφόρου Αγροτικής Παραγωγής»

Κατεύθυνση: Αγροτική Επιχειρηματικότητα

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ
ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΣΕ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΟΙΝΟΥ**

της

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: Θεόδωρος Μαρούδας

Εξωτερικός Καθηγητής του ΑΤΕΙΘ

Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2017

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών μου στο Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης «Καινοτόμα Συστήματα Αειφόρου Αγροτικής Παραγωγής» στην κατεύθυνση Αγροτική Επιχειρηματικότητα κατά την χρονική περίοδο Σεπτέμβριο 2016 με Οκτώβριο του 2017.

Επιθυμώ πρωτίστως να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέπων καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας κ. **Θεόδωρο Μαρούδα**, εξωτερικό συνεργάτη του ΑΤΕΙΘ στο Μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Με την πείρα και την γνώση που κατέχει, με βοήθησε στην ανάληψη του θέματος και με την καθοδήγηση και τις πολύτιμες συμβουλές του στην επιτυχή διεκπεραίωση της.

Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Διευθυντή του Αμπελουργικού τμήματος ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΑΕ κ. **Γεώργιο Σαλπυγγίδη** που δέχτηκε να με συναντήσει και να μου δώσει αρκετές πληροφορίες και συμβουλές πάνω στο κομμάτι της οινοποιίας.

Τέλος θα ήθελα να πω ένα μεγάλο **ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ** στους γονείς μου για την στήριξη και συμπαράσταση τους αλλά και όσους με βοήθησαν ενεργά για την ολοκλήρωση της εργασίας μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Αποφάσισα να ασχοληθώ με την ανάλυση των οικονομικών στοιχείων του οινοποιητικού κλάδου ανάμεσα στην συμβατική και βιολογική καλλιέργεια οίνου γιατί θεωρώ ότι, οι περισσότεροι έχουν στραφεί στον πρωτογενή τομέα και κυρίως στον βιολογικό τρόπο παραγωγής. Στις μέρες μας η εμπιστοσύνη των καταναλωτών έχει κλονιστεί και αναζητούν καλύτερη ποιότητα προϊόντων και πιο ασφαλή για την υγεία τους. Όπως αναλύεται και στην παρούσα εργασία η βιολογική καλλιέργεια αποκτά όλο και περισσότερο έδαφος σε παγκόσμια κλίμακα, αν και στην Ελλάδα είναι ακόμα σε αρκετά μικρό ποσοστό.

Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα καλλιεργούνται πάνω από **50** καλλιέργειες, με τον οίνο να κατέχει την 6^η θέση. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις καθώς και οι εξαγωγές χρόνο με τον χρόνο αυξάνονται αλλά σε μικρό επίπεδο σε σύγκριση με την συμβατική καλλιέργεια. Τα επόμενα χρόνια υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξης της αγοράς, με κύριο πρόβλημα την μικρή αγορά διάθεσης των προϊόντων βιολογικού οίνου.

Λέξεις – Κλειδιά:

Βιολογική – Συμβατική καλλιέργεια, καλλιεργούμενες εκτάσεις, παραγωγή, εισαγωγές, εξαγωγές, αριθμοδείκτες, καλλιέργεια οίνου, χρηματοοικονομική ανάλυση

SUMMARY

I decided to deal with the analysis of the financial aspects of the winemaking industry between conventional and organic wine cultivation, because I believe that most of them have turned to the primary sector and especially to organic production. Nowadays, consumer confidence has been shaken and is looking for better quality products and safer for their health. As we have seen in this paper, organic farming is increasingly gaining ground on a global scale, although in Greece it is still quite small.

Specifically, over 50 crops are cultivated in Greece with wine holding the 6th place. The area under cultivation as well as exports year by year increase but to a small extent compared to conventional farming. In the years to come, there are market prospects, with the main problem being the small market for organic wine products.

Keywords:

Organic - Conventional cultivation, cultivated land, production, imports, exports, indicators, wine growing, financial analysis

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	iii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ.....	iv
SUMMARY	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ.....	viii
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ	ix
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	x
ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΣΚΟΠΟΣ.....	1
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	3
1.ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	3
2.ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ.....	5
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ.....	5
2.2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	5
3. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ.....	7
3.1 ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	11
3.2 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	16
4.ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΜΕ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	17
4.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	18
4.2 ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ ΣΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ.....	19
5.ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΙΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ	20
5.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	20
5.2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	20
5.3. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ	21
5.5 ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΜΠΕΛΙΟΥ	22
5.5.1 ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΡΑΣΙ.....	22
6.ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΟΙΝΟΥ ΣΕ ΧΩΡΕΣ Ε.Ε.....	23
7.ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΟΙΝΟΥ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	29
8.ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΟΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β.....	49
1.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	49
2.ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	50
2.1 ΕΙΔΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	51
2.2. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	51
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ.....	53
4.ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ	56
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	56
1.ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ	56
1.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	57
1.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ACTIVITY RATIOS)	60
1.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (PROFITABILITY RATIOS)	63
1.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ Ή ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ (FINANCIAL LEVERAGE RATIOS)	67

1.5 ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ	68
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΣΑΝΤΑΛΗ Α.Ε	69
3.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΠΟΥΤΑΡΗ.....	70
4.ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΚΑΙ ΜΠΟΥΤΑΡΗ	71
5.ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	86
6.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	87
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	89
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	90
1.ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ	90
2.ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ	90
3.ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	91

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

Πίνακας 3.1.1 Βιολογικά προϊόντα στην Ελλάδα.....	12
Πίνακας 3.1.2 Βιολογικές Καλλιεργούμενες εκτάσεις στην Ελλάδα	14
Πίνακας 6.1 Συνολική Παραγωγή Οίνου σε χώρες Ε.Ε.	23
Πίνακας 6.2 Συνολικές εκτάσεις Οίνου σε χώρες Ε.Ε. από το 1986 - 2001	25
Πίνακας 6.3 Συγκεντρωτικός πίνακας Εξαγωγών οίνου από την Ε.Ε.	26
Πίνακας 6.4 Εισαγωγές οίνου σε χώρες της Ε.Ε	27
Πίνακας 7.1 Εξαγωγές οίνου παγκοσμίως	29
Πίνακας 7.2 Εισαγωγές οίνου παγκοσμίως	29
Πίνακας 7.3 Συνολική παραγωγή οίνου	31
σε παγκόσμια κλίμακα	31
Πίνακας 8.1 Σύνολο εκτάσεων καλλιέργειας οίνου ανά περιφέρεια	32
Πίνακας 8.2 Συνολικές εκτάσεις Βιολογικής καλλιέργειας.....	34
Πίνακας 8.3 Παραγωγή οίνου στην Ελλάδα έως το 2015	36
Πίνακας 8.4 Μέγεθος εγχώριας παραγωγής κρασιού από βιολογικό και συμβατικό σταφύλι (1999-2006)	36
Πίνακας 8.5 Προϊόντα Αμπέλου από 2009 – 2013	39
Πίνακας 8.6 Παραγωγικές επιχειρήσεις ανά περιφέρεια	40
Πίνακας 8.7 Αριθμός μεταποιητών βιολογικού οίνου	42
Πίνακας 8.8 Εισαγωγές Οίνου στην Ελλάδα	43
Πίνακας 8.9 Οι 10 χώρες Ε.Ε. με την μεγαλύτερη ποσότητα εισαγωγής οίνου στην Ελλάδα.....	45
Πίνακας 8.10 Εισαγωγές από Τρίτες χώρες	45
Πίνακας 8.11 Εξαγωγές Βιολογικού Οίνου	46
Πίνακας 8.12 Ποσότητες Εξαγωγής Οίνου	47
Πίνακας 8.13 Εξαγωγές Οίνου σε χώρες Ε.Ε	48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Πίνακας 3.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	71
Πίνακας 3.2 Δείκτης Ειδικής Ρευστότητας	72
Πίνακας 3.3 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων	73
Πίνακας 3.4 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων	74
Πίνακας 3.5 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού	75
Πίνακας 3.6 Δείκτης Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων	76
Πίνακας 3.7 Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους.....	77
Πίνακας 3.8 Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου	78
Πίνακας 3.9 Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού	80
Πίνακας 3.10 Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων	81
Πίνακας 3.11 Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης.....	83
Πίνακας 3.12 Βαθμός Κάλυψης Χρηματοοικονομικών Δαπανών	84

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

Γράφημα 3.1 Συνολική Βιολογική Γεωργία Παγκοσμίως	7
Γράφημα 3.2 Βιολογική Καλλιέργεια από το 2007 – 2015 στις Ηπείρους.....	8
Γράφημα 3.3 Συνολική έκταση Βιολογικής Γεωργίας	9
Γράφημα 3.4 Ανάπτυξη Βιολογικής γης από το 1999 – 2014.....	9
Γράφημα 3.5 Οι 10 χώρες με τους περισσότερους παραγωγούς Βιολογικής καλλιέργειας .	10
Γράφημα 3.1.1 Βιολογικά Προϊόντα στην Ελλάδα.....	13
Γράφημα 3.1.2 Βιολογικές καλλιεργούμενες εκτάσεις στην Ελλάδα	14
Γράφημα 3.1.3 Βιολογικές Εκμεταλλεύσεις ανά νομό	15
Γράφημα 4.1.1 Σύγκριση Συμβατικής και Βιολογικής Καλλιέργειας.....	18
Γράφημα 6.1 Συνολική Παραγωγή Οίνου σε χώρες Ε.Ε	24
Γράφημα 6.2 Συνολικές εκτάσεις οίνου σε χώρες Ε.Ε από το (1986- 2001).....	25
Γράφημα 6.3 Εξαγωγές Οίνου από Ε.Ε	26
Γράφημα 6.4 Εισαγωγές Οίνου στις Χώρες τις Ε.Ε.	28
Γράφημα 7.1 Εξαγωγές Οίνου σε παγκόσμια κλίμακα	30
Γράφημα 7.2 Εισαγωγές οίνου παγκοσμίως	30
Γράφημα 7.3 Συνολική παραγωγή παγκοσμίως	31
Χάρτης 1. Περιοχές της Ελλάδος με καλλιέργειες αμπελιού	32
Γράφημα 8.1 Συνολικές Εκτάσεις Οίνου	35
Γράφημα 8.2 Σύγκριση Βιολογικής και Συμβατικής καλλιέργειας Οίνου	35
Γράφημα 8.3 Συγκεντρωτικό Ποσοστό παραγωγής Οίνου.....	38
Γράφημα 8.4 Βιολογική και Συμβατική Παραγωγή Οίνου	38
Γράφημα 8.5 Αμπελουργικά Προϊόντα από το 2009 – 2013	39
Γράφημα 8.6 Παραγωγικές επιχειρήσεις οίνου ανά περιφέρεια	41
Χάρτης 2. Οινοποιεία στην Ελλάδα.....	41
Γράφημα 8.7 Αριθμός μεταποιητών Βιολογικού Οίνου	42
Γράφημα 8.8 Εισαγωγές Οίνου στην Ελλάδα	44
Γράφημα 8.9 Ποσότητες Εξαγωγής Οίνου	47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Γράφημα 3.7 Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους.....	79
Γράφημα 3.8 Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους	79
Γράφημα 3.9 Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού	82
Γράφημα 3.10 Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων	82
Γράφημα 3.11 Βαθμός κάλυψης Χρηματοοικονομικών Δαπανών	85

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

- **IFOAM** ⇒ International Federation of Organic Agriculture Movements
- **Ε.Ο.Κ** ⇒ Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
- **Ε.Ε.** ⇒ Ευρωπαϊκή Ένωση
- **Ο.Ι.Β.** ⇒ International Organisation of Vine and Wine
- **ΕΛ.ΣΤΑΤ.** ⇒ Ελληνική Στατιστική Αρχή
- **ΠΟΠ** ⇒ Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας
- **ΠΓΕ** ⇒ Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη
- **ΗΛ** ⇒ Εκατόλιτρα
- **L** ⇒ Λίτρα
- **Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε.** ⇒ Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων
- **Α.Ε.** ⇒ Ανώνυμη Εταιρεία
- **Φ.Ε.Κ.** ⇒ Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής μου διατριβής είναι η ανάλυση οικονομικών στοιχείων και δεικτών απόδοσης του κλάδου της οινοποιίας στην Ελλάδα και συγκεκριμένα ανάμεσα στην συμβατική και βιολογική καλλιέργεια του οίνου.

Στο **A κεφάλαιο** γίνεται αναφορά στην συμβατική - βιολογική καλλιέργεια και αποτυπώνονται οι διαφορές των δύο (2) καλλιεργειών. Αναλύεται η βιολογική καλλιέργεια σε παγκόσμιο επίπεδο και τα βιολογικά προϊόντα που υπάρχουν στην Ελλάδα. Γίνεται μία εισαγωγή για τον οίνο και το αμπέλι, ακολουθεί η καλλιέργεια οίνου στην Ευρώπη, σε παγκόσμια κλίμακα και ολοκληρώνεται με μία αναλυτική περιγραφή της υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης στην Ελλάδα τα τελευταία 15 χρόνια, από το 2000 έως το 2015.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο και Διευθύνων Σύμβουλος της ΣΤΟΧΑΣΙΣ κ. Βασίλειο Ρεγκούζα και την κλαδική μελέτη που πραγματοποιήθηκε ο κλάδος της οινοποιίας είναι ο μοναδικός σε σύγκριση με άλλους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, όπου παραμένει ανθεκτικός στις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες. Η οικονομικότερη τιμή, οι διατροφικές συνθήκες των Ελλήνων όσο και η πληθώρα κοινωνικών περιστάσεων, καθώς και ο χαμηλότερος αλκοολικός βαθμός του συγκριτικά με τα υπόλοιπα αλκοολούχα ποτά, αποτελούν τους κυριότερους λόγους «ανθεκτικότητάς» του. (Κλαδική Μελέτη: Οινοποιία, από την ΣΤΟΧΑΣΙΣ, 2015).

Για τον σκοπό της παρούσας εργασίας θα χρησιμοποιηθούν δεδομένα από ισολογισμούς επιχειρήσεων με την χρήση κατάλληλων αριθμοδεικτών.

Στο **B κεφάλαιο** γίνεται μια εκτενή αναφορά στην σημασία του Ισολογισμού, στα αποτελέσματα χρήσεως και στο πόσο πολύ μας βοηθάνε τα οικονομικά στοιχεία που επιλέγουμε για να κάνουμε ανάλυση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που επιλέχθηκαν για την ανάλυση είναι η οινοποιητική επιχείρηση **ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.** και ο **ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.** Και οι δύο επιχειρήσεις έρχονται πρώτες και στις εξαγωγές αλλά είναι και από τις μεγαλύτερες οινοποιητικές επιχειρήσεις της περιοχής καθώς και της Ελλάδας.

Στο **Γ κεφάλαιο** αντλώντας στοιχεία από τους Ισολογισμούς των επιχειρήσεων λαμβάνουμε τα αποτελέσματα που θα μας οδηγήσουν στην οικονομική ανάλυση της καλλιέργειας οίνου. Για να μπορέσουμε να αποδώσουμε και τα βιολογικά επίπεδα οίνου

γίνεται προσωπική συνέντευξη για να αντλήσουμε σημαντικές πληροφορίες και προβληματισμούς για την καλλιέργεια του βιολογικού οίνου.

Τέλος αναλύονται τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα και δίνονται προτάσεις για την βιολογική καλλιέργεια οίνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

1.ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Η γεωργία είναι το σύνολο των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την καλλιέργεια του εδάφους της γης με σκοπό την παραγωγή φυτικών προϊόντων, στην οποία υπάγεται η συλλογή και η πρωτογενής επεξεργασία των προϊόντων αυτών των φυτών.

Είναι αντικείμενο των περισσότερων κλάδων της γεωπονίας, μαζί με τη κτηνοτροφία και την αλιεία. Μόνο το 2007 απασχολούσε περίπου το ένα τρίτο των εργατών.

Με τη γεωργία παράγονται προϊόντα που προορίζονται για τη διατροφή των ανθρώπων, των οικόσιτων ζώων αλλά και μερικά που προορίζονται για την παραγωγή άλλων ειδών προϊόντων ως και βιοκαυσίμων, τα τελευταία χρόνια κυρίως. Η γεωργία θεωρείται ότι ήταν το κλειδί για την αύξηση του ανθρώπινου πληθυσμού και την ανάπτυξη του πολιτισμού, αφού η γεωργία και η κτηνοτροφία δημιούργησε πλεονάσματα τροφίμων που επέτρεψαν και την αύξηση του πληθυσμού και την εξέλιξη του πολιτισμού.

Η συμβατική γεωργία είναι ένα ποικίλο σύνολο τεχνολογιών που χρησιμοποιεί τις βέλτιστες διαθέσιμες γνώσεις, με τελικό στόχο την ασφαλή και αποτελεσματική παροχή τροφίμων σε αφθονία και σε χαμηλότερη τιμή. (Trewavas, 2001).

Με την συμβατική γεωργία χρησιμοποιούνται μεγάλες ποσότητες εισροών με τη μορφή λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, εργατικού δυναμικού και κεφαλαίου και επιτρέπουν την ανάπτυξη αρκετών τροφίμων για να καλύψουν τις σημερινές παγκόσμιες ανάγκες. Ωστόσο, αυτές οι πρακτικές έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταβολή της χρήσης γης που οδηγούν σε περιβαλλοντικές βλάβες και υποβάθμιση αρκετών οικοσυστημικών υπηρεσιών. (Sandhu, et al, 2010).

Σύμφωνα με μία έρευνα που δημοσιεύτηκε το 2016 στο περιοδικό «Nature Plants» με τίτλο "Βιολογική γεωργία στον 21^ο αιώνα από τον John Reganold (καθηγητής της επιστήμης του εδάφους και της αγροοικολογίας στο Πανεπιστήμιο της Πολιτείας της Ουάσινγκτον), και τον Jonathan Wachter (επιστημονικό συνεργάτη του και υποψήφιο διδάκτορα), διαπιστώθηκε ότι η σίτιση του αυξανόμενου πληθυσμού της Γης με βιώσιμο τρόπο είναι δυνατή.

Μετά την μελέτη πολλών επιστημονικών ερευνών που δημοσιεύθηκαν τα τελευταία 40 χρόνια, προκύπτει ότι η βιολογική γεωργία μπορεί να αποφέρει ικανοποιητικές

αποδόσεις, να είναι κερδοφόρα για τους αγρότες, να προστατεύει, να βελτιώνει το περιβάλλον, και να είναι ασφαλέστερη για την υγεία των εργατών της γης. Η μελέτη τους συνέκρινε την βιολογική και συμβατική καλλιέργεια της γης εξετάζοντας τους εξής παράγοντες:

1. την παραγωγικότητα,
2. την οικονομική διάσταση,
3. το περιβάλλον,
4. την ευημερία της κοινότητας.

Και διαπιστώθηκαν τα εξής:

- ανάλογα με την καλλιέργεια, οι αποδόσεις των οργανικά καλλιεργούμενων εκτάσεων ήταν όντως **8-25%** μικρότερες απ' ό,τι αυτές των συμβατικών καλλιεργειών.
- με την αποτελεσματική χρήση μεθόδων οργανικής πολυκαλλιέργειας η διαφορά αυτή υποχωρούσε σε **9%**, ενώ με την αύξηση της αμεινισποράς σε μόλις **8%**.
- σε κάποιες περιπτώσεις, οι αποδόσεις της βιολογικής γεωργίας υπερτερούσαν από τις αντίστοιχες της συμβατικής:
 1. Σε συνθήκες παρατεταμένης ξηρασίας, οι οργανικές καλλιέργειες παράγουν υψηλότερες αποδόσεις, επειδή τα εδάφη τους κρατούν υψηλότερες ποσότητες νερού.
 2. Αλλά ακόμη και σε περιπτώσεις που οι αποδόσεις είναι χαμηλότερες, η βιολογική γεωργία είναι σαφώς πιο επικερδής για τους αγρότες επειδή οι καταναλωτές πληρώνουν περισσότερο για τα ποιοτικότερα προϊόντα της.

Τα βιολογικά προϊόντα πωλούνται σήμερα παγκοσμίως κατά μέσο όρο **32%** υψηλότερα απ' ό,τι τα συμβατικά (Μπάμπης, 2016, Ελληνική Οικονομία).

2.ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Σύμφωνα με την IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements, 2015) ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ⇒ είναι ένα σύστημα παραγωγής που διατηρεί και βελτιώνει την υγεία των εδαφών, των οικοσυστημάτων και των ανθρώπων. Στηρίζεται στις οικολογικές διαδικασίες, στη βιοποικιλότητα και σε βιολογικούς κύκλους προσαρμοσμένους στις τοπικές συνθήκες, παρά στη χρήση εισροών που έχουν αρνητικές επιπτώσεις. Η βιολογική γεωργία συνδυάζει την παράδοση, την καινοτομία και την επιστήμη προς όφελος του κοινού περιβάλλοντος ενώ προωθεί τις δίκαιες σχέσεις και μια καλή ποιότητα ζωής για όλους τους εμπλεκόμενους”.

Ο όρος βιολογική καλλιέργεια παραπέμπει σε στόχους τέτοιους όπου η γεωργική παραγωγή διασφαλίζεται μέσω της αξιοποίησης και αύξησης των βιολογικών ιδιοτήτων και διεργασιών και της αβιοτικής ενέργειας και απαγορεύονται οι χειρισμοί με χημικά συνθετικά φυτοφάρμακα και οι ρυθμιστές ανάπτυξης, καθώς επίσης δεν επιτρέπονται οι επεμβάσεις στο έδαφος και στα φυτά με ευδιάλυτα αζωτούχα λιπάσματα.

Στην βιολογική καλλιέργεια η γεωργική εκμετάλλευση είναι προσαρμοσμένη σχεδόν οργανικά στα δεδομένα της εν λόγω περιοχής. Προσαρμοσμένη στην περιοχή και εκμετάλλευση σύμφωνα με τις δυνατότητες της περιοχής γίνονται εξατομικευμένα, σε περιορισμένο χώρο και ειδικά για τον κάθε οικότυπο. Η γεωργική παραγωγή διασφαλίζεται μέσω της αξιοποίησης και αύξησης των βιολογικών ιδιοτήτων και διεργασιών. Με αυτήν την ολιστική προσέγγιση η βιολογική καλλιέργεια τοποθετεί τον πήχη των απαιτήσεων για περιβαλλοντική και κοινωνική ανοχή σε ακόμα υψηλότερα επίπεδα. Τα παραγόμενα προϊόντα θεωρούνται ως καλύτερης ποιότητας και για αυτό απολαμβάνουν συνήθως υψηλότερες τιμές. (Σιδηράς, 2005).

2.2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

- Οργάνωση αυλής και περιβάλλοντος χώρου στα πρότυπα ενός ζωντανού οργανισμού
- Υπεύθυνη αξιοποίηση και συντονισμένη προώθηση των θεμελιωδών φυσικών τρόπων ζωής και συνειδητή αποφυγή επιβάρυνσης του περιβάλλοντος.

- Παραγωγή τροφίμων για μια πλήρη διατροφή σε ικανοποιητική ποσότητα και λογικές τιμές
- Δημιουργία προϋποθέσεων σταθερότητας επί τη βάση ικανοποιητικών συνθηκών ζωής και εισοδήματος για τον παραγωγό.
- Δεν επιτρέπονται τα χημικά συνθετικά φυτοφάρμακα, προστατευτικά και μετασλλεκτικά σκευάσματα, ορμόνες και αυξητικές ουσίες
- Οργάνωση τοπικών αγορών για καταναλωτές προϊόντων βιολογικής παραγωγής.
- Αύξηση των φυσικών ικανοτήτων της εδαφογονιμότητας.
- Υλοποίηση μιας πολυδιάστατης παραγωγής με πολύπλευρη επιχειρησιακή δομή που θα περιλαμβάνει διαφορετικά φυτά και είδη ζώων, χωρίς υπερβολική εξειδίκευση στην φάση της εκμετάλλευσης. (Σιδηράς, 2005).

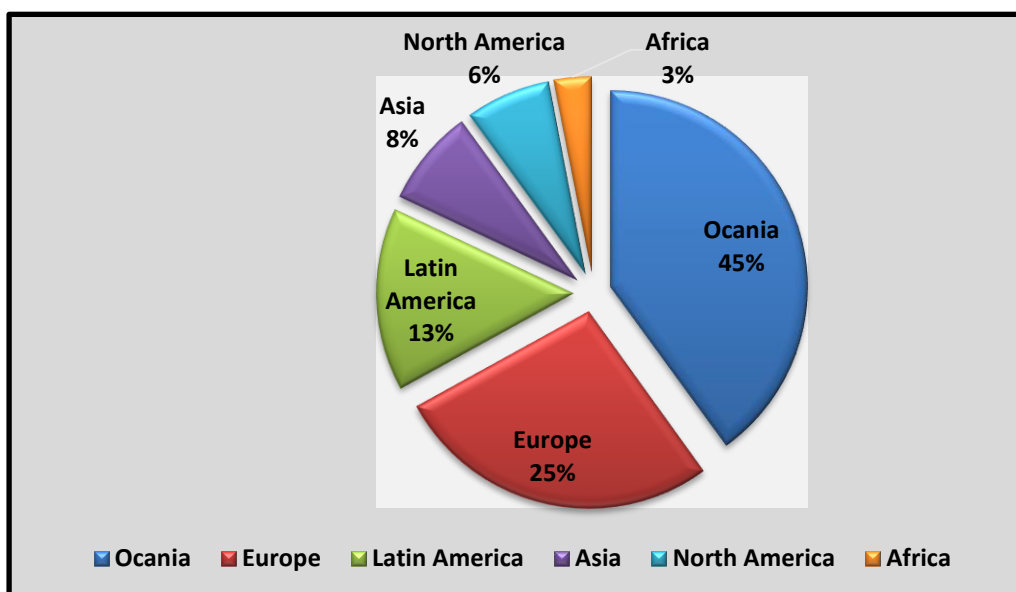
3. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του IFOAM και το Ινστιτούτο Βιολογικής γεωργίας (IFBL) εκτιμάται περισσότερα από πενήντα (50) εκατομμύρια εκτάρια βιολογικών καλλιεργειών. Συνολικά 50,9 εκατομμύρια εκτάρια είχαν βιολογική διαχείριση στα τέλη του 2015, αντιπροσωπεύοντας αύξηση 6,5 εκατομμυρίων εκταρίων σε σχέση με το 2014, η μεγαλύτερη αύξηση που καταγράφηκε ποτέ. (International Federation of Organic Agriculture Movements, 2015).

Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε αύξηση ζήτησης των καταναλωτών, με σημαντική αύξηση της τάξης του **11%** στις ΗΠΑ, τη μεγαλύτερη βιολογική αγορά στον κόσμο. Η παγκόσμια αγορά βιολογικών τροφίμων το 2014 είναι 80 δισεκατομμύρια δολάρια (περισσότερα από 60 δισεκατομμύρια ευρώ). Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι η κορυφαία αγορά με 27,1 δισ. Ευρώ, ακολουθούμενη από τη Γερμανία (7,9 δισ. Ευρώ), τη Γαλλία (4,8 δισ. Ευρώ) και την Κίνα (3,7 δισ. Ευρώ).

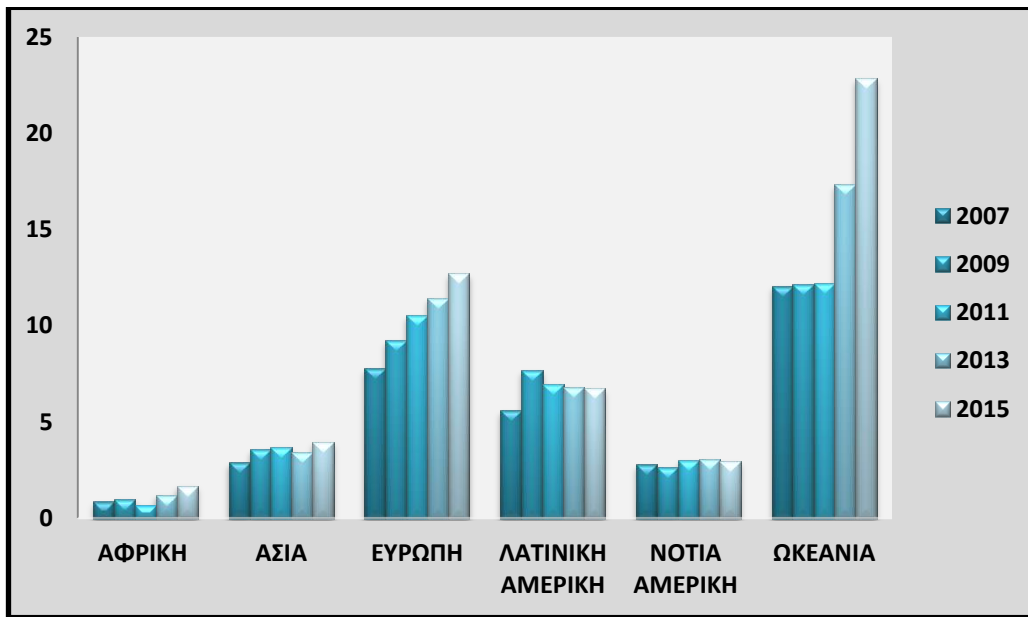
Στις ακόλουθες διαγραμματικές απεικονίσεις 3.1, 3.2 και 3.3 μπορούμε να δούμε ότι το **45%** της παγκόσμιας βιολογικής γεωργικής γης βρίσκεται στην Ωκεανία (22,8 εκατομμύρια εκτάρια), ακολουθούμενη από την Ευρώπη **25%**, (12,7 εκατομμύρια εκτάρια) και τη Λατινική Αμερική **13%**, (6,7 εκατομμύρια εκτάρια). Περισσότερο από το **10%** των γεωργικών εκτάσεων είναι βιολογικά σε 11 χώρες. Από το 2007 έως και το 2015 παρατηρείται αύξηση της βιολογικής έκτασης και στην Ευρώπη και στην Αφρική, στην Νότια και στην Λατινική Αμερική και κυρίως στην Ωκεανία με την μεγαλύτερη.

Γράφημα 3.1 Συνολική Βιολογική Γεωργία Παγκοσμίως

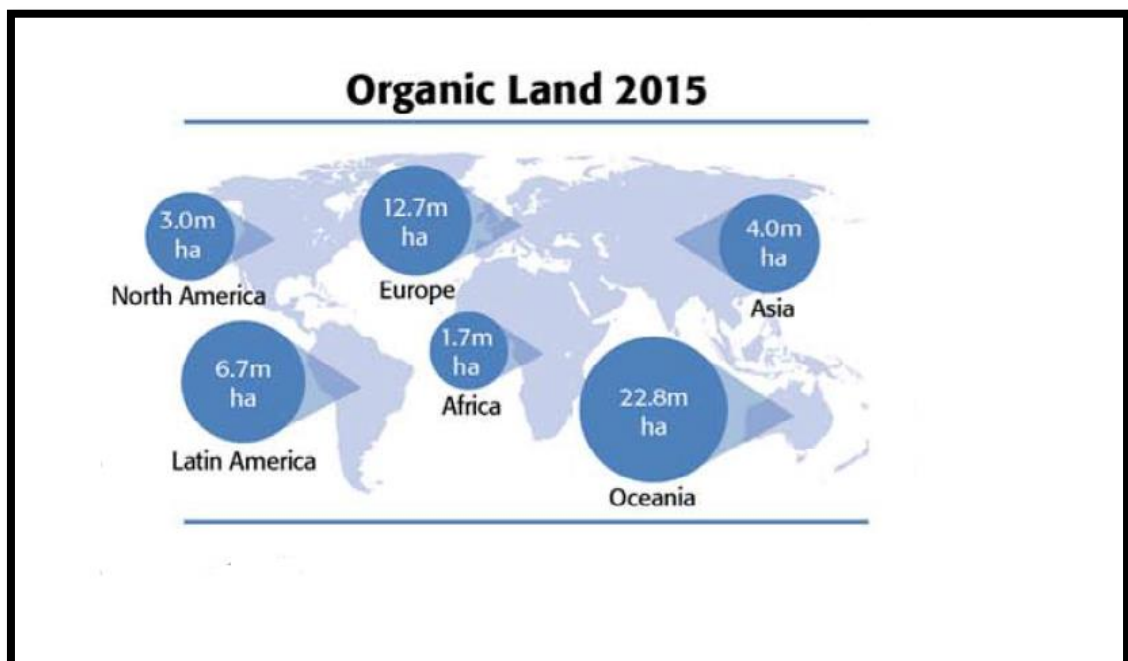


Πηγή: IFOAM

Γράφημα 3.2 Βιολογική Καλλιέργεια από το 2007 – 2015 στις Ηπείρους



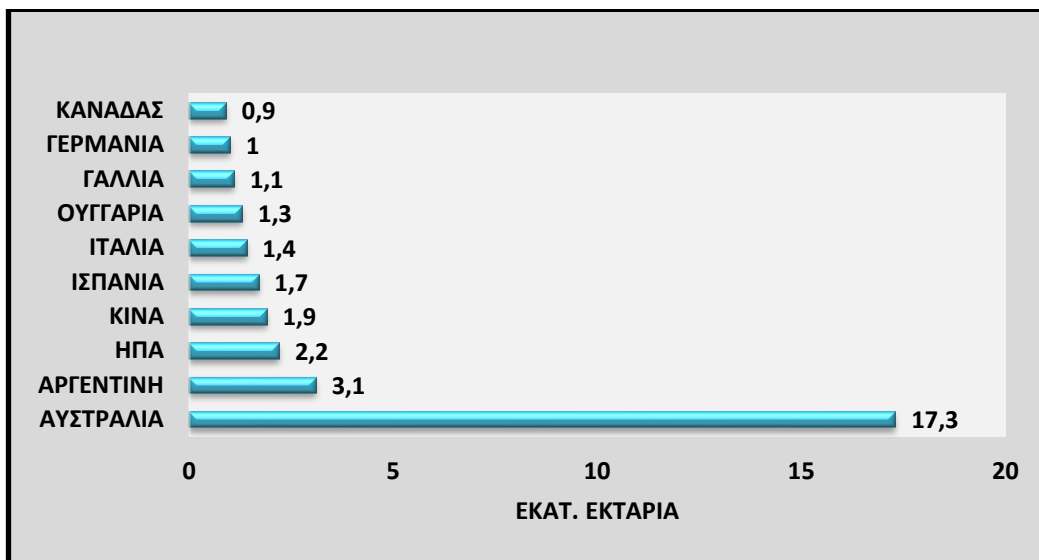
Πηγή: IFOAM



Πηγή: IFOAM

Η Αυστραλία είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη βιολογική γεωργική έκταση (22,7) εκατομμύρια εκτάρια, ακολουθούμενη από την Αργεντινή (3,1 εκατομμύρια εκτάρια) και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (2 εκατομμύρια εκτάρια).

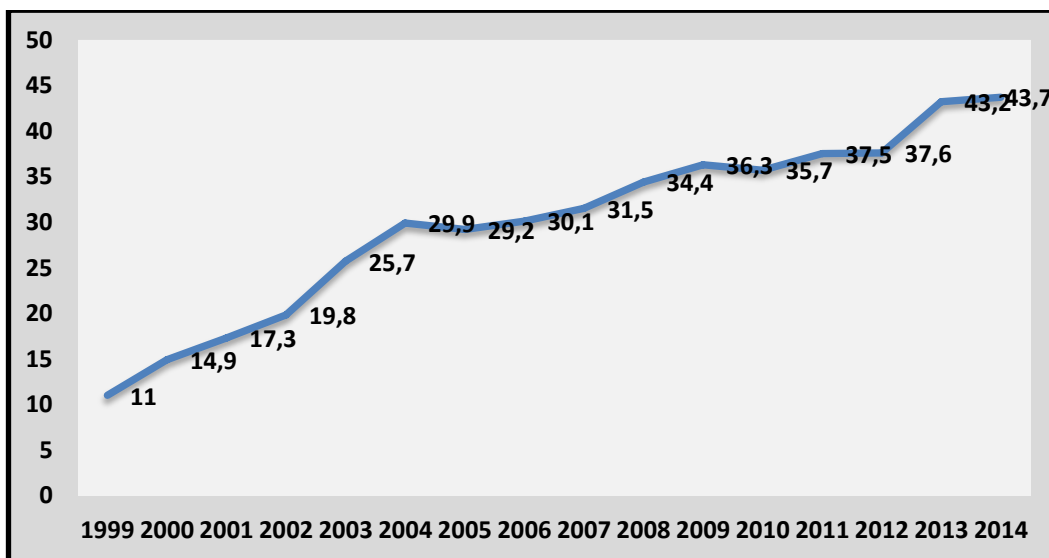
Γράφημα 3.3 Συνολική έκταση Βιολογικής Γεωργίας



Πηγή: IFOAM

Παρακάτω στο διάγραμμα 3.4 παρουσιάζεται η ανάπτυξη της βιολογικής γης από το 1999 έως το 2014. Παρατηρείτε πόσο ραγδαία είναι η αύξηση και η ανάγκη για βιολογική καλλιέργεια, για καλύτερη ποιότητα ζωής.

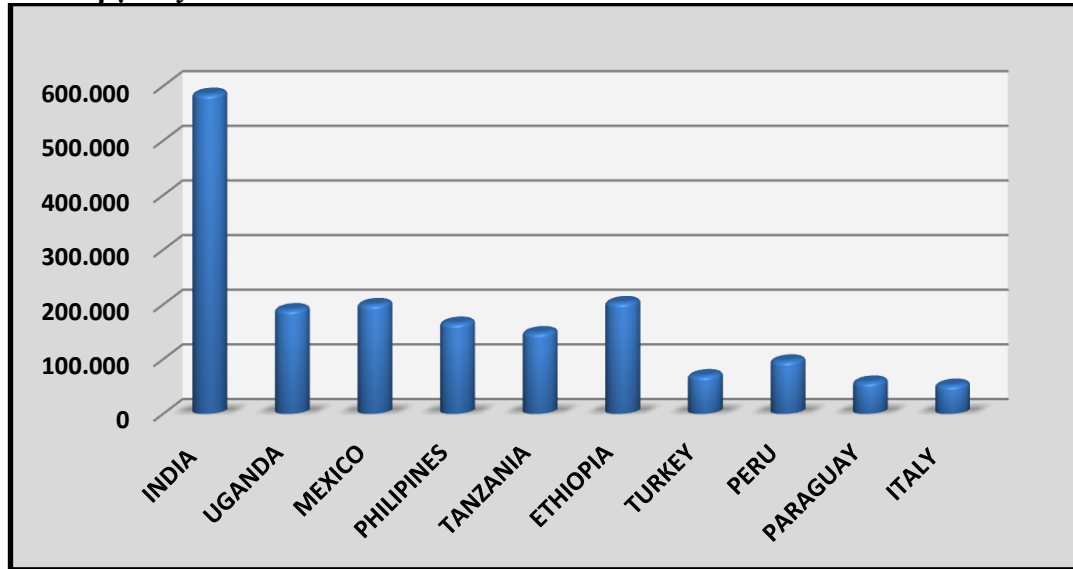
Γράφημα 3.4 Ανάπτυξη Βιολογικής γης από το 1999 – 2014



Εκατομμύρια εκτάρια, Πηγή: IFOAM

Στο διάγραμμα 3.5 που ακολουθεί απεικονίζονται οι χώρες με τους περισσότερους παραγωγούς βιολογικής καλλιέργειας. Πρώτη έρχεται η Ινδία με 585.200, δεύτερη η Αιθιοπία με 203.602 και τρίτο το Μεξικό με 200.039 παραγωγούς.

Γράφημα 3.5 Οι 10 χώρες με τους περισσότερους παραγωγούς Βιολογικής καλλιέργειας



Πηγή: IFOAM

Οι παραγωγοί βιολογικής καλλιέργειας σύμφωνα με το IFOAM ήταν συνολικά για το 2015 **2,4** εκατομμύρια και υπήρχε μία αύξηση του **7,2%** σε σχέση με το 2014. (International Federation of Organic Agriculture Movements, 2015).



3.1 ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Πρόκειται για προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με συγκεκριμένες- αυστηρές προδιαγραφές που ορίζονται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία που διέπει την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία βιολογικών προϊόντων. Η τήρηση των προδιαγραφών αυτών, ελέγχεται από εγκεκριμένους Οργανισμούς Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων (π.χ. ΒΙΟ Ελλάς) οι οποίοι επιφορτίζονται με το έργο του ελέγχου και της πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων.

Για να φέρει ένα προϊόν ενδείξεις με αναφορά στο βιολογικό τρόπο παραγωγής είναι απαραίτητο να ελέγχεται όλη η διαδικασία παρασκευής του και να πιστοποιείται το τελικό προϊόν από εγκεκριμένο Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης.

Οι κατηγορίες των βιολογικών προϊόντων είναι δύο:

1. Προϊόντα Βιολογικής Γεωργίας σε **Μεταβατικό Στάδιο**. Πρόκειται για προϊόντα φυτικής προέλευσης μόνο, τα οποία παράγονται σε αγροτεμάχια «υπό μετατροπή στη βιολογική γεωργία». Στα αγροτεμάχια αυτά, εφαρμόζονται οι αρχές της βιολογικής γεωργίας για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός έτους, διασφαλίζοντας έτσι την απουσία υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων στο τελικό προϊόν.
2. Προϊόντα **Βιολογικής Γεωργίας**. Πρόκειται για προϊόντα τα οποία παράγονται αφού το αγροτεμάχιο ή το κοπάδι περάσει το στάδιο μετατροπής το οποίο, στην περίπτωση των φυτικών προϊόντων είναι τουλάχιστον 2 έτη (για καλλιέργειες με ετήσιο βιολογικό κύκλο) ή 3 έτη (για πολυετείς καλλιέργειες), ενώ, στην περίπτωση των ζωικών προϊόντων, το διάστημα αυτό είναι 6 εβδομάδες (αυγά), 10 εβδομάδες (κοτόπουλα) ή 6 μήνες (κρέας, γάλα). (ΒΙΟ ΕΛΛΑΣ).

Σύμφωνα με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης για το έτος 2015 (Πίνακας 2.1), τα καταγεγραμμένα βιολογικά προϊόντα που καλλιεργούνται στην Ελλάδα ανέρχονται στα **55** και οι καλλιεργούμενες εκτάσεις (Πίνακας 2.2) είναι **901.321,50** στρέμματα.

Πίνακας 3.1.1 Βιολογικά προϊόντα στην Ελλάδα

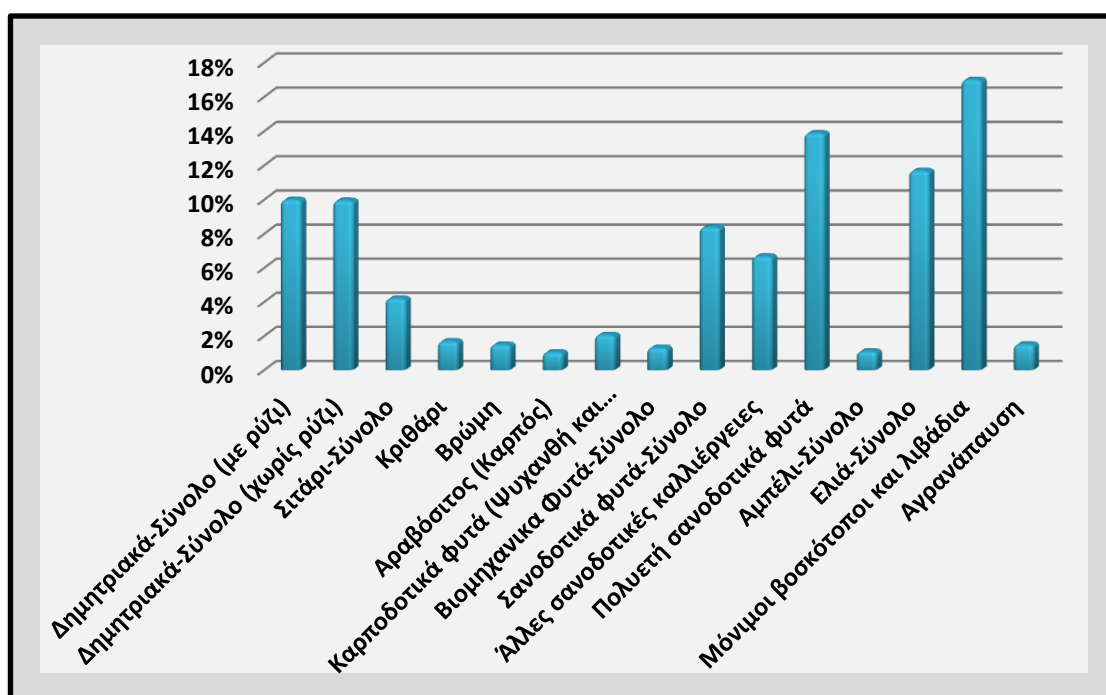
A/A	ΠΡΟΙΟΝΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	Δημητριακά-Σύνολο (με ρύζι)	10%
2	Δημητριακά-Σύνολο (χωρίς ρύζι)	9,95%
3	Σιτάρι-Σύνολο	4,20%
4	Σίκαλη	0,52%
5	Κριθάρι	1,70%
6	Βρώμη	1,50%
7	Αραβόσιτος (Καρπός)	1,05%
8	Τριτικάλε	0,78%
9	Άλλα σιτηρά	0,07%
10	Ρύζι	0,15%
11	Καρποδοτικά φυτά (Ψυχανθή και πρωτεϊνούχες καλλιέργειες)	2,07%
12	Ριζώδεις καλλιέργειες	0,03%
13	Πατάτες	0,02%
14	Βιομηχανικά Φυτά-Σύνολο	1,32%
15	Ελαιούχοι καρποί	0,46%
16	Καπνός	0,12%
17	Κλωστικά φυτά	0,46%
18	Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά-Βότανα	0,25%
19	Άλλα βιομηχανικά φυτά	0,01%
20	Σανοδοτικά φυτά-Σύνολο	8,39%
21	Μονοετή σανοδοτικά φυτά	0,96%
22	Προσωρινοί λειμώνες	0,80%
23	Άλλες σανοδοτικές καλλιέργειες	6,68%
24	Άλλες καλλιέργειες αροτραίων εκτάσεων	0,19%
25	Νωπά λαχανικά Πεπόνι, Φράουλες – Σύνολο	0,42%
26	Νωπά λαχανικά	0,39%
27	Σταυρανθή (εκτός ριζών)	0,02%
28	Φυλλώδη λαχανικά	0,09%
29	Καλλιεργούμενα φρούτα	0,07%
30	Ρίζες και βολβοί λαχανικών	0,03%
31	Όσπρια	0,18%
32	Πολυετή σανοδοτικά φυτά	13,89%
33	Πυρηνόκαρπα και σαρκώδη φρούτα	0,15%
34	Μήλα	0,03%
35	Αχλάδια	0,02%
36	Ροδάκινα	0,03%
37	Βερίκοκα	0,01%
38	Κεράσια	0,10%
39	Άλλα πυρηνόκαρπα	0,02%
40	Μούρα	0,09%
41	Ξηροί καρποί	0,10%

42	Υποτροπικά φρούτα	0,19%
43	Συκιά	0,04%
44	Ακτινιδιά	0,07%
45	Αβοκάντο	0,01%
46	Άλλα υποτροπικά φρούτα	0,05%
47	Εσπεριδοειδή	0,31%
48	Λεμόνια	0,03%
49	Πορτοκάλια	0,23%
50	Άλλα εσπεριδοειδή (μανταρίνια κ.α.)	0,05%
51	Αμπέλι-Σύνολο	1,10%
52	Ελιά-Σύνολο	11,69%
53	Άλλες πολυετείς καλλιέργειες	0,02%
54	Μόνιμοι βοσκότοποι και λιβάδια	17%
55	Αγρανάπαυση	1,51%

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης

Όσο αφορά στην εγχώρια βιολογική παραγωγή τα προϊόντα που καλλιεργούνται περισσότερο στην Ελλάδα είναι: 1. Η ελιά με **11,69%** (476.050,8 στρ.), 2. Τα δημητριακά **9,25%** (405.444,4 στρ.), 3. Το σιτάρι με **4,20%** (171.441,5 στρ.), ακολουθεί το κριθάρι και η βρώμη με **1,70%** και **1,50%** αντίστοιχα και στη συνέχεια το αμπέλι με **1,10%** (54.306 στρ.).

Γράφημα 3.1.1 Βιολογικά Προϊόντα στην Ελλάδα



Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης

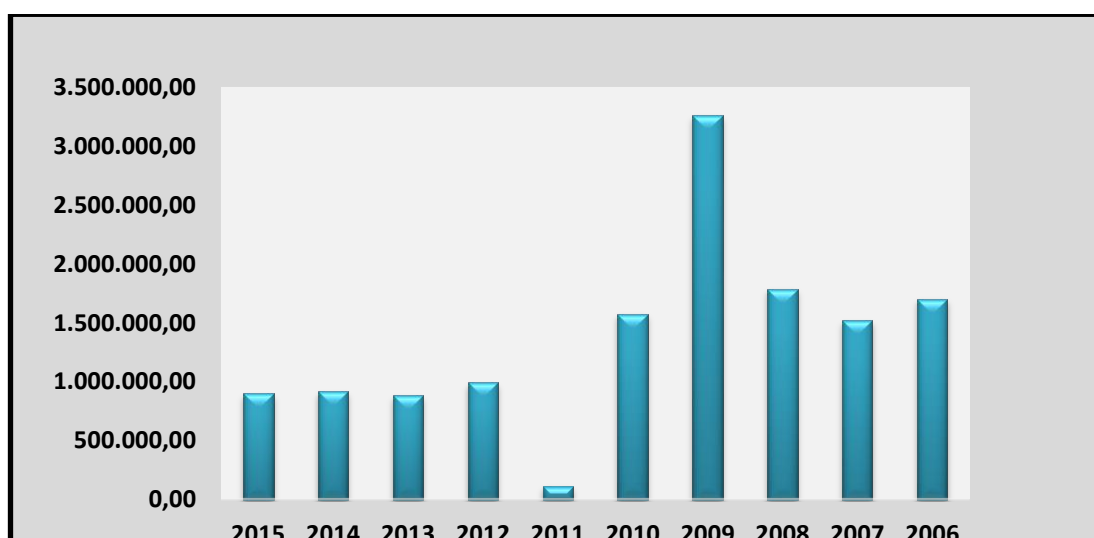
Στον ακόλουθο πίνακα 3.1.2 καθώς και στο διάγραμμα 3.1.2, αξιοποιούμε τα στατιστικά στοιχεία που παρέχει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και παρουσιάζουμε την εξέλιξη της βιολογικής γεωργίας στην Ελλάδα από το 2006 έως το 2015. Η μεγαλύτερη αύξηση βιολογικών καλλιεργούμενων εκτάσεων παρατηρείται το 2009 με **3.262.532,41** στρέμματα. Στα επόμενα χρόνια από το 2010 μέχρι και το 2015 υπάρχει μια πτωτική πορεία. Η συνολική έκταση το 2015 ανέρχεται στα **901.321,50** στρέμματα διαφορά **27%** από το 2006.

Πίνακας 3.1.2 Βιολογικές Καλλιεργούμενες εκτάσεις στην Ελλάδα

ΕΤΟΣ	ΣΤΡΕΜΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ
2015	901.321,50
2014	919.950,00
2013	884.269,40
2012	995.534,00
2011	114.782,22
2010	1.576.064,23
2009	3.262.532,41
2008	1.785.678,27
2007	1521175,3
2006	1.701.865,63

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης

Γράφημα 3.1.2 Βιολογικές καλλιεργούμενες εκτάσεις στην Ελλάδα



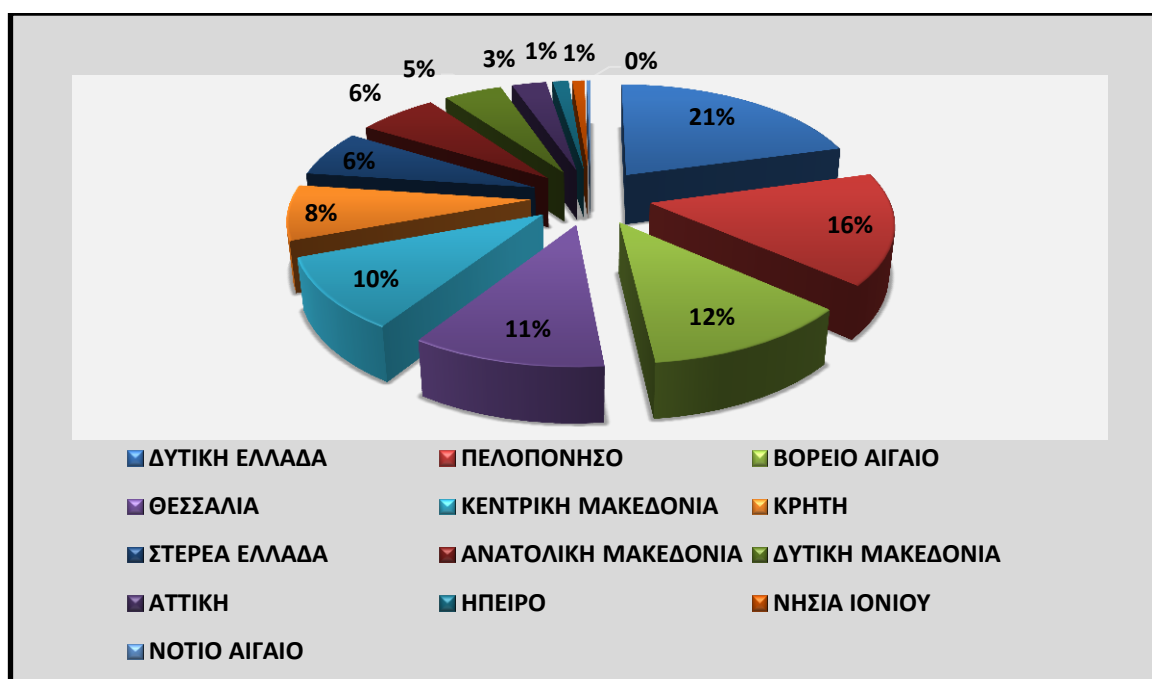
Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat το διάγραμμα 3.1.1, μας δείχνει τις βιολογικές εκμεταλλεύσεις ανά νομό στην Ελλάδα. Το μεγαλύτερο ποσοστό βιολογικής καλλιέργειας καλλιεργείται στην Δυτική Ελλάδα με **21%** και στην Πελοπόννησος με **16%**. Ακολουθεί το Βόρειο Αιγαίο, η Θεσσαλία και η Κεντρική Μακεδονία με **12, 11** και **10%** αντίστοιχα. Λίγο πιο κάτω βρίσκεται η Κρήτη με **8%**, και έπεται η Στερεά Ελλάδα και η Ανατολική Μακεδονία με **6%**.

Τα μικρότερα ποσοστά βιολογικής καλλιεργήσιμης έκτασης κατέχουν:

- Η Δυτική Μακεδονία,
- Η Ήπειρος,
- Η Αττική και τα Νησιά Ιονίου.

Γράφημα 3.1.3 Βιολογικές Εκμεταλλεύσεις ανά νομό



Πηγή: Eurostat

3.2 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Σύμφωνα με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης υπάρχουν δέκα ιδιωτικοί φορείς πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων και είναι οι εξής:

- Οργανισμός πιστοποίησης και ελέγχου "ΔΗΩ"
- ΒΙΟ Ελλάς
- Φυσιολογική ΕΠΕ
- Ευρωπαϊκός οργανισμός πιστοποίησης A- CERT
- ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Α.Ε.
- GREEN CONTROL
- Qways
- IRIS
- LACON
- GMCERT



4.ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΜΕ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Η σύγκριση της βιολογικής και συμβατικής γεωργίας αποτέλεσε θέμα έρευνας και συζήτησης για τις τελευταίες δεκαετίες. Μολονότι σε ορισμένες περιπτώσεις η αποτελεσματικότητα της βιολογικής γεωργίας δεν ήταν σαφής, οι μελέτες μεγάλης κλίμακας συνθέτουν ότι η βιολογική γεωργία συνδέεται γενικά με υψηλότερα επίπεδα βιοποικιλότητας. (Nascimbene at all, 2012).

Μερικές από τις σημαντικότερες διαφορές βιολογικής και συμβατικής καλλιέργειας είναι οι εξής:

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ⇒ είναι μια ήπια μέθοδος παραγωγής με :

- χαμηλές εισροές
- ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης
- μεριμνά για την ευζωία των ζώων,
- για τους χώρους άσκησης και την υποχρεωτική πρόσβαση σε βοσκότοπους.

Αντίθετα

ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ⇒ είναι η εντατική μέθοδος παραγωγής με :

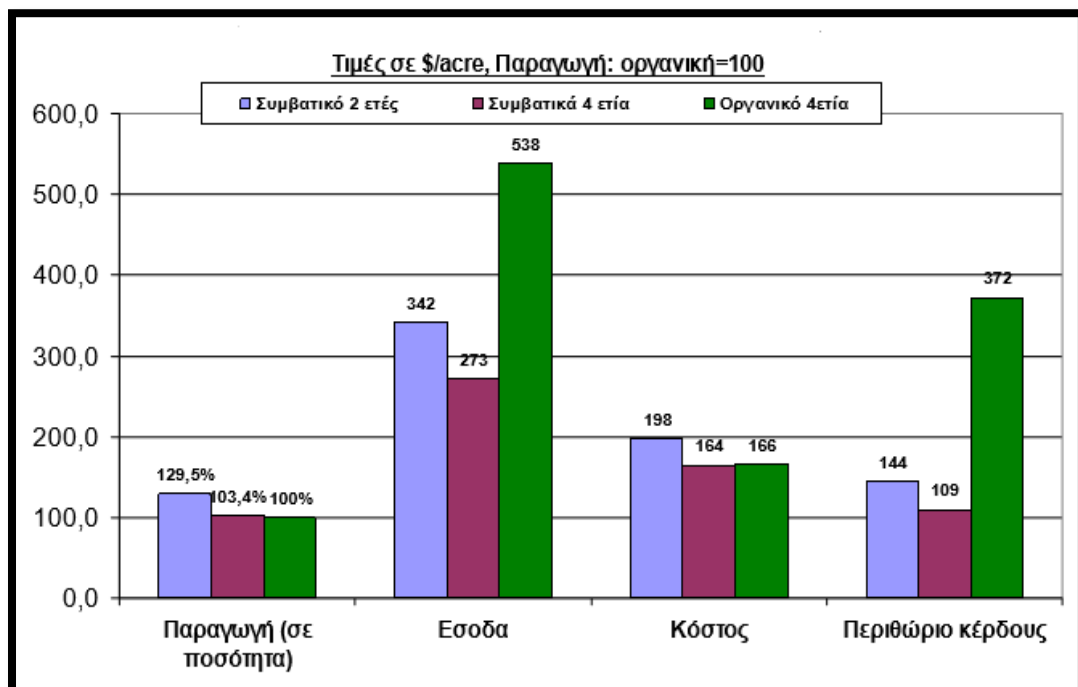
- υψηλές εισροές
- χρήση ζιζανιοκτόνων
- χρήση ορμονών
- ιονίζουσας ακτινοβολίας
- γενετικά τροποποιημένων οργανισμών
- συνθετικών και χημικών λιπασμάτων
- χρήση νιτρικών/νιτρωδών αλάτων για τη συντήρηση προϊόντων κρέατος (αλλαντικά)
- υπολείμματα φυτοφαρμάκων στο τελικό προϊόν
- χρήση ορμονών για γρήγορη ανάπτυξη ή συντονισμένη γονιμοποίηση/κυοφορία ζώων (BIO HELLAS)

4.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, μετά από πειράματα και έρευνες και συγκεκριμένα από την κλαδική μελέτη ICAP, προκύπτει ότι η βιολογική γεωργία είναι σταθερά πιο επικερδής από την συμβατική ενώ οι κίνδυνοι χαμηλών αποδόσεων ήταν μικρότεροι από αυτούς των συμβατικών.

Η παραγωγή της βιολογικής καλλιέργειας ήταν χαμηλότερη κατά **3,3%** από τη συμβατική καλλιέργεια 4ετούς κύκλου κατά **22,8%** από τη συμβατική καλλιέργεια 2ετούς κύκλου. Λόγω των υψηλότερων τιμών όμως της βιολογικής παραγωγής τα έσοδα ήταν μεγαλύτερα κατά **97%** σε σχέση με τη συμβατική 4ετούς κύκλου και **57%** σε σχέση με τη συμβατική 2ετούς κύκλου αμειψισποράς. Το κόστος παραγωγής ήταν υψηλότερο κατά **1,2%** από αυτό της συμβατικής 4ετούς κύκλου και χαμηλότερο κατά **16,2%** από της συμβατικής 2ετούς κύκλου. (Κλαδική Μελέτη ICAP, Βιολογική Γεωργία από Δαγκαλίδης Αθανάσιος, Τράπεζα Πειραιώς, 2013).

Γράφημα 4.1.1 Σύγκριση Συμβατικής και Βιολογικής Καλλιέργειας



4.2 ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ ΣΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ

Ο αμπελουργός που έκανε μέχρι τώρα συμβατική καλλιέργεια, χρειάζεται πολύ καιρό για μια αλλαγή στην βιολογική καλλιέργεια. Το έδαφος πρέπει να αποκτήσει την φυσική δομή του και να επέλθει ισορροπία στο οικοσύστημα.

Η βιολογική καλλιέργεια βασίζεται στην συμβολή των μικροοργανισμών και στην παραγωγικότητα του εδάφους. Η εγκατάσταση του βιολογικού αμπελώνα γίνεται σε τοποθεσία που να εξασφαλίζει υγιεινό περιβάλλον, μακριά από βιομηχανικές ζώνες και πιθανούς αεροψεκασμούς που θα διαταράξουν την ισορροπία.

Το έδαφος πρέπει να εμπλουτιστεί με οργανική ουσία. Χλωρή λίπανση, ζωική κοπριά και επιφανειακά οργώματα είναι οι ενέργειες που πρέπει να εφαρμόσουμε για να αποκτήσουμε ισορροπία στο αμπέλι μας. Έχει μεγάλη σημασία τα φυτά να είναι υγιή. . Ο αμπελουργός θα πρέπει να προσέξει την οικολογία του εδάφους, γιατί αλλιώς θα εμφανιστούν ασθένειες και ελλείψεις. Προτείνεται λοιπόν εδαφοκάλυψη με φυτικά υλικά, με φυτά και με συνθετικά υλικά.

Η βιολογική καλλιέργεια χρησιμοποιεί τεχνική καλλιέργειας και προϊόντα φυτοπροστασίας που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον. (Τσέτουρας, 2014).

5.ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΙΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ

5.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η καλλιέργεια του αμπελιού ξεκίνησε απ' τη νότια περιοχή του Καυκάσου (εκεί όπου είναι σήμερα τα κοινά σύνορα Γεωργίας και Αρμενίας) πριν 5.000 περίπου χρόνια, διαδόθηκε στη Μεσοποταμία όπου αναπτύχθηκε και ο πρώτος ανθρώπινος πολιτισμός. Στη Μεσόγειο και στην Ελλάδα το αμπέλι ήρθε αργότερα περνώντας απ' τη Φοινίκη, το σημερινό Λίβανο.

Μέχρι πριν τον τελευταίο μεγάλο Παγκόσμιο Πόλεμο, η καλλιεργούμενη έκταση με αμπέλια στην Ελλάδα, υπολογίζεται ότι έφτανε περίπου τα 3.000.000 στρέμματα. Λίγο μετά, η έκταση αυτή μειώθηκε σημαντικά. Σε πολλές περιοχές, τα αμερικανικά υποκείμενα που χρησιμοποιήθηκαν για την αναμείλωση μετά την εισβολή της φυλλοξήρας στις αρχές του αιώνα (1905), δεν ήταν επαρκώς κατάλληλα και οι μικρές αποδόσεις απογοήτευσαν τους αμπελουργούς εγκαταλείποντας σαν ασύμφορη την καλλιέργεια του αμπελιού. Αργότερα, με τον Εμφύλιο Πόλεμο και με την ανάπτυξη στις μεγάλες πόλεις της βιομηχανίας και τη μετανάστευση, ο ορεινός πληθυσμός εγκατέλειπε τα χωριά του και τα αμπέλια ξεριζώθηκαν. Έτσι χάθηκαν ονομαστοί αμπελώνες όπως της Σιάτιστας στην Κεντρική Μακεδονία, της Μαρώνειας στη Θράκη, της Αράχοβας πλάι στους Δελφούς κ.α. Η μείωση συνεχίζεται μέχρι τις μέρες μας, εκτός των άλλων και λόγω κακής εφαρμογής των κανονισμών της Ε.Ο.Κ. Σήμερα η καλλιεργούμενη με αμπέλια έκταση είναι περίπου 1.320.000 στρέμματα, από τα οποία τα 146.453 είναι επιτραπέζια σταφύλια, 368.398 περίπου είναι σταφίδες (Σουλτανίνα και Κορινθιακή) και 696.482 οινοποιήσιμες ποικιλίες. Αντίστοιχα η παραγωγή είναι 216.561 τόνοι επιτραπέζια σταφύλια, 84.833 τόνοι σταφίδα και 398.700 τόνοι οινοποιήσιμα. (Gaia Επιχειρείν)

5.2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η αμπελουργία, ως ξεχωριστό επιστημονικό πεδίο της Γεωπονικής επιστήμης προσέελκυσε το ενδιαφέρον των επιστημόνων από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, όπου από μια συσσωρευμένη εμπειρική γνώση μετεξελίχθηκε σε ένα σημαντικό εφαρμοσμένο επιστημονικό αντικείμενο της βιολογίας, το οποίο πραγματεύεται την καλλιέργεια της

αμπέλου, καθώς και την μελέτη των διαφόρων βιοτύπων τα οποία ανήκουν στην Οικογένεια των αμπελίδων.

Η αμπελουργία ως ανεξάρτητο γνωστικό αντικείμενο απαντάται στη διεθνή ορολογία με τις ονομασίες Ampelologie, υπό την ελληνική εκδοχή, ή Viticulture υπό την λατινική εκδοχή.

Η καλλιέργεια της αμπέλου και η τέχνη της οινοποίησης αποτελούν συστατικό στοιχείο των σπουδαιότερων αρχαίων πολιτισμών της Μεσογείου. Σήμερα η αμπελοκαλλιέργεια έχει επεκταθεί σε όλο τον κόσμο όπου το φυτό αυτό μπορεί να επιβιώσει και να ολοκληρώσει το βιολογικό του κύκλο.

Η άμπελος ανήκει σε μία μεγάλη οικογένεια φυτών την οικογένεια Vitaceae. Ανήκει στην κλάση των Dicotyledones, την τάξη των Ramnales, το γένος Vitis. (Νικολάου, 2011).

5.3. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

- **Επιτραπέζια σταφύλια.** Χρησιμοποιούνται για άμεση κατανάλωση από τον άνθρωπο ως νωπά φρούτα. Οι ποικιλίες αυτές χρησιμοποιούνται για την παραγωγή επιτραπέζιων σταφυλιών, λόγω των ιδιοτήτων που έχουν και οι οποίες αφορούν την εποχή ωρίμανσης των σταφυλιών, το μέγεθος τους το σχήμα τους, το μέγεθος, το σχήμα και την δομή της ράγας καθώς και τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και την γεύση τους.
- **Σταφίδες.** Η αποξήρανση των σταφυλιών ορισμένων ποικιλιών της αμπέλου κάτω από φυσικές ή τεχνικές συνθήκες και η παραγωγή σταφίδας, δίνει την δυνατότητα κατανάλωσης των καρπών όλο το χρόνο.
- **Οίνος.** Ο οίνος είναι προϊόν της αλκοολικής ζύμωσης του χυμού της σταφυλής, ο οποίος ονομάζεται και γλεύκος ή μούστος. Οι ποικιλίες της αμπέλου που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την παραγωγή σταφυλιών προς οινοποίηση, αποκαλούνται ποικιλίες οινοποιίας
- **Χυμός σταφυλής.** Σε περιορισμένη κλίμακα κυκλοφορούν στην αγορά τυποποιημένοι χυμοί σταφυλιών που παρασκευάζονται από συγκεκριμένες ποικιλίες.

- **Συμπυκνωμένα γλεύκη.** Τα συμπυκνωμένα γλεύκη παράγονται με συμπύκνωση του γλεύκους των σταφυλιών, η οποία πραγματοποιείται σε εξειδικευμένες παραγωγικές μονάδες.
- **Αποστάγματα.** Διάφορα αλκοολούχα ποτά, τα οποία αποτελούν προϊόντα απόσταξης του οίνου και των στεμφύλων.
- **Οξικό οξύ.** Μεγάλες ποσότητες μαγειρικού ξυδιού παράγονται από κρασιά με την βοήθεια των οξοποιητικών βακτηρίων τα οποία μετατρέπουν την αιθυλική αλκοόλη σε οξικό οξύ.
- **Άλλα χρήσιμα προϊόντα.** (Νικολάου, 2011).

5.5 ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Τα τελευταία χρόνια άρχισε να εφαρμόζεται η βιολογική καλλιέργεια του αμπελιού. Ο κανονισμός 2019/92 της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδοτεί πλέον την βιολογική γεωργία με σκοπό την αποκατάσταση της φυσικής ισορροπίας του περιβάλλοντος.

Θα πρέπει να εφαρμόζονται οι κανονισμοί 2019/92, 2608/93, 2381/94, 1918/02, 834/07 και 889/08 που είναι το νομοθετικό πλαίσιο για την παραγωγή και τον έλεγχο των βιολογικών προϊόντων. (Τσέτουρας, 2014).

5.5.1 ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΡΑΣΙ

Οικολογικό κρασί είναι το οργανικό προϊόν που παρασκευάζεται με φυσική οινοποίηση από κρασοστάφυλα που προέρχονται από βιολογική καλλιέργεια.

Είναι ένα ωφέλιμο γεωργικό προϊόν που προσεγγίζει το καθαρό κρασί που χάρισε η φύση στον άνθρωπο με την αρχική του μορφή.

Η ποιότητα του οικολογικού κρασιού εξαρτάται από τους παρακάτω παράγοντες:

- ✓ Ποικιλία
- ✓ Έδαφος
- ✓ Κλίμα περιοχής
- ✓ Καλλιεργητική τεχνική
- ✓ Τεχνική οινοποίησης (Τσέτουρας, 2014)

6.ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΟΙΝΟΥ ΣΕ ΧΩΡΕΣ Ε.Ε.

Η παραγωγή κρασιού στην Ευρώπη αντιπροσωπεύει περίπου το **70%** της παγκόσμιας παραγωγής ενώ οι τρεις μόνο χώρες της: Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία το **50%**.

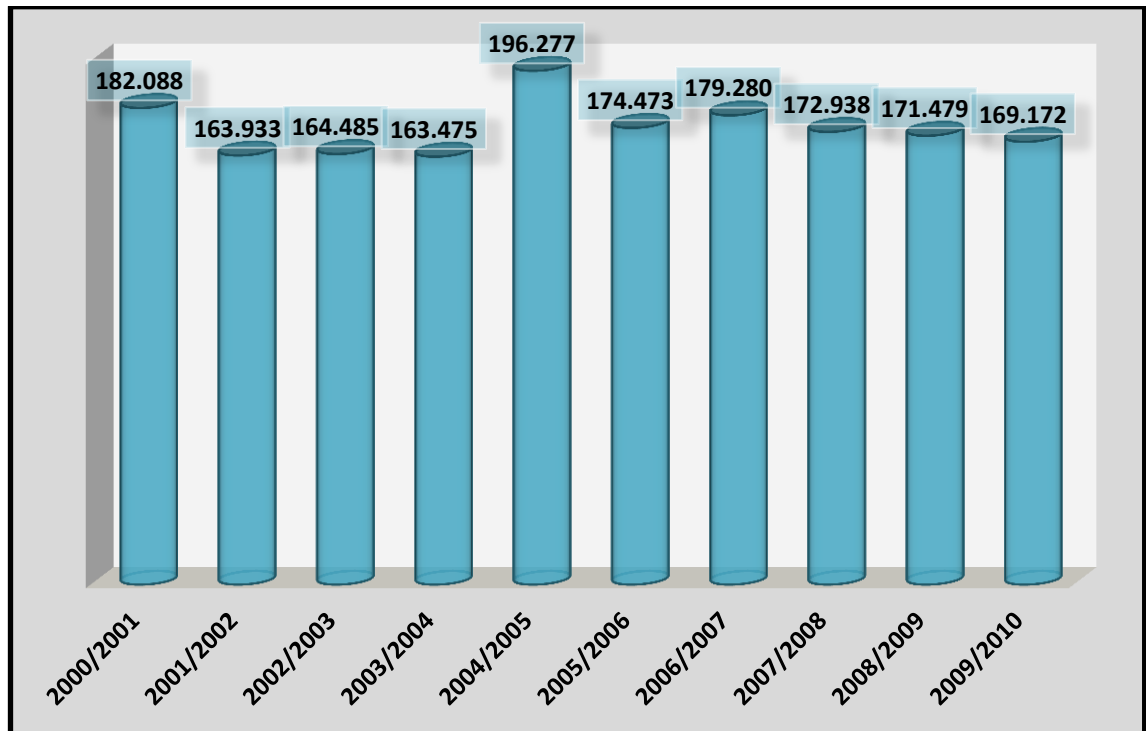
Σύμφωνα με την Eurostat, η συνολική παραγωγή για οινοποίηση από το 2001 έως το 2010 είναι **161.695** (1000 hl). Η μεγαλύτερη παραγωγή οίνου διαμορφώθηκε κατά την αμπελουργική περίοδο 2004 – 2005. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές στην συνολική παραγωγή οινοποίησης. Όπως παρατηρούμε στον παρακάτω πίνακα και διάγραμμα 6.1, η παραγωγή κυμαίνεται από **153.144** (1000 hl) η χαμηλότερη το 2003 – 2004 και η υψηλότερη **176.006** (1000 hl) το 2000 με 2001.

Πίνακας 6.1 Συνολική Παραγωγή Οίνου σε χώρες Ε.Ε.

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΧΥΜΟΣ ΣΤΑΦΥΛΙΟΥ	ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ
200/2001	182.088	6.082	176.006
2001/2002	163.933	5.378	158.555
2002/2003	164.485	6.704	157.779
2003/2004	163.475	10.332	153.144
2004/2005	196.277	11.276	185.001
2005/2006	174.473	8.780	165.693
2006/2007	179.280	8.335	170.945
2007/2008	172.938	7.489	165.449
2008/2009	171.479	7.322	164.157
2009/2010	169.172	7.477	161.695
ΣΥΝΟΛΟ	1.737,60	79.175	1.658,424

Σε 1000 hl, Πηγή: COMMISSION EUROPEENNE, DIRECTION GENERALE DE L' AGRICULTURE

Γράφημα 6.1 Συνολική Παραγωγή Οίνου σε χώρες Ε.Ε



Πηγή: COMMISSION EUROPEENNE, DIRECTION GENERALE DE L' AGRICULTURE

ΕΚΤΑΣΕΙΣ Ε.Ε.

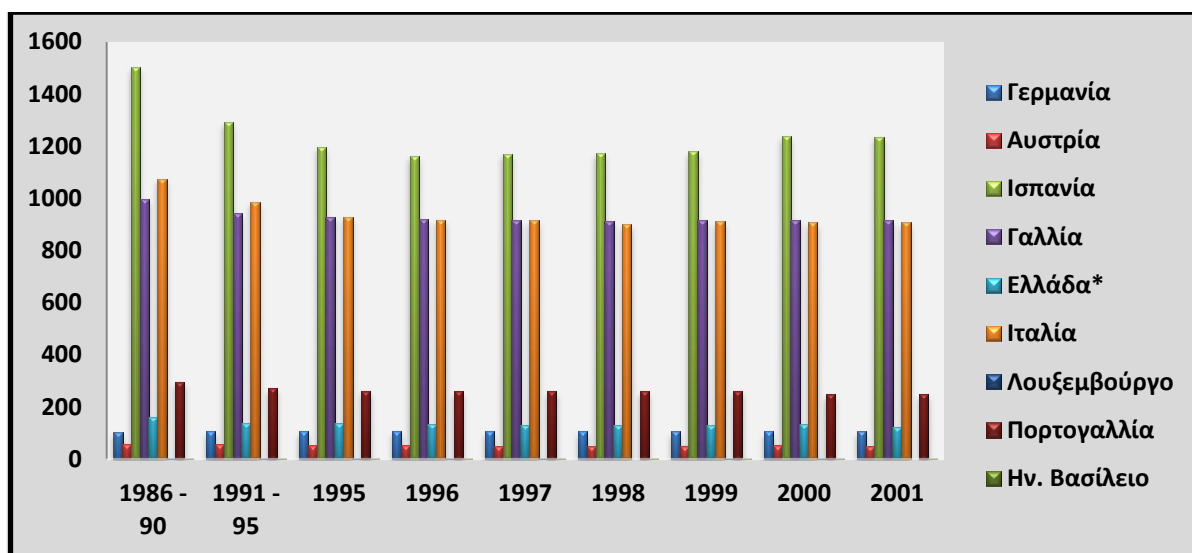
Όπως ήδη προαναφερθήκαμε τρεις είναι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό έκτασης: η Ισπανία, η Ιταλία και η Γαλλία. Στον πίνακα 6.2 που ακολουθεί και στο διάγραμμα 6.2 αντιστοίχως, απεικονίζονται οι εκτάσεις οίνου μεταξύ των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα έτη 1986 έως 2001. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat παρατηρούμε ότι η Ελλάδα έρχεται πέμπτη στις εκτάσεις οίνου ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε. Έχει μία μικρή πτώση με το πέρασμα των χρόνων, αλλά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι υπάρχει μία σταθερότητα στα 14 χρόνια.

Πίνακας 6.2 Συνολικές εκτάσεις Οίνου σε χώρες Ε.Ε. από το 1986 - 2001

	1986 - 90	1991 - 95	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Γερμανία	102	106	106	106	105	106	104	105	104
Αυστρία	58	56	52	52	49	49	50	51	49
Ισπανία	1504	1290	1196	1162	1169	1171	1180	1237	1235
Γαλλία	996	940	927	919	914	913	914	917	914
Ελλάδα	160	138	135	132	129	129	128	131	122
Ιταλία	1073	985	927	916	914	899	909	908	908
Λουξεμβούργο	1	1	1	1	1		1	1	
Πορτογαλία	295	271	261	259	260	260	261	246	248
Ην. Βασίλειο	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Σύνολο	4190	3788	3606	3548	3542	3528	3548	3597	3581

Σε 1000 Ha, Πηγή: COMMISSION EUROPEENNE, DIRECTION GENERALE DE L' AGRICULTURE

Γράφημα 6.2 Συνολικές εκτάσεις οίνου σε χώρες Ε.Ε από το (1986- 2001)



Πηγή: COMMISSION EUROPEENNE, DIRECTION GENERALE DE L' AGRICULTURE

ΕΞΑΓΩΓΕΣ Ε.Ε.

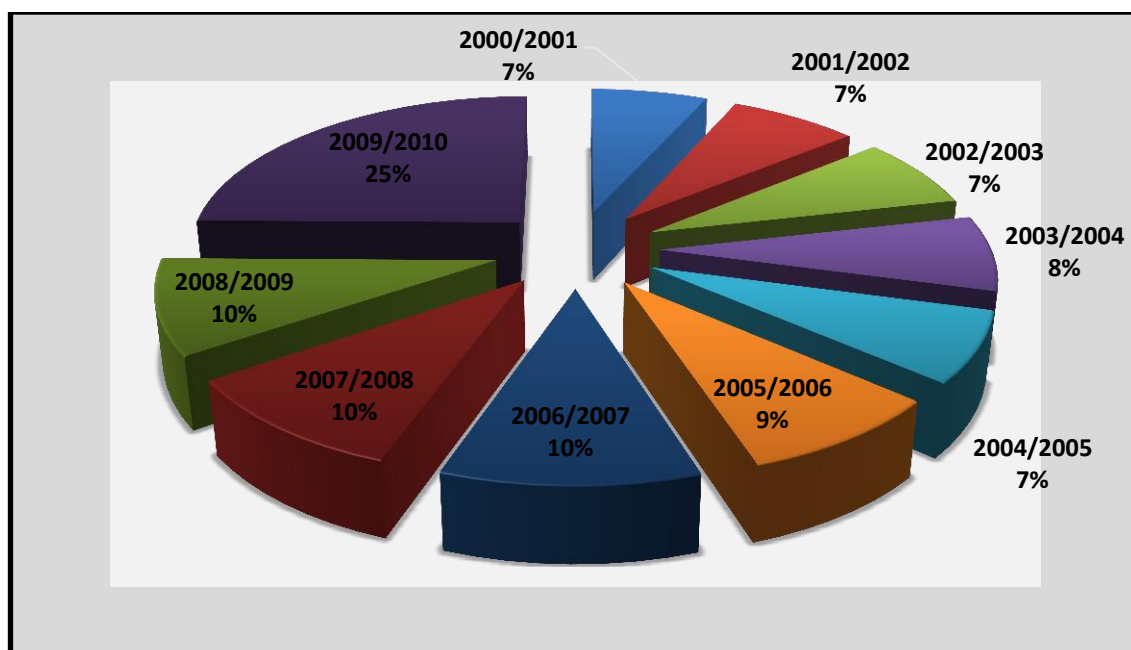
Στον παρακάτω πίνακα και διάγραμμα που ακολουθεί γίνεται αναφορά στις εξαγωγές του κλάδου, και παρατηρείται η πορεία των χωρών Ε.Ε. τα τελευταία δέκα χρόνια. Υπάρχει αύξηση και κυρίως οι εξωκοινοτικές εξαγωγές με διαφορά από 2000 έως το 2010 **31.403** (1000 hl) που αντιστοιχεί στο **18%**.

Πίνακας 6.3 Συγκεντρωτικός πίνακας Εξαγωγών οίνου από την Ε.Ε.

ΕΤΟΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ	ΕΞΩΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ
2000/2001			11.646
2001/2002			12.789
2002/2003			12.800
2003/2004	50.568	37.106	13.462
2004/2005	51.075	38.571	12.501
2005/2006	56.459	41.573	14.886
2006/2007	61.690	43.510	18.180
2007/2008	62.710	45.215	17.495
2008/2009	59.192	43.184	16.853
2009/2010	61.043	17.994	43.049

Σε 1000 hl, Πηγή: COMMISSION EUROPEENNE, DIRECTION GENERALE DE L' AGRICULTURER

Γράφημα 6.3 Εξαγωγές Οίνου από Ε.Ε



Πηγή: COMMISSION EUROPEENNE, DIRECTION GENERALE DE L' AGRICULTU

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

Παρουσιάζεται ο πίνακας 6.4 ο οποίος αφορά τις εισαγωγές οίνου κατά την ίδια χρονική περίοδο 2000 έως 2010.

Πίνακας 6.4 Εισαγωγές οίνου σε χώρες της Ε.Ε.

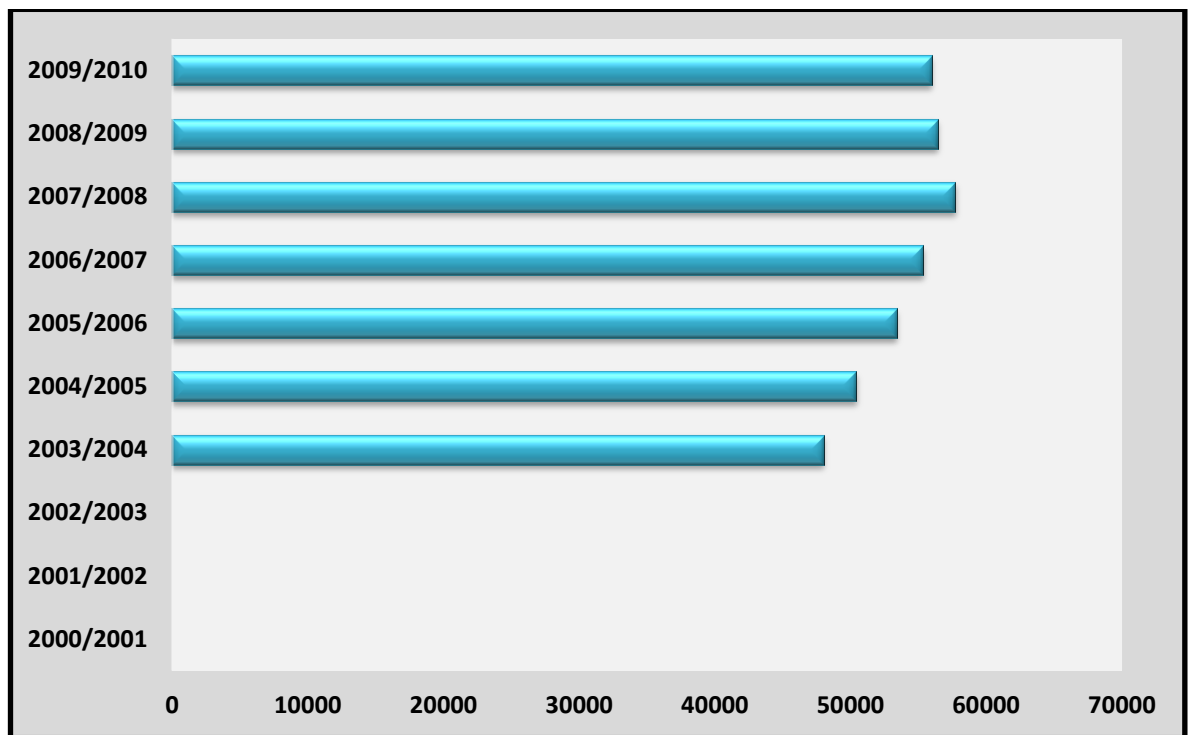
ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ	ΕΞΩΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ
2000/2001			8.625
2001/2002			8.885
2002/2003			9.500
2003/2004	48.023	37.106	10.917
2004/2005	50.427	38.571	11.856
2005/2006	53.434	41.572	11.862
2006/2007	55.364	43.510	11.854
2007/2008	57.728	45.214	12.514
2008/2009	56.437	43.188	13.249
2009/2010	56.002	43.049	12.953

Σε 1000 hl, Πηγή: COMMISSION EUROPEENNE, DIRECTION GENERALE DE L' AGRICULTURE

Από τις τιμές του πίνακα 6.4 διαπιστώνουμε ότι οι εισαγωγές οίνου στην Ε.Ε κυμαίνονται το ίδιο με τις εξαγωγές οίνου. Πιο συγκεκριμένα παρατηρούμε ότι από το 2003 έως το 2010 υπάρχει αύξηση των εισαγωγών κατά **5.943** (1000 hl) **3%**. Είναι χρήσιμο να επισημάνουμε ότι το μεγαλύτερο μερίδιο εισαγωγών καταλαμβάνεται εντός της Ε.Ε, ενδοκοινοτικά.

Παρακάτω παρουσιάζεται η διαγραμματική πορεία των συνολικών εισαγωγών κατά την χρονική περίοδο 2000 έως 2010.

Γράφημα 6.4 Εισαγωγές Οίνου στις Χώρες τις Ε.Ε.



Πηγή: COMMISSION EUROPEENNE, DIRECTION GENERALE DE L' AGRICULTURE

7.ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΟΙΝΟΥ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ

Πίνακας 7.1 Εξαγωγές οίνου παγκοσμίως

ΕΤΟΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ
2000	60.293,08
2001	65.082,48
2002	67.809,21
2003	72.419,90
2004	76.596,74
2005	78.864,04
2006	84.190,13
2007	88.705,89
2008	89.562,58
2009	88.228,80
2010	95.924,80
2011	103.195,98
2012	103.232,75
2013	101.445,75
2014	103.348,55

Σε 1000 hl, Πηγή: ΟΙΥ

Όπως και στις χώρες τις Ε.Ε. έτσι και σε παγκόσμια κλίμακα υπάρχει τεράστια αύξηση εξαγωγών και εισαγωγών οίνου τα τελευταία 14 χρόνια. Αυτό γίνεται φανερό από τους πίνακες 7.1 και 7.2 σύμφωνα με στοιχεία που έχουμε αντλήσει από την Ο.Ι.Υ. (Διεθνή Οργάνωση Αμπελιού και Οίνου, 2014).

Στις εξαγωγές η πορεία αύξησης κυμαίνεται στα \uparrow + **5,83%** (43.055,47 σε 1000 hl). Οι εισαγωγές έχουν λίγο μεγαλύτερη αύξηση \uparrow + **6,5%** (44.83447 σε 1000 hl).

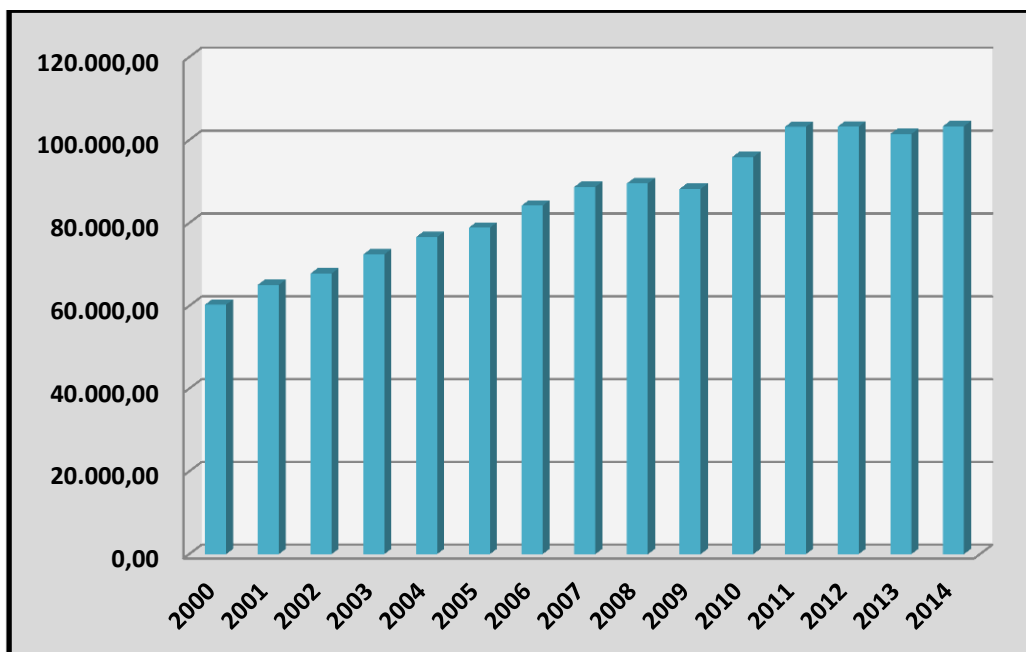
Πίνακας 7.2 Εισαγωγές οίνου παγκοσμίως

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ
2000	57.302
2001	61.076
2002	64.791
2003	68.868
2004	73.779
2005	77.542
2006	80.678
2007	86.166
2008	85.560
2009	84.744
2010	92.272
2011	98.694
2012	99.352
2013	98.738
2014	102.136

Σε 1000 hl, Πηγή: ΟΙΥ

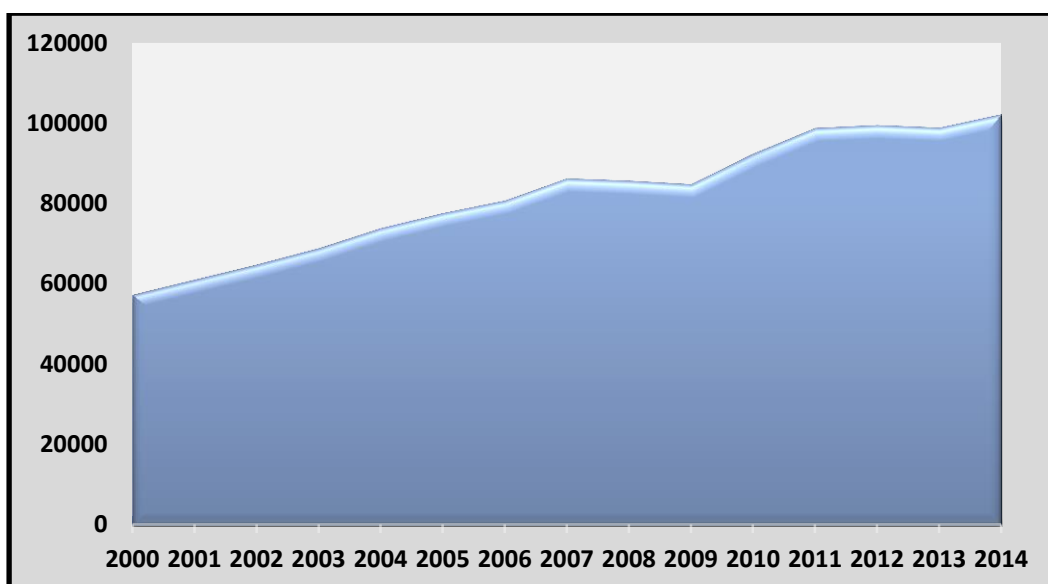
Στα διαγράμματα που ακολουθούν 7.1 & 7.2, αναφέρονται οι συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές οίνου σε παγκόσμιο επίπεδο κατά την χρονική περίοδο 2000 έως 2014.

Γράφημα 7.1 Εξαγωγές Οίνου σε παγκόσμια κλίμακα



Πηγή: ΟΙΥ

Γράφημα 7.2 Εισαγωγές οίνου παγκοσμίως



Πηγή: ΟΙΥ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Πίνακας 7.3 Συνολική παραγωγή οίνου
σε παγκόσμια κλίμακα

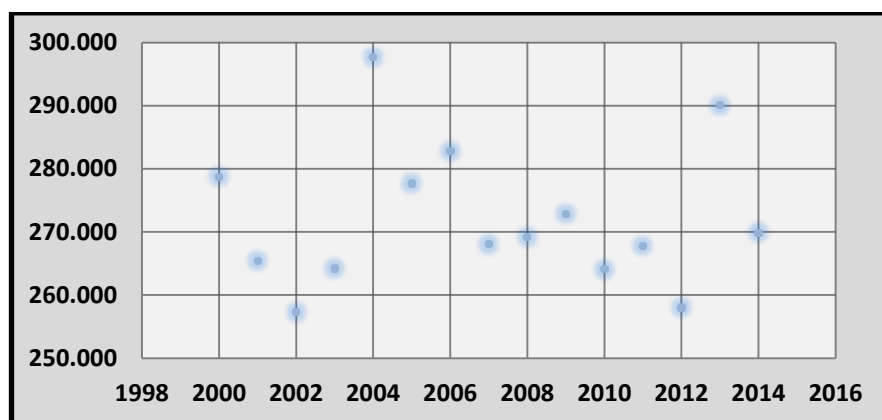
ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
2000	278.781
2001	265.405
2002	257.293
2003	264.205
2004	297.729
2005	277.683
2006	282.817
2007	268.083
2008	269.170
2009	272.859
2010	264.129
2011	267.826
2012	258.036
2013	290.080
2014	269.900

Σε 1000 hl, Πηγή: ΟΙΥ

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούμε από τον πίνακα 7.3 και το αντίστοιχο διάγραμμα του (7.3), μπορούμε να διαμορφώσουμε μία εικόνα για την συνολική παραγωγή οίνου, τα τελευταία δεκατέσσερα (14) χρόνια.

Η μεγαλύτερη παραγωγή οίνου ήταν το 2013 με **290.080** σε 1000 hl, αλλά συνολικά παρατηρήθηκε μικρή μείωση της παραγωγής - **8.881** (≈ **0,2%**).

Γράφημα 7.3 Συνολική παραγωγή παγκοσμίως



Πηγή: ΟΙΥ

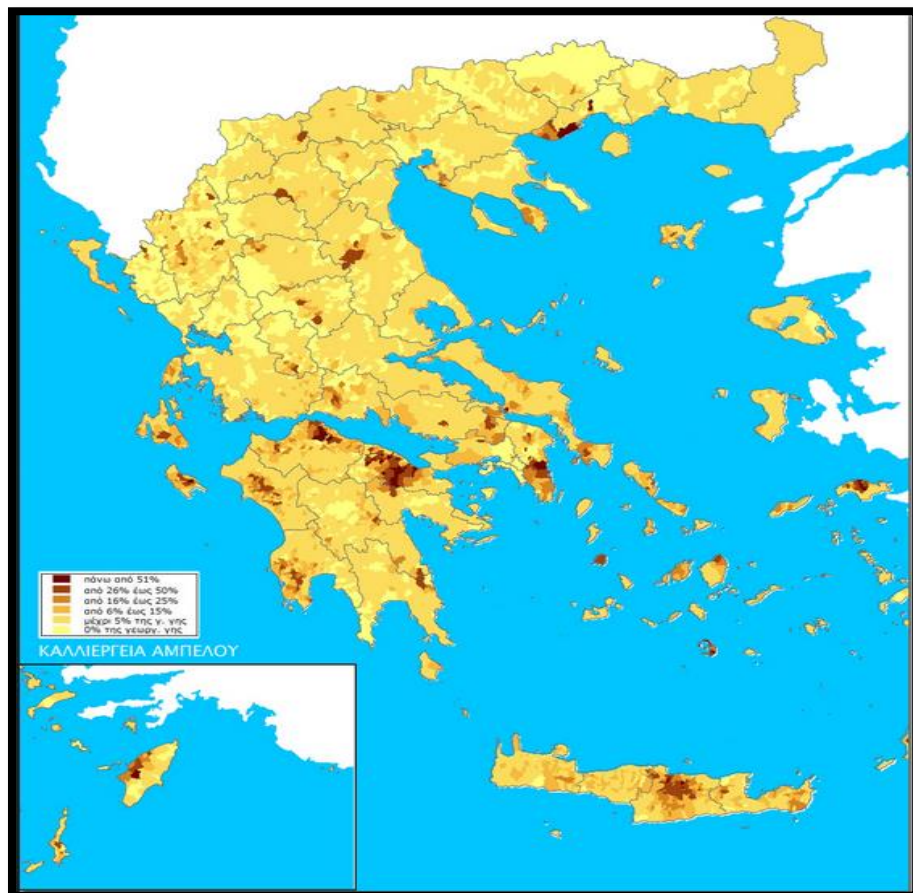
8.ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΟΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αν και η Ελλάδα είναι κατεξοχήν μια σημαντική οινοπαραγωγική χώρα, η παραγωγή της αντιπροσωπεύει μόνο το **2,5%** της συνολικής Ευρωπαϊκής παραγωγής κρασιών και το **2%** στην παγκόσμια κλίμακα.

Σύμφωνα με τους (Βέκιος κ.α., 2012) από οικονομικής άποψης η αμπελοκαλλιέργεια, η παραγωγή κρασιού και οι συνακόλουθες δραστηριότητες αποτελούν μια εξαιρετικά σημαντική οικονομική δραστηριότητα. Περίπου 40.000.000 άτομα στον κόσμο απασχολούνται με την αμπελοκαλλιέργεια, την παραγωγή του κρασιού και την διάθεση του. Η παγκόσμια παραγωγή ανέρχεται κατά έτος σε **285** (μέσο όρο) εκατομμύρια εκατόλιτρα, εκ των οποίων μόνο τα 4 εκατ. παράγονται στην Ελλάδα.

Παρακάτω παρουσιάζεται ο γεωγραφικός χάρτης με τις καλλιέργειες αμπελιού στην Ελλάδα ανάλογα με τα ποσοστά γεωργικής γης.

Χάρτης 1. Περιοχές της Ελλάδος με καλλιέργειες αμπελιού



Πίνακας 8.1 Σύνολο εκτάσεων καλλιέργειας οίνου ανά περιφέρεια

Α/Α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2011			2012		
		ΑΜΠΕΛΙΑ ΓΙΑ ΚΡΑΣΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ % επι του συνόλου	ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΠΕΛΙΩΝ	ΑΜΠΕΛΙΑ ΓΙΑ ΚΡΑΣΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ % επι του συνόλου	ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΠΕΛΙΩΝ
1	ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	19.168	2,9%	55.483	19.585	3,0%	56.777
2	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	72.250	10,9%	92.418	71.148	10,7%	91.298
3	ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	-	-	-	-	-	-
4	ΗΠΕΙΡΟ	7.714	1,2%	8.014	7.638	11,7%	7.902
5	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	40.656	6,1%	54.698	40.887	6,2%	54.993
6	ΣΤΕΡΕΑ	81.869	12,4%	83.547	84.771	12,8%	86.393
7	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	38.068	5,8%	38.674	38.101	5,8%	58.211
8	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	92.871	14,0%	95.787	93.034	14,1%	184.393
9	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ	99.485	15,0%	104.689	99.059	15,0%	246.665
10	ΑΤΤΙΚΗ	60.693	9,2%	61.049	59.618	9,0%	59.978
11	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	30.206	4,6%	33.465	30.217	4,7%	33.417
12	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	42.733	6,5%	46.437	42.839	6,6%	46.636
13	ΚΡΗΤΗ	75.854	11,5%	90.835	75.100	11,3%	221.746
ΣΥΝΟΛΟ		661.567	100,0%	765.096	661.997	100,0%	1.148.409

Α/Α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2013			2014			2015		
		ΑΜΠΕΛΙΑ ΓΙΑ ΚΡΑΣΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ % επι του συνόλου	ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΠΕΛΙΩΝ	ΑΜΠΕΛΙΑ ΓΙΑ ΚΡΑΣΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ % επι του συνόλου	ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΠΕΛΙΩΝ	ΑΜΠΕΛΙΑ ΓΙΑ ΚΡΑΣΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ % επι του συνόλου	ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΠΕΛΙΩΝ
1	ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	20.688	3,50%	56.858	18.308	3,4%	45.378	21.133	3,33%	21.133
2	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	45.131	7,20%	63.341	42.779	8,08%	57.926	45.839	7,23%	45.839
3	ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25.033	4,00%	26.402	21.122	3,9%	22.897	24.388	3,85%	24.388
4	ΗΠΕΙΡΟ	7.588	1,20%	7.886	6.221	11,7%	6.286	7.814	12,30%	7.814
5	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	40.711	7,00%	54.721	41.517	7,8%	51.635	41.215	6,50%	41.215
6	ΣΤΕΡΕΑ	76.360	12,08%	77.959	60.539	11,4%	61.800	68.023	10,74%	68.023
7	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	38.028	6,02%	58.175	23.314	4,4%	39.142	30.075	4,74%	47.540
8	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	92.721	15,10%	184.404	59.416	11,2%	128.112	86.617	13,67%	164.446
9	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ	98.484	16,20%	284.282	85.896	16,2%	219.969	101.317	15,99%	255.537
10	ΑΤΤΙΚΗ	39.545	6,30%	39.758	43.467	8,2%	43.666	60.700	9,58%	60.700
11	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	29.824	1,40%	33.020	25.476	4,8%	27.173	29.065	4,58%	29.065
12	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	42.453	6,75%	46.008	35.264	6,0%	37.818	39.574	6,24%	39.574
13	ΚΡΗΤΗ	75.128	12,50%	221.297	65.913	12,4%	196.922	77.503	12,23%	225.548
ΣΥΝΟΛΟ		631.694	100,00%	1.154.111	529.232	109,48%	938.724	633.262	100%	1.030.821

Σε στρέμματα, Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούμε από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. για τα έτη 2011 έως 2015 ο πίνακας 8.1 μας παρουσιάζει τις συνολικές εκτάσεις οίνου. Παρατηρείται μία μικρή πτώση από το 2013 έως και το 2015 σε ποσοστό \approx **2%**. (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2015).

Πίνακας 8.2 Συνολικές εκτάσεις Βιολογικής καλλιέργειας

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΝΟΣ	
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΕ ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ
2006	48.068,00
2007	49.971,00
2008	47.178,00
2009	43.875,00
2010	54.306,00
2011	48.068,00
2012	49.971,00
2013	47.178,00
2014	43.875,00
2015	54.306,00

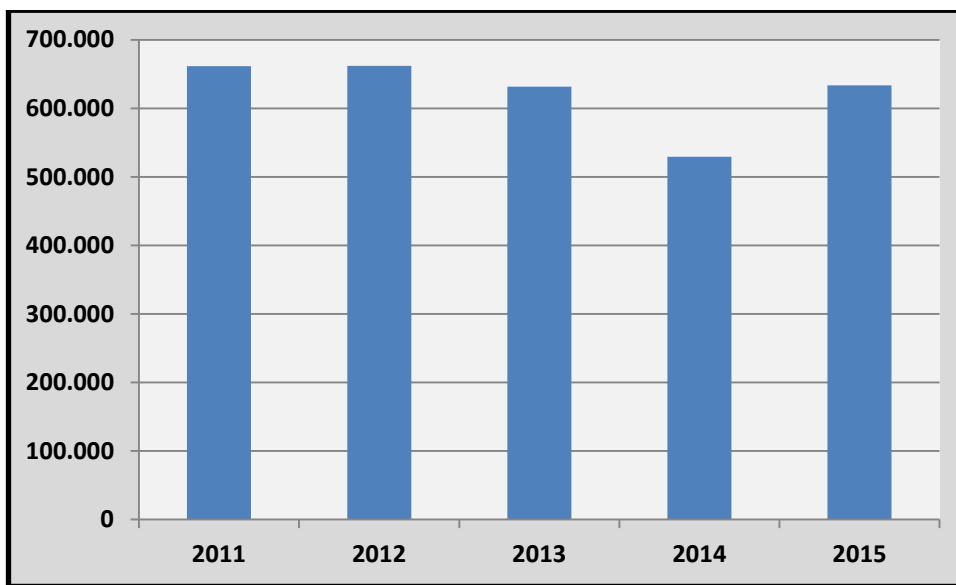
Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης

Θα ήταν χρήσιμο να γίνει αναφορά στις συνολικές βιολογικές εκτάσεις οινοαμπελώνων που καλλιεργήθηκαν τα τελευταία 10 χρόνια από το 2006 έως το 2015, με βάση τα στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Παρατηρείται μία μικρή αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κατά **6.238** στρέμματα (**12,56%**) με το 2015 οι εκτάσεις να είναι **54.306** στρέμματα.

Σε αυτό το σημείο θα γίνει μία μικρή ανάλυση σχετικά με το ποσοστό που περιλαμβάνει η βιολογική και η συμβατική καλλιέργεια οίνου. Κατά μέσο όρο οι συνολικές εκτάσεις οινοαμπελώνων για τα τελευταία χρόνια είναι συνολικά **623.550,4** στρέμματα. Από αυτά η βιολογική κατέχει **48.679,60** στρέμματα και η συμβατική καλλιέργεια **574.870,8** στρέμματα. Παρατηρείται μεγάλη διαφορά, η βιολογική οινοκαλλιέργεια κατέχει το **7,80%**.

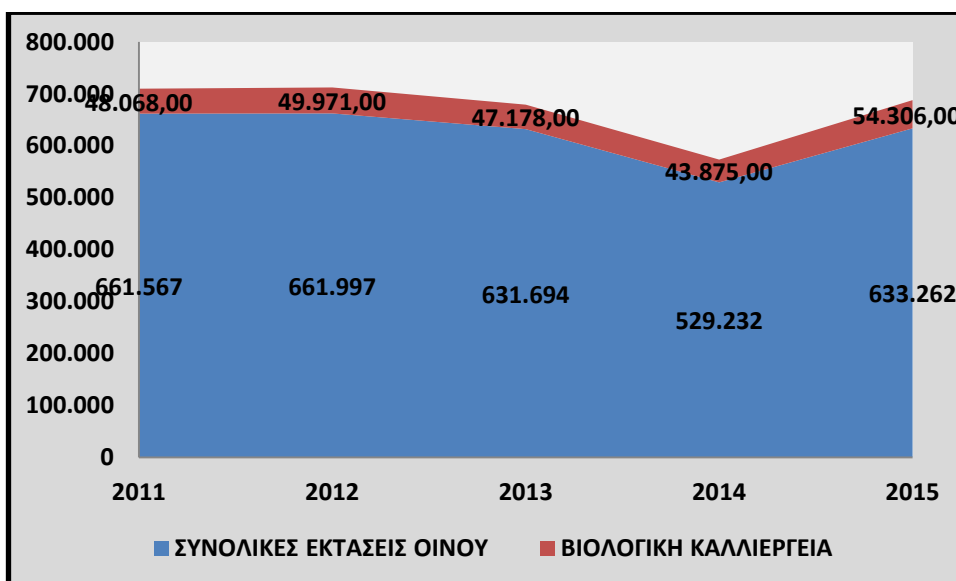
Παρακάτω στα διαγράμματα που ακολουθούν διάγραμμα 8.2 και 8.3 παρουσιάζεται η σύγκριση Βιολογικής και Συμβατικής Καλλιέργειας Οίνου καθώς και το σύνολο των οиноαμπελώνων για τα τελευταία πέντε χρόνια, 2011 έως 2015 αντίστοιχα.

Γράφημα 8.1 Συνολικές Εκτάσεις Οίνου



Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Γράφημα 8.2 Σύγκριση Βιολογικής και Συμβατικής καλλιέργειας Οίνου



Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ

Πίνακας 8.3 Παραγωγή οίνου στην Ελλάδα έως το 2015

		ΕΤΗ				
		2011	2012	2013	2014	2015
A/A	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΜΠΕΛΙΩΝ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ				
1	ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	13.608	14.021	15.820	14.791	15.100
2	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	56.521	55.261	40.654	34.471	45.839
3	ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ			14.911	17.457	20.100
4	ΗΠΕΙΡΟ	5.296	5.317	5.203	4.453	7.814
5	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	71.079	72.820	73.115	39.442	41.215
6	ΣΤΕΡΕΑ	60.441	72.773	68.942	57.686	68.023
7	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	21.605	21.955	22.146	15.040	21.300
8	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	107.192	106.717	106.604	79.290	120.00
9	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ	68.320	72.425	73.382	71.147	85.000
10	ΑΤΤΙΚΗ	25.299	26.321	18.716	22.623	35.000
11	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	20.031	16.612	15.564	14.804	29.065
12	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	15.335	14.360	42.453	13.817	45.000
13	ΚΡΗΤΗ	41.566	41.352	75.158	70.711	98.200
ΣΥΝΟΛΟ		506.293	519.934	572.668	455.732	631.656

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Πίνακας 8.4_Μέγεθος εγχώριας παραγωγής κρασιού από βιολογικό και συμβατικό σταφύλι (1999-2006)

ΕΤΟΣ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΟΙΝΟΥ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΟΙΝΟΥ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΟΙΝΟΣ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ
1999	480			480
2000	690	43,80%		690
2001	1.150	66,70%	337.700	338.850
2002	1.850	60,90%	309.800	311.650
2003	2.100	13,50%	386.400	388.500
2004	3.500	66,70%	492.500	496.000
2005	3.700	5,70%	403.500	407.200
2006	4.000	8,10%	390.00	4.000
ΣΥΝΟΛΟ	36.370		1.929.900	1.966.270

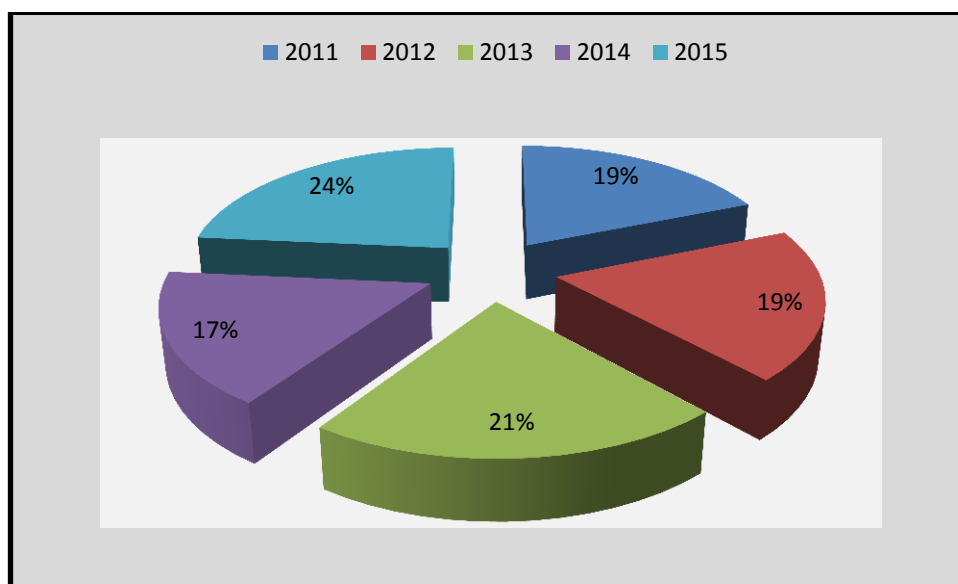
Πηγή: ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ICAP

Ο συγκεντρωτικός πίνακας 8.3 μας παρουσιάζει την συνολική παραγωγή οίνου σε τόνους για τα τελευταία πέντε χρόνια από το 2011 έως το 2015 από τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Παρατηρούμε εκτός από το 2014 που υπάρχει μία μικρή μείωση του **1%**, αύξηση της παραγωγής. Η συνολική παραγωγή για το 2011 ήταν **506.293** τόνοι ενώ για το 2015 **631.656** τόνοι, διαφορά (**21,5%**). (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2015).

Όπως ήδη έχει προαναφερθεί οι βιολογικές εκτάσεις οινοαμπελώνων καλύπτουν το **7,80%** της συνολικής έκτασης. Αντίστοιχα και η παραγωγή είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με εκείνη της συμβατικής. Αυτό φαίνεται και από τα στοιχεία που έχουμε συλλέξει από την ΕΛΣΤΑΤ και την ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ που πραγματοποιήθηκε το 2006 από τον κ. Αθανάσιο Δαγκαλίδη. Έτσι από τον πίνακα 8.4 προκύπτει ότι η συνολική παραγωγή βιολογικής καλλιέργειας οίνου για τα οχτώ χρόνια 1999 έως το 2006 είναι συνολικά **36.370** τόνοι ενώ συμβατικά είναι **1.939.900** τόνοι. Η διαφορά είναι τεράστια, απλά μπορούμε να επισυνάψουμε ότι η βιολογική παραγωγή με το πέρασμα του χρόνου αυξάνεται με σταθερό ρυθμό ενώ η συμβατική παραγωγή έχει κάποιες αυξομειώσεις όπως φαίνεται και στον πίνακα 8.4. (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2015), (Κλαδική Μελέτη ICAP, Βιολογική Γεωργία Δαγκαλίδης Αθανάσιος, Τράπεζα Πειραιώς, 2013).

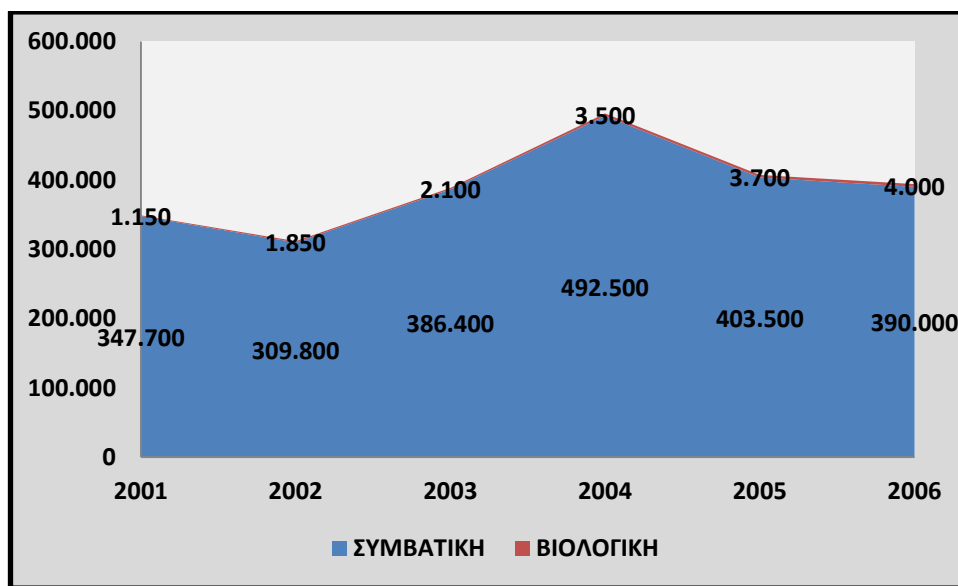
Παρακάτω στα διαγράμματα που ακολουθούν Διάγραμμα 8.3 και Διάγραμμα 8.4, απεικονίζεται το συνολικό ποσοστό παραγωγή οίνου στην Ελλάδα από το 2011 έως το 2015 και η συμβατική και βιολογική παραγωγή οίνου αντίστοιχα.

Γράφημα 8.3 Συγκεντρωτικό Ποσοστό παραγωγής Οίνου



Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Γράφημα 8.4 Βιολογική και Συμβατική Παραγωγή Οίνου



Σε τόνους, Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. – ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

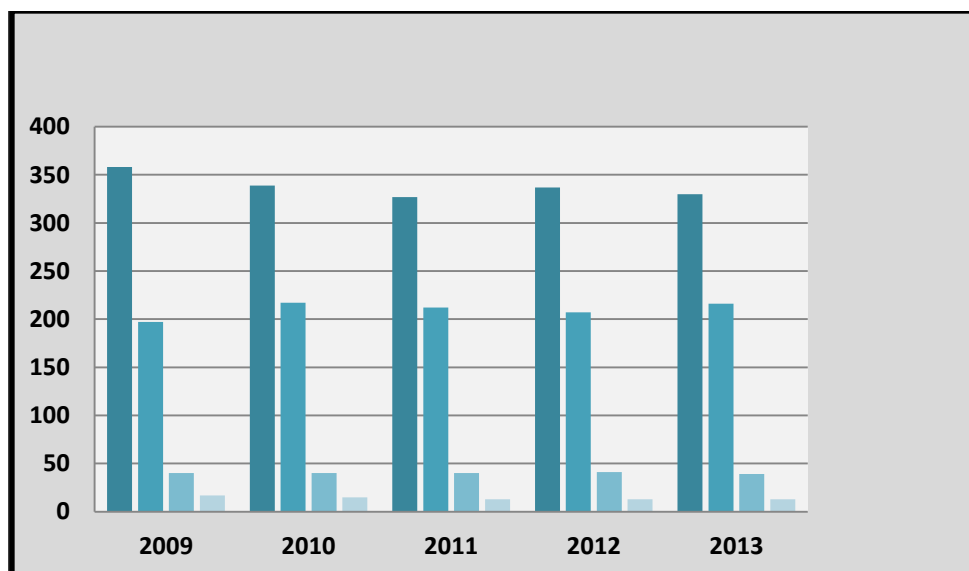
Ο πίνακας 8.5 και το Διάγραμμα 8.5 απεικονίζει τα αμπελουργικά προϊόντα και την ποσότητα που καταλαμβάνει το κάθε ένα. Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό το μεγαλύτερο μέρος το έχει ο μούστος με Μ.Ο **338,2** χιλ. τόνοι, ενώ το λιγότερο έχει η σταφίδα Σουλτανίνα με Μ.Ο **14,2** χιλ. τόνοι κατά την χρονική περίοδο 2009 με 2013.

Πίνακας 8.5 Προϊόντα Αμπέλου από 2009 – 2013

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ (ΧΙΛ. ΤΟΝΟΙ)						
ΠΡΟΙΟΝΤΑ	ΕΤΟΣ					Μ.Ο
	2009	2010	2011	2012	2013	
ΜΟΥΣΤΟΣ	358	339	327	337	330	338,2
ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΣΤΑΦΥΛΛΙΑ	197	217	212	207	216	209,8
ΣΤΑΦΙΔΑ ΚΟΡΥΝΘΙΑΚΗ	40	40	40	41	39	40
ΣΤΑΦΙΔΑ ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	17	15	13	13	13	14,2

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Γράφημα 8.5 Αμπελουργικά Προϊόντα από το 2009 – 2013



Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Πίνακας 8.6 Παραγωγικές επιχειρήσεις ανά περιφέρεια

A/A	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	38	5,6%
2	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	130	19,43%
3	ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	32	4,78%
4	ΗΠΕΙΡΟΥ	4	0,59%
5	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	43	6,42%
6	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	27	4,03%
7	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	42	6,70%
8	ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	48	7,17%
9	ΑΤΤΙΚΗ	48	7,17%
10	ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	138	20,62%
11	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	19	2,84%
12	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	57	8,52%
13	ΚΡΗΤΗ	43	6,42%
	ΣΥΝΟΛΟ	669	100,0%

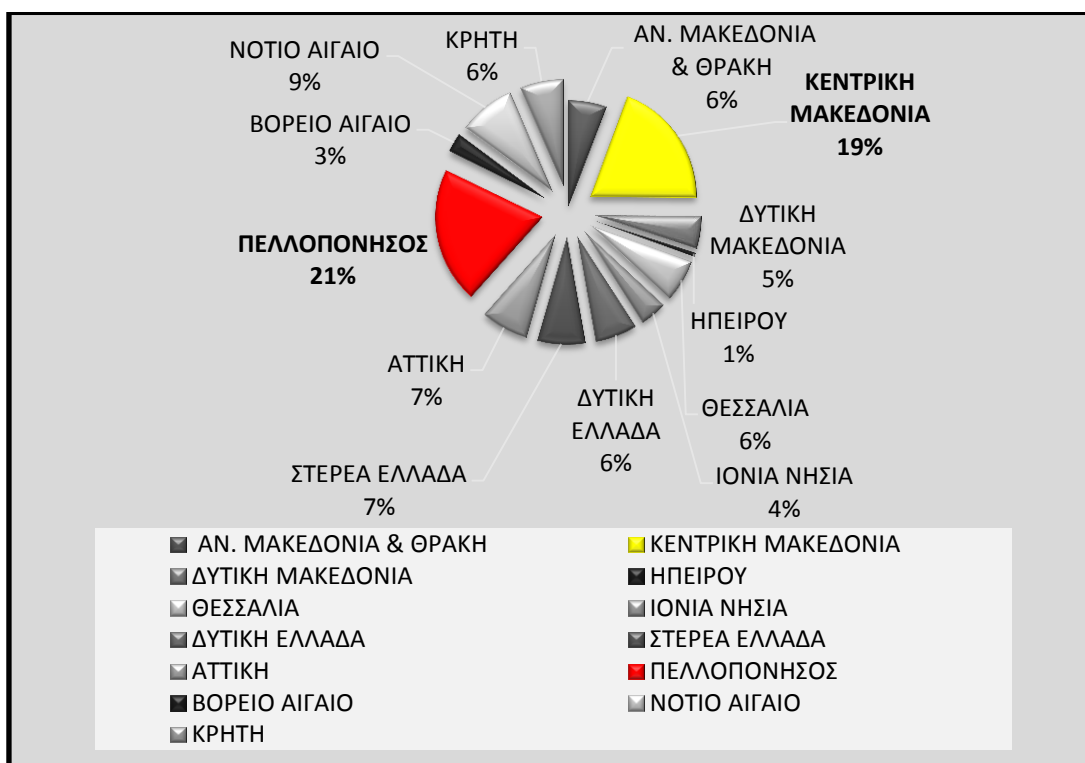
Πηγή: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Σύμφωνα με το μητρώο Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων ΠΟΠ, ΠΓΕ και Ποικιλιακών Οίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για το έτος 2017 (Πίνακας 8.6), οι καταγεγραμμένες επιχειρήσεις οινοποιίας ανήλθαν στις **669**. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Οι περισσότερες επιχειρήσεις βρίσκονται στην Πελοπόννησο συνολικά 138 με ποσοστό επί του συνόλου **20,62%**
- Δεύτερη έρχεται η Κεντρική Μακεδονία με 130 επιχειρήσεις οίνου **19,43%**
- Τρίτο είναι το Νότιο Αιγαίο με 57 επιχειρήσεις και ποσοστό **8,52%**
- Ενώ τις λιγότερες επιχειρήσεις έχει η Ήπειρος με 4 και ποσοστό **0,59%**.

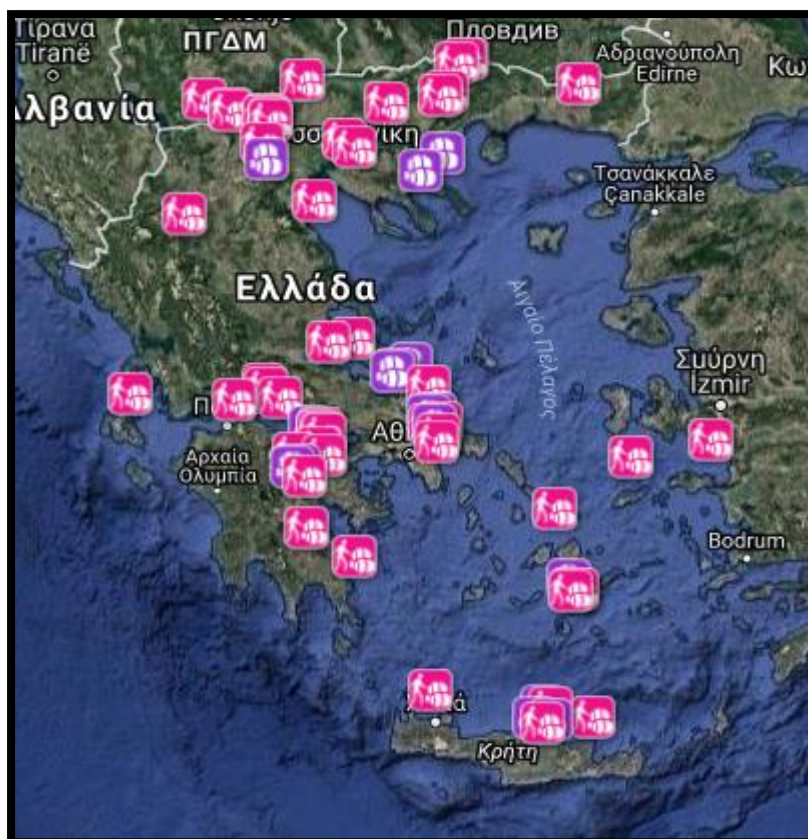
Ακολουθεί και το Διάγραμμα 8.6 και ο χάρτης με τα ποσοστά που καταλαμβάνει η κάθε περιφέρεια και τα οινοποιεία που υπάρχουν στην Ελλάδα, αντίστοιχα.

Γράφημα 8.6 Παραγωγικές επιχειρήσεις οίνου ανά περιφέρεια



Πηγή: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Χάρτης 2. Οινοποιεία στην Ελλάδα



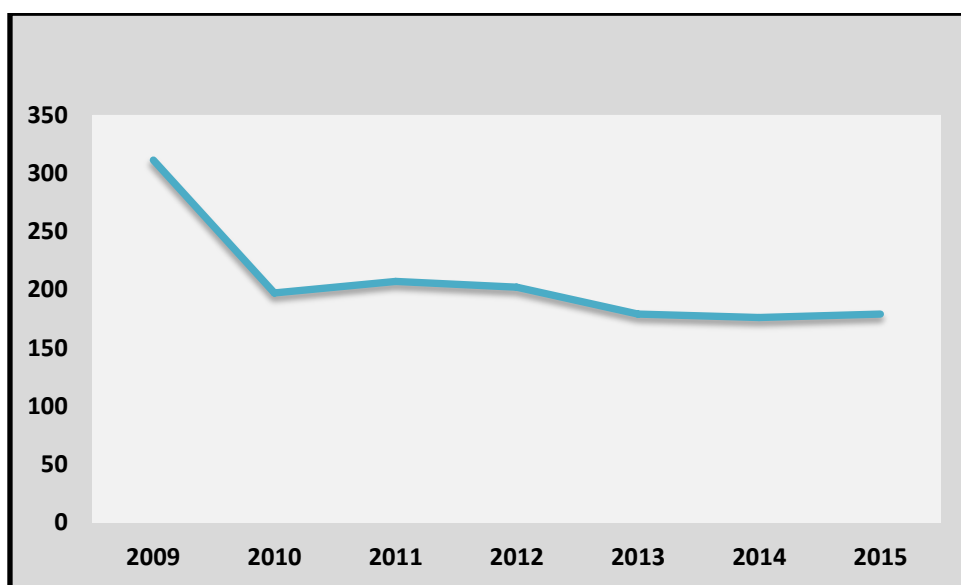
Στον παρακάτω πίνακα 8.7 και στο Διάγραμμα 8.7 παρουσιάζεται το σύνολο των παραγωγών βιολογικού οίνου τα τελευταία επτά χρόνια από το 2009 έως το 2015. Παρατηρείται μείωση των παραγωγών κατά **132** λιγότερους. Δηλαδή ενώ το 2009 συνολικά οι παραγωγοί που ασχολήθηκαν με τον βιολογικό οίνο ήταν **311** το 2015 ήταν μόνο 179, μείωση \approx **26%**.

Πίνακας 8.7 Αριθμός μεταποιητών βιολογικού οίνου

ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΟΙΝΟΥ ΑΠΟ ΣΤΑΦΥΛΛΙΑ		
Α/Α	ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΩΝ
1	2009	311
2	2010	197
3	2011	207
4	2012	202
5	2013	179
6	2014	176
7	2015	179

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης

Γράφημα 8.7 Αριθμός μεταποιητών Βιολογικού Οίνου



Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

Όσο αφορά τις εισαγωγές Οίνου στην Ελλάδα παρακάτω απεικονίζεται συγκεντρωτικός πίνακας 8.8 με τις εισαγωγές από χώρες τις Ε.Ε καθώς και από τρίτες χώρες. Παρατηρείτε η πορεία που ακολουθούν τα τελευταία δεκαέξι χρόνια από το 2000 έως το 2016, με στοιχεία που συλλέχθηκαν από την ΚΕΟΣΟΕ (Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων), (Κλαδική Μελέτη ICAP, Βιολογική Γεωργία από Δαγκαλίδης Αθανάσιος, Τράπεζα Πειραιώς, 2013).

Πίνακας 8.8 Εισαγωγές Οίνου στην Ελλάδα

ΕΤΟΣ	ΧΩΡΕΣ Ε.Ε	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΣΥΝΟΛΟ
2000	179.756		2.874		182.630
2001	497.060	176,52%	1.205	-58,07%	498.265
2002	123.866	-75,08%	1.443	19,75%	125.309
2003	320.989	159,14%	5.716	296,12%	326.705
2004	241.922	-24,63%	4.024	-29,60%	245.946
2005	133.435	-44,84%	2.965	-26,32%	136.400
2006	146.048	9,45%	3.088	4,15%	149.136
2007	186.081	27,41%	4.450	44,11%	190.531
2008	229.664	23,42%	4.766	7,10%	234.430
2009	158.040	-31,19%	4.879	2,37%	162.919
2010	101.950	-35,49%	5.408	10,84%	107.358
2011	199.837	96,01%	3.102	-42,64%	202.939
2012	170.150	-14,86%	7.741	149,55%	177.891
2013	183.144	7,64%	4.708	-39,18%	187.852
2014	146.982	- 30%	2.282	-25%	149.264
2015	123.104	-17%	1.800	-19,53%	126.919
2016	204.742	85%	2.194	27,1%	208.95

Σε hl, Πηγή: Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε.

Γίνεται φανερό από τα στοιχεία η τεράστια αύξηση των εισαγωγών από χώρες τις Ε.Ε., το 2000 οι εισαγωγές ήταν **179.756** hl ενώ το 2001 άγγιξαν σχεδόν τα **500.000** hl. Από εκεί και πέρα υπάρχουν κάποιες αυξομειώσεις και τελικά το 2016 το σύνολο των εισαγωγών από τις χώρες τις Ε.Ε. ήταν **204.742** hl. σύμφωνα με τον πίνακα 8.9 οι χώρες με τις περισσότερες εισαγωγές στην Ελλάδα είναι:

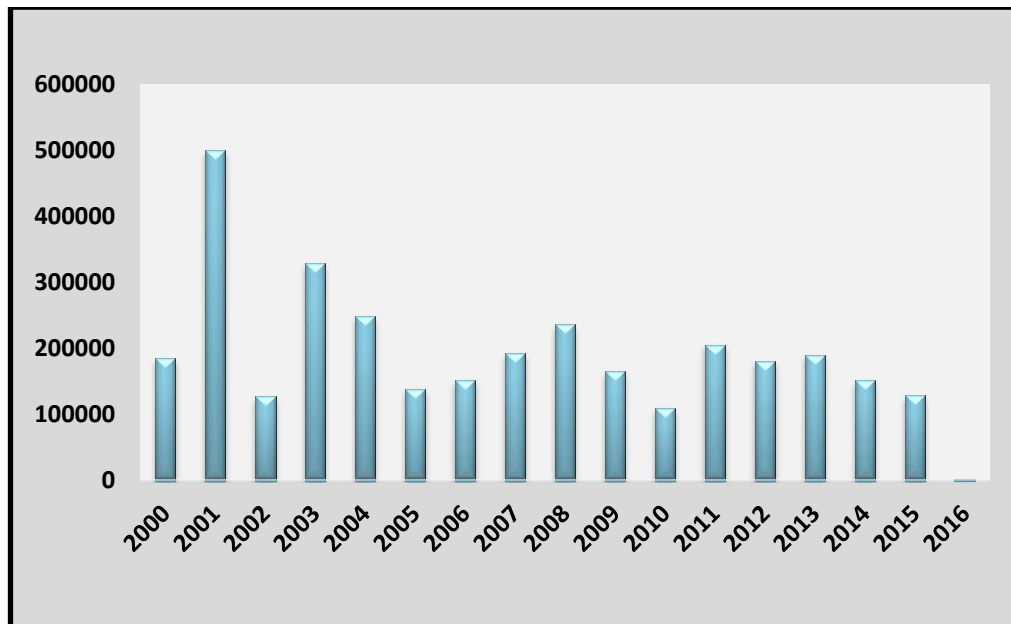
1. Ιταλία, **61%**
2. Ισπανία, **21,62%**
3. Γερμανία, **7,87%**

Εισαγωγές όμως η Ελλάδα έχει και από τρίτες χώρες σε μικρότερο βαθμό. Το 2000 οι εισαγωγές ήταν **2.874** ενώ το 2016 **2.194** hl. Και εδώ υπήρχαν κάποιες αυξομειώσεις με μεγαλύτερη ποσότητα εισαγωγές το 2010 με **5.100** hl. Οι χώρες με τις περισσότερες εισαγωγές στην Ελλάδα σύμφωνα με τον πίνακα 8.10 είναι:

- Αργεντινή με 51.235 lt
- Χιλή με 44,482 lt
- Μολδαβία με 28.648 lt

Παρακάτω ακολουθούν το Διάγραμμα 8.8 που απεικονίζει τις συνολικές εισαγωγές οίνου για τα τελευταία δεκαέξι χρόνια και οι πίνακες 8.9 και 8.10 που παρουσιάζουν τις χώρες τις Ε.Ε και τις τρίτες με τις περισσότερες εισαγωγές στην Ελλάδα.

Γράφημα 8.8 **Εισαγωγές Οίνου στην Ελλάδα**



Πηγή: Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε.

Πίνακας 8.9 Οι 10 χώρες Ε.Ε. με την μεγαλύτερη ποσότητα εισαγωγής οίνου στην Ελλάδα

A/A	ΧΩΡΕΣ	ΛΙΤΡΑ	ΑΞΙΑ(ΕΥΡΩ)	ΑΞΙΑ/ΛΙΤΡΟ
1	ΙΤΑΛΙΑ	7.569.076	9.974.264	1,32
2	ΙΣΠΑΝΙΑ	2.647.690	2.696.021	1,02
3	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	963.671	2.925.078	3,04
4	ΓΑΛΛΙΑ	618.233	10.988.136	17,77
5	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	151.572	92.763	0,61
6	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	115.687	665.541	5,75
7	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	56.735	303.343	5,35
8	ΒΕΛΓΙΟ	48.913	172.547	3,53
9	ΣΟΥΗΔΙΑ	39.790	168.365	4,23
10	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	32.040	40.163	1,25
ΣΥΝΟΛΟ		12.243.407	28.026.221	

Πηγή: Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε.

Πίνακας 8.10 Εισαγωγές από Τρίτες χώρες

A/A	ΧΩΡΕΣ	ΛΙΤΡΑ	ΑΞΙΑ(ΕΥΡΩ)	ΑΞΙΑ/ΛΙΤΡΟ
1	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	51.235	173.431	3,39
2	ΧΙΛΗ	44.482	164.286	3,69
3	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	28.648	52.131	1,82
4	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	21.312	42.323	1,99
5	Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	19.669	172.636	8,78

Πηγή: Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Τέλος θα γίνει ανάλυση των συγκεντρωτικών εξαγωγών οίνου, τις χώρες που γίνονται οι εξαγωγές και το ποσοστό εξαγωγών βιολογικού και συμβατικού οίνου.

Όσο αφορά τις εξαγωγές βιολογικού οίνου, αντίθετα με άλλα βιολογικά προϊόντα, όπως το ελαιόλαδο και τα εσπεριδοειδή που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά εξαγωγών, το ποσοστό της ετήσιας εγχώριας παραγωγής βιολογικού κρασιού που απορροφάται από το εξωτερικό είναι αρκετά μικρό και ειδικά αν το συγκρίνουμε με τον συμβατικό οίνο. Σημειώνεται ότι, ο ανταγωνισμός από άλλες μεσογειακές χώρες είναι έντονος, καθώς αυτές παράγουν σημαντικές ποσότητες κρασιού από τις ίδιες ποικιλίες με τους Έλληνες παραγωγούς. (Κλαδική Μελέτη ICAP, Βιολογική Γεωργία Δαγκαλίδης Αθανάσιος, Τράπεζα Πειραιώς, 2013).

Θα μπορούσε όμως να αναφερθεί ότι οι εξαγωγές συμβατικού οίνου μπορεί να είναι αρκετά περισσότερες αλλά υπάρχει έντονη πτώση όπου το 2000 οι εξαγωγές ήταν **41.490,40** τόνοι ενώ το 2016 **25.309,20** τόνοι. Στον βιολογικό οίνο υπάρχει αύξηση (**↗28%**).

Πίνακας 8.11 Εξαγωγές Βιολογικού Οίνου

ΕΤΟΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
1999	70	410	
2000	145	535	32,90%
2001	250	900	65,10%
2002	360	1490	65,60%
2003	370	1730	16,10%
2004	550	2950	70,50%
2005	630	3070	4,10%
2006	800	3200	4,20%

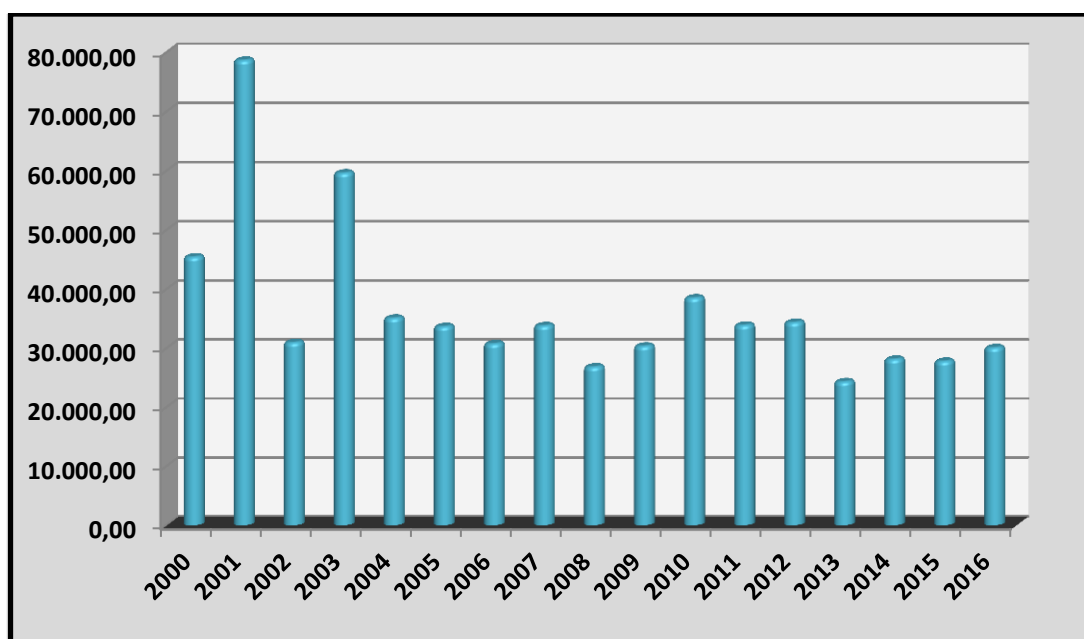
Σε τόνους, Πηγή: ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Πίνακας 8.12 Ποσότητες Εξαγωγής Οίνου

ΕΤΟΣ	ΧΩΡΕΣ Ε.Ε	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΣΥΝΟΛΟ
2000	41.490,40		4.006,50		45.496,90
2001	74.030,70	78,43%	4.694,50	17,17%	78.725,20
2002	26.861,50	-63,72%	4.147,80	-11,65%	31.009,30
2003	55.240,40	105,65%	4.441,30	7,08%	59.681,70
2004	30.061,70	-45,58%	5.083,50	14,46%	35.145,20
2005	29.678,70	-1,27%	4.036,30	-20,60%	33.715,00
2006	26.830,50	-9,60%	3.972,20	-1,59%	30.802,70
2007	28.419,40	5,92%	5.439,50	36,94%	33.858,90
2008	22.060,50	-22,38%	4.815	-11,48%	26.875,50
2009	26.638,80	20,75%	3.767,20	-21,76%	30.406,00
2010	33.225,70	24,73%	5.341,10	41,78%	38.566,80
2011	29.450,70	-11,36%	4.498,50	-15,78%	33.949,20
2012	29.761,10	1,05%	4.660,40	3,60%	34.421,50
2013	18.955,10	-36,31%	5.406,10	16,00%	24.361,20
2014	23.779,90	17,5%	4.393,00	1,67%	28.172,90
2015	23.151,90	1,5%	4.676,40	4,1%	27.828,30
2016	25.309,20	3,5%	4.816,10	2,7%	30.125,30

ΣΕ Τόνους, Πηγή: Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε.

Γράφημα 8.9 Ποσότητες Εξαγωγής Οίνου



Πηγή: Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε.

Σύμφωνα με το στοιχεία του Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε., η κυριότερη χώρα εξαγωγής οίνου είναι: η Γερμανία με **14.145.950** lt με μεγάλη διαφορά από τις άλλες χώρες. Ακολουθεί η Γαλλία με **2.025.067** lt και η Κύπρος με **1.653.227** lt.

Στους παρακάτω πίνακες 8.13 και 8.14, ακολουθούν αναλυτικά όλες οι χώρες όπου πραγματοποιούνται εξαγωγές οίνου, η αξία σε € και ανά λίτρο.

Πίνακας 8.13 Εξαγωγές Οίνου σε χώρες Ε.Ε

A/A	ΧΩΡΕΣ	ΛΙΤΡΑ	ΑΞΙΑ(ΕΥΡΩ)	ΑΞΙΑ/ΛΙΤΡΟ
1	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	14.145.940	27.569.597	1,95
2	ΓΑΛΛΙΑ	2.025.067	3.185.411	1,57
3	ΚΥΠΡΟΣ	1.653.227	4.127.435	2,5
4	ΒΕΛΓΙΟ	956.838	2.341.059	2,45
5	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	922.914	1.949.663	2,11
6	ΠΟΛΩΝΙΑ	907.655	1.149.275	1,27
7	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	806.022	2.349.293	2,91
8	ΑΥΣΤΡΙΑ	486.038	1.085.504	2,23
9	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ	236.808	397.855	1,68
10	ΣΟΥΗΔΙΑ	176.886	540.278	3,05

Πηγή: Κ.Ε.Σ.Ο.Ε.

Πίνακας 8.14 Εξαγωγές οίνου σε Τρίτες χώρες

A/A	ΧΩΡΕΣ	ΛΙΤΡΑ	ΑΞΙΑ(ΕΥΡΩ)	ΑΞΙΑ/ΛΙΤΡΟ
1	Η Π Α	2.219.653	10.503.071	4,73
2	ΚΑΝΑΔΑΣ	1.037.658	4.205.108	4,05
3	ΚΙΝΑ	348.554	1.273.819	3,65
4	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	312.277	966.329	3,09
5	ΕΛΒΕΤΙΑ	184.455	821.844	4,46

Πηγή: Κ.Ε.Σ.Ο.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

1.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Οι λογιστικές καταστάσεις είναι τα μέσα με τα οποία οι πληροφορίες γνωστοποιούνται στους διάφορους ενδιαφερόμενους. Θα μπορούσαμε επομένως να πούμε ότι αποτελούν το τελικό προϊόν της Χρηματοοικονομικής Λογιστικής. Τα διάφορα στοιχεία δεν παρουσιάζονται στις λογιστικές καταστάσεις αναλυτικά, π.χ. η οφειλή κάθε πελάτη ξεχωριστά, αν και παρακολουθείται λογιστικά αναλυτικά, παρουσιάζεται στις λογιστικές καταστάσεις περιληπτικά, κατά λογαριασμό, με τον τίτλο κάθε λογαριασμού και το αντίστοιχο ποσό. Έτσι, λογαριασμός είναι η κατηγορία που περιλαμβάνει στοιχεία που έχουν κοινά χαρακτηριστικά και παρέχουν ομοειδείς πληροφορίες

Από το λογιστικό σύστημα, δύο είναι οι βασικές οικονομικές καταστάσεις που θα ήθελε και θα έπρεπε να γνωρίζει ο επιχειρηματίας, επίσημες ή ανεπίσημες, για το καθορισμό οποιασδήποτε απόφασης με οικονομικό αποτέλεσμα. Αυτές είναι ο ισολογισμός και η κατάσταση αποτελέσματα χρήσεως, οι οποίες υποστηρίζονται όσον αφορά την εκτενέστερη ανάλυση του από τα ισοζύγια. Η παρουσίαση των καταστάσεων αυτών ποικίλει από επιχείρηση σε επιχείρηση, τα βασικά τους στοιχεία και περιεχόμενα δεν αλλάζουν. (Παντελής Κούκος).

2.ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ισολογισμός είναι μία συνοπτική λογιστική κατάσταση, στην οποία εμφανίζονται αφενός μεν τα κατά είδος και αξία περιουσιακά στοιχεία της γεωργικής εκμετάλλευσης, αφετέρου δε οι πηγές προέλευσης αυτών σε ορισμένη χρονική στιγμή. Απεικονίζει σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης. Στην πράξη είναι ένας πίνακας με δύο σκέλη υπό την μορφή του γράμματος T, από τα οποία το μεν αριστερό περιλαμβάνει συνοπτικά την αξία των στοιχείων του ενεργητικού, ενώ το δεξί την αξία των στοιχείων του παθητικού και της καθαρής περιουσίας. Το άθροισμα του ενός σκέλους ισούται με το άθροισμα του άλλου σκέλους. (Κιτσοπανίδης, 2007).

Η κατάρτιση του ετήσιου Ισολογισμού είναι μία διαδικασία κατά στάδια, με σκοπό να προσδιοριστούν:

- Η πραγματική αξία της επιχειρηματικής περιουσίας στο τέλος της χρήσης
- Το πραγματικό οικονομικό αποτέλεσμα, που προέκυψε από την επιχειρηματική δράση που αναπτύχθηκε σε όλη την διάρκεια της χρήσης.

Για να επιτύχουμε τους παραπάνω σκοπούς, χρειάζεται να επιβεβαιωθεί ότι όλοι χωρίς εξαίρεση οι λογαριασμοί εμφανίζουν την πραγματική αξία των στοιχείων της περιουσίας, ώστε να καταλήξουμε με τους πρώτους να συγκροτεί ένας ειλικρινής ισολογισμός και από τους δεύτερους να προσδιοριστεί το πραγματικό αποτέλεσμα. (Πομώνης, 2007).

Οι κανόνες που διέπουν την κατάρτιση του ισολογισμού είναι οι εξής:

- Τα στοιχεία με λατινικό αριθμό αναπτύσσονται σε επι μέρους στοιχεία που φέρουν αραβικούς αριθμούς. Τα τελευταία μπορεί να συγχωνεύονται μόνο όταν αυτό συμβάλλει στη βελτίωση της σαφήνειας του ισολογισμού και τα υπόλοιπα των λογαριασμών τους δεν είναι σημαντικά.
- Τα στοιχεία του ενεργητικού δεν επιτρέπεται να συγχωνεύονται με αυτά του παθητικού και να παρουσιάζεται στον ισολογισμό η διαφορά τους.

Στην κατάρτιση αναγράφονται στην επικεφαλίδα:

- ✓ Η επωνυμία, η νομική μορφή και το αντικείμενο της δραστηριότητας
- ✓ Ο τίτλος της κατάστασης: ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
- ✓ Το είδος του ισολογισμού
- ✓ Η ημερομηνία του ισολογισμού
- ✓ Η λογιστική χρήση που καλύπτεται

- ✓ Η νομισματική μονάδα και η κλίμακα της μονάδας
- ✓ Οι ενδείξεις: Ενεργητικό και Παθητικό
- ✓ Ο αριθμός Μητρώου Ανώνυμων Εταιριών (Παπάς, 2011)

2.1 ΕΙΔΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ανάλογα με τον χρόνο σύνταξης και με το σκοπό που εξυπηρετούν, διακρίνουμε τα παρακάτω είδη ισολογισμών:

- ❖ Ισολογισμό τέλους χρήσης
- ❖ Ισολογισμό ίδρυσης
- ❖ Ισολογισμό συγχώνευσης
- ❖ Ισολογισμό λύσης ή εκκαθάρισης
- ❖ Περιοδικό ισολογισμό, που μπορεί να συντάσσεται σε μικρότερα χρονικά διαστήματα. (Γεωργόπουλος, 2006)

2.2. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο ισολογισμός εκφράζεται ως μαθηματική σκέψη:

$$E = \Pi + ΚΠ$$

Όπου E = σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού

Π= το σύνολο των στοιχείων του παθητικού

ΚΠ = η Καθαρή Περιουσία ή Καθαρή Θέση, που ανήκει στον φορέα της επιχείρησης.

Από την σχέση $E = \Pi + ΚΠ \Rightarrow E - \Pi = ΚΠ$

- ❖ Αν $E > \Pi \Rightarrow ΚΠ > 0$ τότε ο ισολογισμός αυτός λέγεται **θετικός**
- ❖ Αν $E = \Pi \Rightarrow ΚΠ = 0$, λέγεται **ουδέτερος**
- ❖ Αν $E < \Pi \Rightarrow ΚΠ < 0$, λέγεται **αρνητικός** (Καλαμαράς & Καλαμαρά, 2013)

Οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να καταρτιστεί ένας Ισολογισμός είναι οι παρακάτω:

1. Ειλικρίνεια
2. Σαφήνεια

3. Συνέπεια
4. Συγκρισιμότητα

Στην γεωργική πρακτική ο ισολογισμός συντάσσεται μία φορά το χρόνο και συμπίπτει συνήθως με την ημερομηνία σύνταξης της γεωργικής απογραφής. Η ανοδική ή καθοδική οικονομική πορεία και ασφάλεια της γεωργικής εκμετάλλευσης επισημαίνονται από το ύψος της καθαρής περιουσίας, το οποίο εκφράζεται από την σχέση μεταξύ ενεργητικού και παθητικού. (Κιτσοπανίδης, 2007).

Οικονομική Όψη Ισολογισμού:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΠΑΘΗΤΙΚΟ
ΠΑΓΙΟ	ΚΕΦΑΛΑΙΑ
Ασώματα Πάγια	Ίδια Κεφάλαια
Ενσώματα Πάγια Συμμετοχές	Αποθεματικά
Συμμετέχοντες	Λοιπά
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
Αποθέματα	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
Απαιτήσεις	Μακροπρόθεσμες
Χρεόγραφα	Βραχυπρόθεσμες
Ταμείο	Τράπεζες
	Προμηθευτές
	Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

Με τον όρο κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως, εννοούμε τη λογιστική κατάσταση, η οποία παρουσιάζει συνοπτικά όλους εκείνους τους παράγοντες που προσδιορίζουν το οικονομικό αποτέλεσμα μίας λογιστικής περιόδου, έχοντας σαν αντικειμενικό σκοπό την παροχή πληροφοριών στους τρίτους ενδιαφερόμενους.

Ο λογιστής ενημερώνει τους τρίτους για την κερδοφορία της επιχείρησης, καταρτίζοντας και δημοσιοποιώντας την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης. Πρόκειται για ένα πίνακα που περιέχει σε συνοπτική μορφή, πληροφορίες για τα έσοδα, τα κέρδη, τα έξοδα και τις ζημιές της επιχείρησης σε δεδομένη λογιστική χρήση.

Αυτό που πρέπει να επισημάνουμε είναι ότι και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως, όπως και ο ισολογισμός, καταρτίζεται με βάση τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές. Ένα θετικό λογιστικό αποτέλεσμα χαρακτηρίζεται ως κέρδος ενώ ένα αρνητικό οικονομικό αποτέλεσμα χαρακτηρίζεται ως ζημία.

Σε μία επιχείρηση οι λογαριασμοί είναι συνήθως τόσοι όσα τα προϊόντα ή οι κλάδοι. Οι λογαριασμοί αποτελεσμάτων συγκεντρώνονται μεταφερόμενοι, στο τέλος του οικονομικού έτους, σε ένα λογαριασμό. Σε αυτόν μεταφέρονται επίσης και τα ανόργανα και ανώμαλα έσοδα και έξοδα. Το υπόλοιπο του λογαριασμού που δείχνει και το οικονομικό αποτέλεσμα (ζημιά ή κέρδος) της επιχείρησης μεταφέρεται στο λογαριασμό Καθαρή Περιουσία. (Τσουκαλάς, 2010).

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως μπορεί να καταρτισθεί σε 2 μορφές οι οποίες είναι οι εξής:

➤ Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως οριζόντιας διάταξης

Στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης οριζόντιας παράθεσης ή διάταξης εμφανίζονται στο αριστερό μέρος όλοι εκείνοι οι παράγοντες οι οποίοι επιδρούν αρνητικά στο αποτέλεσμα, όπως για παράδειγμα, διάφορα έξοδα και έκτακτες ζημιές μαζί με τα αντίστοιχα ποσά τους. Στο δεξί μέρος εμφανίζονται όλοι εκείνοι οι παράγοντες οι οποίοι επιδρούν θετικά στο αποτέλεσμα, όπως για παράδειγμα, διάφορα έσοδα και έκτακτα κέρδη μαζί με τα αντίστοιχα ποσά τους. Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως μπορεί να είναι μίας ή πολλαπλών βαθμίδων.

• Κατάσταση αποτελεσμάτων κάθετης διάταξης

Στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κάθετης διάταξης, όπως και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης οριζόντιας παράθεσης μπορεί να είναι μίας ή πολλαπλών βαθμίδων. Στην συγκεκριμένη μορφή τα στοιχεία, δηλαδή, οι προσδιοριστικοί

παράγοντες, βρίσκονται ο ένας κάτω από τον άλλο μαζί με τα αντίστοιχα ποσά τους. Στην περίπτωση μίας βαθμίδας παρουσιάζονται πρώτα οι θετικοί προσδιοριστικοί παράγοντες και ακολουθούν οι αρνητικοί συνοδευόμενοι από τα αντίστοιχα ποσά τους. Από την αφαίρεση των δύο αθροισμάτων προκύπτει τελικά το αποτέλεσμα χρήσεως. Τέλος στην περίπτωση των πολλαπλών βαθμίδων έχουμε προσδιορισμό τριών επιμέρους αποτελεσμάτων, εκείνο του μικτού αποτελέσματος, του αποτελέσματος εκμετάλλευσης και εκείνο του αποτελέσματος χρήσης. (Ηρειώτης, 2007).

4.ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων αποβλέπει όχι στην απλή παράθεση απόλυτων αριθμών, που γίνεται με τις οικονομικές καταστάσεις, αλλά στα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις συγκρίσεις διαφορετικών αριθμών των καταστάσεων αυτών. Οι αναλύσεις συνεπώς αυτές σημαίνουν διαφορετικά πράγματα για διαφορετικούς ανθρώπους. Οι πιστωτές της επιχείρησης, ενδιαφέρονται για την ικανότητα της να εξοφλεί τα χρέη της. Έτσι οι προμηθευτές της επιχείρησης ενδιαφέρονται για την ρευστότητα της και οι τράπεζες για τη ρευστότητα της αλλά και την ικανότητα της, σε μακροπρόθεσμη περίοδο δανεισμού, να εξοφλεί τους τόκους και το κεφάλαιο. Οι ιδιοκτήτες- μέτοχοι- επενδυτές, ενδιαφέρονται για τους συντελεστές απόδοσης και κινδύνου και οι Διοικούντες ενδιαφέρονται στο πώς να ικανοποιήσουν και τους δύο. Στα Super Market το κέρδος είναι μικρό συγκρινόμενο με τις πωλήσεις, ενώ σε ένα κατάστημα οπτικών μεγάλο, αν και το πρώτο σε απόλυτο αριθμό μπορεί να φαίνεται τεράστιο. Αυτοί οι λόγοι οδηγούν στη χρήση των δεικτών για να μπορούν να γίνουν συγκρίσεις μεταξύ της εταιρείας και του κλάδου ή να εξεταστεί η διαχρονική πορεία της επιχείρησης. Παράλληλα με τους δείκτες ακολουθείται και η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων σε οριζόντια ανάλυση, όπου αναλύονται τα δεδομένα σε απόλυτους αριθμούς ή ποσοστά από έτος σε έτος και η κάθετη ανάλυση, όπου ένα μέγεθος του ισολογισμού ή των αποτελεσμάτων χρήσεως ορίζεται ως μέγεθος αναφοράς και τα υπόλοιπα συγκρίνονται μαζί του. Αν και υπάρχουν πολλές κατηγορίες δεικτών, τέσσερις είναι οι κύριες κατηγορίες:

- ❖ **Δείκτες ρευστότητας:** Με τους οποίους δείχνεται τι περιουσιακά (χρήματα, επιταγές κλπ.) στοιχεία της εταιρείας μπορούν να ρευστοποιηθούν άμεσα για να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.
- ❖ **Δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας:** Που δείχνουν πως χρηματοδοτείται η επιχείρηση από τους μετόχους της ή τις τράπεζες.
- ❖ **Δείκτες Δραστηριότητας:** Που δείχνουν πόσο καλά γίνεται η εκμετάλλευση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης
- ❖ **Δείκτες κερδοφορίας:** Που δείχνουν πόσο κερδίζει η επιχείρηση σε σχέση με το τζίρο της και τα περιουσιακά της στοιχεία. (Παντελής Κούκος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1.ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Στην παρούσα μελέτη βάσει των στοιχείων των οικονομικών αποτελεσμάτων, από την δημοσίευση τους από το Εθνικό Τυπογραφείο, σε Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.) (Εθνικό Τυπογραφείο, 2015) υπολογίστηκαν και αναλύθηκαν μια σειρά από αριθμοδείκτες, που αναφέρονται στην Ρευστότητα, στον Κίνδυνο στην Αποτελεσματικότητα και στην Οικονομική κάλυψη. Συνεπώς πρόκειται για ανάλυση δευτερογενών δεδομένων, τα οποία έχουν δημοσιευθεί από τις ίδιες τις εταιρείες. Επιπλέον στοιχεία συλλέχθηκαν και με την μέθοδο της συνέντευξης.

Ο αριθμοδείκτης αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική μαθηματική έκφραση, γιατί είναι ο μόνος τρόπος για να συγκριθούν δύο σχέσεις μεταξύ τους και επιτρέπει έτσι να βγουν συμπεράσματα από την σύγκριση είτε ανάμεσα σε δύο διαφορετικές σχέσεις στο ίδιο χρονικό διάστημα, είτε στην ίδια σχέση ανάμεσα σε δύο διαφορετικά χρονικά σημεία.

Οι αριθμοδείκτες είναι πολύτιμοι, γιατί είναι ο μόνος τρόπος που επιτρέπει:

- Τον έλεγχο της οικονομικότητας σε όλες τις εκφράσεις που παίρνει, τόσο στην επιχειρηματική περιουσιακή συγκρότηση, όσο και στην επιχειρηματική δράση.
- Την σύγκριση οικονομικότητας στις διάφορες μορφές της, τόσο ανάμεσα σε διαφορετικές επιχειρήσεις στο ίδιο χρονικό σημείο και αποδεικνύει έτσι την σχετική θέση της καθεμιάς, όσο και στην ίδια επιχείρηση σε διαφορετικά χρονικά σημεία και αποδεικνύει την εξέλιξη της οικονομικότητας στις διαφορετικές μορφές της, διαχρονικά. (Πομώνης, 2007)

Οι αριθμοδείκτες που επιλέχθηκαν για την περιγραφή του χρηματοοικονομικού προφίλ των επιχειρήσεων είναι οι εξής:

- ❖ Δείκτες Ρευστότητας (liquidity ratios)
- ❖ Δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας ή Δραστηριότητας (activity ratios)
- ❖ Δείκτες Αποδοτικότητας (profitability ratios)
- ❖ Δείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης ή Περιουσιακής Διάρθρωσης (financial leverage ratios)
- ❖ Δείκτες Οικονομικής Κάλυψης

1.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με τον Νιάρχου οι αριθμοδείκτες Ρευστότητας χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό τόσο της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης όσο και της ικανότητας της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Η διοίκηση της ρευστότητας μιας επιχείρησης συνιστάται στην συσχέτιση των υποχρεώσεων της με την διάρκεια ζωής των περιουσιακών της στοιχείων, έτσι ώστε να αποφευχθεί η αδυναμία πληρωμής των προμηθευτών και των δανειστών της επιχείρησης. Το πόσο ρευστό είναι ένα περιουσιακό στοιχείο εξαρτάται από την ταχύτητα με την οποία μπορεί να μετατραπεί σε χρήμα ή ισοδύναμο χρήματος χωρίς να μειωθεί η αξία του. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Έτσι οι αριθμοδείκτες ρευστότητας προσδιορίζονται να δώσουν την εικόνα της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης, η οποία ενδιαφέρει την διοίκηση της όσο και τους πιστωτές και τους μετόχους της.

Για να θεωρηθεί μία επιχείρηση ότι βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση από άποψη κεφαλαίων κίνησης θα πρέπει να πληροί της παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Να μπορεί να ανταποκρίνεται στις καθημερινές απαιτήσεις των βραχυχρόνιων δανειστών της
2. Να μπορεί να εκτελεί τις εργασίες της και να μπορεί να εκμεταλλευτεί τυχόν παρουσιαζόμενες ευκαιρίες.
3. Να μπορεί να ανταποκρίνεται στην εξόφληση των τόκων και μερισμάτων των μετοχών της (Νιάρχου, 2004).

Ειδικότερα, οι αριθμοδείκτες ρευστότητας που πρόκειται να αναλυθούν είναι οι εξής:

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ Ή ΔΕΙΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ**

Σύμφωνα με τους Καλαμαράς & Καλαμαρά ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την γενική ρευστότητα της οικονομικής μονάδας και για αυτό ονομάζεται και αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας, με τον οποίο ερευνάται η δυνατότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας είναι ο πλέον χρησιμοποιούμενος δείκτης και βρίσκεται αν διαιρέσουμε το σύνολο των κυκλοφοριακών στοιχείων μιας επιχείρησης με το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της:

$$\Delta KP = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Κυκλοφορούν ενεργητικό \Rightarrow είναι το άθροισμα των ποσών, αποθεμάτων, των απαιτήσεων, των χρεογράφων, των χρηματικών διαθέσιμων και των μεταβλητών λογαριασμών.

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις \Rightarrow είναι το άθροισμα των ποσών των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και μεταβλητών λογαριασμών του παθητικού. (Καλαμαράς & Καλαμαρά, 2013).

Ο δείκτης μας δείχνει σε ποιο ποσοστό, το κυκλοφοριακό ενεργητικό που είναι από την φύση και λειτουργία του βραχυπρόθεσμης ρευστοποίησης, καλύπτει το επίσης βραχυπρόθεσμης λήξης παθητικό.

Η ελάχιστη τιμή του δείκτη είναι η μονάδα $\Delta = 1$ που σημαίνει ότι αν ρευστοποιηθεί ολόκληρο το κυκλοφοριακό ενεργητικό, εξοφλείται το βραχυπρόθεσμο παθητικό. Η συνθήκη αυτή είναι οριακή διότι σημαίνει ότι το ίδιο κεφάλαιο κίνησης είναι 0. Αν ο δείκτης είναι μεγαλύτερος από την μονάδα $\Delta > 1$, σημαίνει ότι η επιχείρηση διαθέτει ίδιο κεφάλαιο κίνησης και βρίσκεται σε καλή θέση από πλευράς κυκλοφοριακής θέσης. Το αντίθετο συμπέρασμα βγαίνει από ένα δείκτη μικρότερο από την μονάδα $\Delta < 1$. (Πομώνης, 2007).

Πρέπει όμως να τονιστεί το μέγεθος του αριθμοδείκτη αυτού εξαρτάται από πολλούς και ποικίλους παράγοντες, μεταξύ των οποίων το είδος της κάθε επιχείρησης, η ποιότητα των κυκλοφοριακών της στοιχείων, η αμεσότητα των τρεχουσών υποχρεώσεων της και η ευκαμψία των αναγκών της σε κεφάλαια κίνησης, ο βαθμός ρευστότητας θα πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό με αυτούς τους παράγοντες. (Νιάρχου, 2004).

• **ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ Ή ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ**

Ο αριθμοδείκτης αυτός επινοήθηκε για να περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία μετατρέπονται εύκολα και γρήγορα σε ρευστά και αγνοεί όλα εκείνα τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού τα οποία δεν μετατρέπονται εύκολα μετρητά.

Είναι το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των ταχέων ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης με το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της:

$$\Delta AP = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Τα αποθέματα αφαιρούνται από το κυκλοφορούν ενεργητικό, διότι είναι το στοιχείο του κυκλοφορούντος ενεργητικού με την μικρότερη ρευστότητα και υπάρχει πιθανότητα να πραγματοποιηθούν ζημιές όταν ρευστοποιηθούν. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Στον υπολογισμό του αριθμοδείκτη δεν περιλαμβάνονται :

- Τα αποθέματα πρώτων βοηθητικών υλών, ημικατεργασιών και έτοιμων προϊόντων, γιατί θεωρούνται ταχέως ρευστοποιήσιμα.
- Οι προκαταβληθείς δαπάνες, οι οποίες κανονικά χρειάζονται κάποιο χρονικό διάστημα για να μετατραπούν σε χρήμα. (Νιάρχου, 2004).

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο μεγαλύτερη ρευστότητα έχει η επιχείρηση. Ένας $\Delta > 1,5$ θεωρείται καλή ένδειξη. Εάν ο δείκτης είναι αρκετά μικρότερος από την μονάδα η επιχείρηση μπορεί να μην μπορεί να ανταποκριθεί σε μία ξαφνική απαίτηση καταβολής μετρητών. Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης άμεσης ρευστότητας τόσο μεγαλύτερη είναι η έκθεση της επιχείρησης στον κίνδυνο αυτό. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

1.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ACTIVITY RATIOS)

Υπάρχουν διάφοροι μέθοδοι που μπορούν να μετρήσουν την παραγωγικότητα και το βαθμό χρησιμοποίησης των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης. Γενικά όσο πιο εντατική είναι η χρησιμοποίηση των στοιχείων μιας επιχείρησης τόσο αυτό αποβαίνει προς όφελος της.

Οι δείκτες δραστηριότητας δείχνουν πόσο αποτελεσματικά μια επιχείρηση διαχειρίζεται τους πόρους της με σκοπό την δημιουργία πωλήσεων. Αν το μέγεθος είναι πολύ μεγάλο, τότε οι δαπάνες θα είναι αυξημένες και τα κέρδη μειωμένα. Αντιθέτως, αν το μέγεθος είναι πολύ μικρό, τότε σημαντικό μέρος των πωλήσεων θα χάνεται.

Οι πιο γνωστοί δείκτες δραστηριότητας είναι οι εξής:

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ Ή ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ**

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει πόσες φορές τα αποθέματα της οικονομικής μονάδας ρευστοποιήθηκαν και επαναχρησιμοποιήθηκαν στις αποθήκες της, για αυτό και λέγεται αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας των αποθεμάτων. (Καλαμαράς & Καλαμαρά, 2013).

Η ικανότητα μια επιχείρησης να πωλεί τα αποθέματα της γρήγορα αποτελεί ένα ακόμη μέτρο του βαθμού χρησιμοποίησης περιουσιακών στοιχείων.

Ο δείκτης αυτός ορίζεται ως εξής:

$$ΚΤΑ = \frac{\text{Κόστος Πωλήσεων}}{\text{Αποθέματα}}$$

Ως μέσο απόθεμα λαμβάνεται το μέσο μηνιαίο απόθεμα σε τιμές πωλήσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις λαμβάνεται ο μέσος όρος των αποθεμάτων αρχής και τέλους χρήσης.

Για τον υπολογισμό του αριθμοδείκτη χρησιμοποιείται το μέσο απόθεμα διότι το ύψος των αποθεμάτων στο τέλος της χρήσεως, δεν δίνει αντιπροσωπευτική εικόνα του πραγματικού ύψους. (Νιάρχου, 2004)

Σύμφωνα με τους Βασιλείου & Ηρειώτη επειδή οι πωλήσεις πραγματοποιούνται σε όλη την διάρκεια του έτους, ενώ τα αποθέματα αντιστοιχούν σε μία χρονική στιγμή,

μερικοί αναλυτές χρησιμοποιούν την μέση αξία των αποθεμάτων στον παρονομαστή αντί των συνολικών αποθεμάτων. Η μέση αξία βρίσκεται αν προσθέσουμε τα αποθέματα στην αρχή και στο τέλος του έτους και διαιρέσουμε το άθροισμα τους δια δύο.

Ο δείκτης μας δίνει την ταχύτητα με την οποία τα αποθέματα ανακυκλώνονται για να δημιουργήσουν τον συγκεκριμένο όγκο πωλήσεων σε ένα λογιστικό κύκλωμα. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Χαμηλή ταχύτητα κυκλοφορίας αποθεμάτων μπορεί να συνδέεται με υπεραποθεματοποίηση. Αντίθετα, μεγάλη ταχύτητα μπορεί να μην συνδέεται με αναλογικά υψηλά κέρδη, γιατί αυτά μπορεί να συμπιέζονται από την προσπάθεια της επιχείρησης να επιτυγχάνει σε όγκο πωλήσεις με αντίστοιχη μείωση της τιμής πωλήσεως των προϊόντων. (Νιάρχου, 2004).

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ 'Η ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ**

Αποτελεί τον καλύτερο τρόπο για να διαπιστωθεί αν οι απαιτήσεις μια επιχείρησης είναι πολύ μεγαλύτερες σε σύγκριση με τα υπόλοιπα κυκλοφοριακά της στοιχεία.

Ο δείκτης ισούται με τον λόγο των πιστωτικών πωλήσεων μιας επιχείρησης προς το μέσο όρο των απαιτήσεων της. Επειδή όμως δεν υπάρχουν στοιχεία για τις πιστωτικές πωλήσεις λαμβάνονται υπόψη οι καθαρές πωλήσεις. Δηλαδή, ισχύει:

$$\text{ΚΤΕισ} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Απαιτήσεις}}$$

Παρουσιάζει το τμήμα των πωλήσεων που είναι δεσμευμένο σε εισπρακτέους λογαριασμούς. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Σύμφωνα με τον Νιάρχου ο αριθμοδείκτης ταχύτητας εισπράξεων απαιτήσεων δείχνει πόσες φορές κατά μέσο όρο εισπράττονται κατά την διάρκεια της λογιστικής χρήσεως οι απαιτήσεις της επιχείρησης.

Η μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων στην επιχείρηση πρέπει να διατηρείται όσο γίνεται μικρότερη, όχι μόνο διότι τα κεφάλαια δεσμεύονται για την χρηματοδότηση των πωλήσεων έχουν κάποιο κόστος, αλλά διότι έχουν και κάποιο κόστος ευκαιρίας λόγω ότι μπορούν να επενδύσουν αποδοτικά κάπου αλλού. Όσο μεγαλύτερη είναι η

ταχύτητα τόσο μικρότερος είναι ο χρόνος δέσμευσης των κεφαλαίων και τόσο καλύτερη η θέση της από άποψη χορηγούμενων πιστώσεων.

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ Ή ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ**

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού μιας επιχείρησης εκφράζει το βαθμό χρησιμοποιήσεως αυτού σε σχέση με τις πωλήσεις της. (Νιάρχου, 2004)

Είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών πωλήσεων με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης:

$$\text{ΚΤΕ} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Σύνολο Ενεργητικού \Rightarrow είναι το σύνολο ενεργητικού όπως δημοσιεύεται στον ισολογισμό της κάθε οικονομικής μονάδας. Προκύπτει ως άθροισμα των ποσών:

- Εξόδων εγκατάστασης
- Πάγιου ενεργητικού
- Κυκλοφορούντος ενεργητικού
- Μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού (Καλαμαράς & Καλαμαρά, 2013).

Σύμφωνα με τους Βασιλείου & Ηρειώτη η κυκλοφοριακή ταχύτητα ενεργητικού δείχνει τα έσοδα τα οποία δημιουργεί κάθε ευρώ που έχει επενδυθεί στο ενεργητικό μιας επιχείρησης.

Ένας υψηλός δείκτης σημαίνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιήσει τις πωλήσεις της.

Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης αποτελεί ένδειξη όχι εντατικής χρησιμοποιήσεως των περιουσιακών της στοιχείων, οπότε θα πρέπει είτε να αυξήσει το βαθμό χρησιμοποίησης αυτών ή να προβεί σε ρευστοποίηση μέρους των στοιχείων. (Νιάρχου, 2004)

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΩΝ Ή ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ**

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας προκύπτει από την σχέση:

$$\text{ΚΤΠ} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Καθαρά Πάγια}}$$

Στον παρονομαστή του ανωτέρου λόγου, τα καθαρά πάγια ισούνται με τα πάγια μείον τις αποσβέσεις. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Πάγια \Rightarrow Είναι το άθροισμα των ποσών των ασώματων και των ενσώματων ακινητοποιήσεων συν τις συμμετοχές και τις άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις. (Καλαμάρας & Καλαμάρη, 2013).

Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Επίσης παρέχει ένδειξη αν υπάρχει υπερεπένδυση πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις. (Νιάρχου, 2004).

Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο περισσότερα πάγια χρησιμοποιεί μια επιχείρηση για την δημιουργία του συγκεκριμένου ύψους πωλήσεων και αντιστρόφως. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

1.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (PROFITABILITY RATIOS)

Η απόδοση μιας επιχείρησης επηρεάζεται από τις αποφάσεις και τις διάφορες πολιτικές που ακολουθεί η διοίκηση τους. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Με τους αριθμοδείκτες της κατηγορίας αυτής εξυπηρετούνται οι ανάγκες ανάλυσης της δυναμικής εικόνας της επιχειρηματικής προσπάθειας και του αποτελέσματος που προκύπτει στην οικονομική μονάδα. (Καλαμαράς & Καλαμαρά, 2013).

Η ανάλυση της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως έχει πολύ μεγάλη σημασία για την επιχείρηση. Όλες οι επιχειρήσεις έχουν ως σκοπό το κέρδος και κατά συνέπεια οι ενδιαφερόμενοι δίνουν μεγάλη σημασία στο πόσο αποδοτική υπήρξε αυτή από άποψη κερδών.

Έτσι δημιουργήθηκε η ανάγκη να χρησιμοποιηθούν αριθμοδείκτες αποδοτικότητας οι οποίοι αναφέρονται στις σχέσεις κερδών και απασχολούμενων στην επιχείρηση κεφαλαίων και στις σχέσεις μεταξύ κερδών και πωλήσεων. (Νιάρχου, 2004).

Τα στοιχεία αντλούνται κατά βάση από τους λογαριασμούς των εσόδων και εξόδων, το λογαριασμό της γενικής εκμετάλλευσης και των αποτελεσμάτων χρήσης. (Καλαμαράς & Καλαμαρά, 2013).

Ειδικότερα, οι αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας ή δραστηριότητας που πρόκειται να αναλυθούν είναι οι εξής:

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΜΕΙΚΤΟΥ ΚΕΡΣΟΥΣ Ή ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ Ή ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ**

Η διαφορά των πωλήσεων μείον το κόστος των πωλήσεων μας δίνει τα μεικτά κέρδη της επιχείρησης. Το περιθώριο μικτού κέρδους αντανακλά την τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης και την ικανότητα της διοίκησης της επιχείρησης να ελαχιστοποιεί το κόστος των πωλήσεων της. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Μια επιχείρηση για να θεωρηθεί επιτυχημένη θα πρέπει να έχει αρκετά υψηλό ποσοστό μικτού κέρδους, που να της επιτρέπει να καλύπτει τα λειτουργικά αλλά και άλλα έξοδα της, αλλά και να αφήνει ένα ικανοποιητικό κέρδος σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια και τις πωλήσεις που την απασχολούν.

Ένας υψηλός δείκτης δείχνει την ικανότητα της διοικήσεως μιας επιχείρησης να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές.

Αντίθετα ένας χαμηλός αριθμοδείκτης δείχνει όχι καλή πολιτική στον τομέα αγορών και πωλήσεων. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε στασιμότητα πωλήσεων με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιούνται αγορές. (Νιάρχου, 2004)

Ο δείκτης μικτού περιθωρίου υπολογίζεται από την διαίρεση των μικτών κερδών χρήσεως με τις καθαρές πωλήσεις αυτής και δείχνει τα μικτά κέρδη που απολαμβάνει μία επιχείρηση από την πώληση προϊόντων αξίας 100€:

$$\text{ΠΜΚ} = \frac{\text{Πωλήσεις} - \text{Κόστος Πωλήσεων}}{\text{Πωλήσεις}}$$

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥ Ή ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ**

Ο δείκτης καθαρού κέρδους είναι πολύ χρήσιμος, η διοίκηση όσο και πολλοί αναλυτές βασίζουν τις προβλέψεις τους για τα μελλοντικά καθαρά κέρδη της επιχείρησης επί του προβλεπόμενου ύψους πωλήσεων και του ποσοστού καθαρού κέρδους.

Ο Αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το ποσοστό του καθαρού κέρδους που επιτυγχάνει μια επιχείρηση από τις πωλήσεις της. Με άλλα λόγια δείχνει το καθαρό κέρδος που έχει μία επιχείρηση από την πώληση προϊόντων αξίας εκατό ευρώ. (Νιάρχου, 2004).

Το περιθώριο καθαρού κέρδους αντανakλά την τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης και την ικανότητα της να ελέγχει τα λειτουργικά της έξοδα, τα χρηματοοικονομικά της έξοδα. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Σύμφωνα με τον Νιάρχου στα καθαρά λειτουργικά κέρδη δεν περιλαμβάνονται τυχόν μη λειτουργικά έσοδα και κέρδη (έσοδα από συμμετοχές, προσωρινές επενδύσεις σε χρεόγραφα, κ.α.), όπως και τα μη λειτουργικά έξοδα και ζημιές (ζημιές από καταστροφή εμπορευμάτων, κ.α.) τα οποία όμως μπορεί να είναι σημαντικά και να επηρεάσουν το αποτέλεσμα.

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου ισούται με τον λόγο των καθαρών λειτουργικών κερδών μιας περιόδου με το σύνολο των καθαρών πωλήσεων. Δηλαδή, ισχύει:

$$\text{ΠΚΚ} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}}$$

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους, τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση.

Με τους δείκτες καθαρού και μικτού περιθωρίου κέρδους μπορούμε να εμβαθύνουμε περισσότερο στον τρόπο που λειτουργεί η επιχείρηση.

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ**

Σύμφωνα με τους Βασιλείου & Ηρειώτη ο δείκτης αυτός μετρά την απόδοση όλων των επενδύμενων κεφαλαίων (ιδίων και ξένων) μιας επιχείρησης.

Γενικά ένα υψηλό περιθώριο κέρδους σε συνδυασμό με μία υψηλή κυκλοφοριακή ταχύτητα ενεργητικό αποτελούν την ιδεώδη πολιτική. Αλλά είναι πολύ δύσκολο να παρατηρηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα καθώς θα προσελκύσει πολλούς ανταγωνιστές.

Για να γίνει ο υπολογισμός του δείκτη αποδοτικότητας ενεργητικού θα διαιρέσουμε τα κερδών μετά από τόκους και φόρους με το σύνολο του ενεργητικού (περιουσιακά στοιχεία) της επιχείρησης, δηλαδή ισχύει η εξής σχέση:

$$\Delta\text{AE} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη μετά από τόκους και φόρους}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Ορισμένοι συγγραφείς βέβαια υποστηρίζουν ότι για τον προσδιορισμό τους ύψους των καθαρών λειτουργικών κερδών πρέπει να αφαιρούνται τα χρηματοοικονομικά έξοδα δηλ. οι τόκοι των ξένων κεφαλαίων. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα αποτελούν την αμοιβή των ξένων κεφαλαίων, όπως τα μερίσματα αποτελούν την αμοιβή των ιδίων κεφαλαίων. (Νιάρχου, 2004).

- **ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ**

Είναι και αυτός πολύ σημαντικός δείκτης γιατί απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχείρησης και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος. (Νιάρχου, 2004).

Εξαρτάται από δύο κυρίως παράγοντες:

- Την απόδοση του Ενεργητικού
- Τον πολλαπλασιαστή μόχλευσης ή πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015)

Ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων δίνεται από την ακόλουθη σχέση:

$$\Delta\text{AIK} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

Ίδια Κεφάλαια \Rightarrow είναι το άθροισμα των ποσών των ιδίων κεφαλαίων, της τυχόν διαφοράς από αναπροσαρμογή πάγιων στοιχείων και επιχορηγήσεων επενδύσεων, των πάσης φύσεως αποθεματικών και των τυχόν αποτελεσμάτων σε νέο. Τυχόν οφειλόμενα κεφάλαια επόμενης χρήσης αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια. (Καλαμαράς & Καλαμαρά, 2013).

Ένας χαμηλός δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων είναι ενδεικτικός του ότι η επιχείρηση πάσχει σ κάποιο τομέα της θαναπαρκής διοίκησης, χαμηλή παραγωγικότητα, δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, κ.α.) χωρίς όμως και να μπορεί ο εξωτερικός αναλυτής να εντοπίσει τα αδύνατα σημεία της από τον συγκεκριμένο αριθμοδείκτη και μόνο.

Αντίθετα ένας υψηλός δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση ευημερεί.

1.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ Ή ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ (FINANCIAL LEVERAGE RATIOS)

Σύμφωνα με τους Βασιλείου και Ηρειώτη η χρηματοοικονομική μόχλευση είναι η χρησιμοποίηση δανειακών κεφαλαίων με σκοπό την αύξηση της απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων. Η χρησιμοποίηση δανειακών κεφαλαίων αυξάνει την αναμενόμενη απόδοση ιδίων κεφαλαίων μιας επιχείρησης.

Οι δείκτες χρέους ή μόχλευσης δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο μια επιχείρηση χρηματοδοτεί τις συνολικές της επενδύσεις. Ειδικότερα, οι δείκτες αυτοί απεικονίζουν:

1. Την έκταση στην οποία μια επιχείρηση χρηματοδοτεί τις επενδύσεις της
2. Την πιθανότητα να αθετήσει τις δανειακές της υποχρεώσεις

Ειδικότερα, ο αριθμοδείκτης “Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης ή Περιουσιακής Διάρθρωσης” που πρόκειται να αναλυθεί είναι ο εξής:

• ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ

Η επίδραση των δανειακών κεφαλαίων στα κέρδη μιας επιχείρησης είναι θετική και επωφελής, αν η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από την αποδοτικότητα του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων. Η διαφορά αυτή δείχνει την επίδραση που ασκεί η χρησιμοποίηση των δανειακών κεφαλαίων επάνω στην αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης. (Νιάρχου, 2004).

Ο δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης, υπολογίζεται από τον λόγο των συνολικών Υποχρεώσεων (ξένα κεφάλαια) προς το σύνολο του Ενεργητικού της επιχείρησης. Δηλαδή ισχύει η σχέση:

$$\Sigma\Delta\epsilon = \frac{\text{Συνολικές Υποχρεώσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \frac{\text{Ξένα Κεφάλαια}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Ξένα κεφάλαια \Rightarrow περιλαμβάνουν όλα τα δανειακά κεφάλαια (βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις).

Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης τόσο περισσότερα ίδια κεφάλαια υπάρχουν για να ικανοποιηθούν οι δανειστές σε περίπτωση χρεοκοπίας της επιχείρησης. (Βασιλείου & Ηρειώτου, 2015). Άρα καταλαβαίνουμε ότι οι δανειστές προτιμούν χαμηλά επίπεδα δανειακής επιβάρυνσης.

1.5 ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ

Οι δείκτες οικονομικής κάλυψης εκφράζουν την ικανότητα μιας επιχείρησης να καλύψει τις διάφορες δαπάνες, οι οποίες προκύπτουν από τις απαιτήσεις των πιστωτών της. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Παρέχουν ένδειξη της πολιτικής που ακολουθεί η διοίκηση μιας επιχείρησης έναντι των διάφορων δαπανών λειτουργίας της και της αποτελεσματικότητας έναντι των επιμέρους δαπανών. (Νιάρχου, 2004).

- **ΒΑΘΜΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ**

Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται από τον λόγο των κερδών προ τόκων και φόρων προς τους χρεωστικούς τόκους της επιχείρησης. Δηλαδή ισχύει η σχέση:

$$\text{BKXΔ} = \frac{\text{Κέρδη προ Τόκων και Φόρων}}{\text{Χρεωστικοί Τόκοι}}$$

Παρουσιάζει πόσες φορές καλύπτονται οι ετήσιοι τόκοι τους οποίους πρέπει να πληρώσει η επιχείρηση. Χαμηλές τιμές του δείκτη δείχνουν ότι η επιχείρηση βρίσκεται σε επικίνδυνη θέση.

Ο δείκτης αυτός πρέπει να υπερβαίνει το 200 – 250 % για να μην είναι ευπρόσβλητη η επιχείρηση σε πιθανές μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται. (Βασιλείου & Ηρειώτη 2015).

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΣΑΝΤΑΛΗ Α.Ε

Η εταιρεία Τσάνταλη ΑΕ είναι από τις παλαιότερες οινοποιητικές μονάδες στην Ελλάδα αφού δραστηριοποιείται στο χώρο του κρασιού από το 1890. Μία ιστορία που μετρά 125 χρόνια. Βρίσκεται στον Άγιο Παύλο Χαλκιδικής, δίπλα στα 200 στρέμματα αμπελώνων που διαθέτει στο κεντρικό οινοποιείο.

Ο Ευάγγελος Τσάνταλης 2^{ης} γενιάς οινοποιός κατάφερε να μετατρέψει την μικρή οικογενειακή επιχείρηση σε ένα μεγάλο brand name, και αποτελεί σημαντικό κομμάτι της ελληνικής οινοποιίας.

Σήμερα η εταιρεία διαθέτει:

- 145 στρέμματα στην Χαλκιδική
- 700 στρέμματα στο Άγιο Όρος
- 800 στρέμματα στη Ραψάνη
- 580 στρέμματα στη Μαρώνεια
- 200 στρέμματα στην Νάουσα

Έχει πάνω από **80** ετικέτες, το **50%** της παραγωγής του εξάγεται σε 55 χώρες και καταλαμβάνει αυτήν την στιγμή το **31%** μερίδιο από το σύνολο των εξαγωγών του ελληνικού οίνου.



3.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΜΠΟΥΤΑΡΗ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.

Η εταιρεία Μπουτάρη υπάρχει στον κόσμο της οινοποιίας εδώ και 134 χρόνια. Ιδρύθηκε από τον Ιωάννη Μπουτάρη το 1879. Ξεκίνησε με την δημιουργία "Νάουσσας Μπουτάρη" το πρώτο ερυθρό εμφιαλωμένο κρασί στην Ελλάδα. Σήμερα στην Νάουσα υπάρχει το μουσείο κρασιού όπου το 1906 είχε χτιστεί το πρώτο ιδιόκτητο οινοποιείο. Το κύριο οινοποιείο – εμφιαλωτήριο βρίσκεται στην Νάουσα όπου είναι και η κύρια παραγωγική μονάδα της εταιρείας.

Είναι η πρώτη εταιρεία που επεκτείνει τις δραστηριότητες της εκτός Ελλάδας. Στην νότια Γαλλία εξαγοράζει ένα οινοποιείο που περιβάλλεται από 700 στρέμματα αμπελώνα, βιολογικής καλλιέργειας.

Σήμερα διαθέτει 6 οινοποιία στην Ελλάδα που βρίσκονται σε σημαντικές οινοπαραγωγικές περιοχές:

- Νάουσα
- Γουμένισσα
- Κρήτη
- Σαντορίνη
- Μαντινεία
- Αττική

Έχει **65** διαφορετικά προϊόντα, παράγει **4** εκατομμύρια μπουκάλια ετησίως εξάγει τα μισά από αυτά σε **40** χώρες, και κυρίως στην Αμερική, στον Καναδά, στην Ιαπωνία και στην Κίνα.



4.ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΚΑΙ ΜΠΟΥΤΑΡΗ

- ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ:

1. ΔΕΙΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Πίνακας 3.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	1,53	1,3	1,31	1,29	1,25	1,25	1,25	1,08	1,87	1,76	1,68
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	1,6	1,55	1,37	1,27	1,07	1,13	1,06	1	1,24	0,79	0,78

Από τον πίνακα 3.1 προκύπτει ότι ο δείκτης γενικής ρευστότητας στην επιχείρηση Τσάνταλη παραμένει σχετικά σταθερός. Οι τιμές είναι πάνω από την μονάδα που σημαίνει ότι είναι ικανοποιητικές. Υπάρχει βέβαια μία μικρή κάμψη από το 2010 έως το 2011, που θα μπορούσε να οφείλεται στην αύξηση του βραχυπρόθεσμου παθητικού. Η σημαντική όμως βελτίωση της ρευστότητας της εταιρείας κατά το έτος 2011 και μετά οφείλετε στην αύξηση των διαθέσιμων λόγω της αύξησης κεφαλαίου. Καλύπτει επομένως τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις με τα περιουσιακά στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού της, άρα υπάρχει ρευστότητα.

Από την άλλη στην επιχείρηση Μπουτάρη υπάρχει μία πτώση από το 2004 έως το 2014. Η μείωση αυτή οφείλετε σε αγορές πάγιων ή άλλων μακροπρόθεσμων επενδύσεων. Παρατηρείται μόνο μία αύξηση στο έτος 2012. Σημαίνει ότι δεν διαθέτει ρευστότητα με μικρό περιθώριο ασφάλειας.

1. ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Πίνακας 3.2 Δείκτης Ειδικής Ρευστότητας

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	0,78	0,8	0,83	0,81	0,73	0,78	0,8	0,73	1,22	1,19	1,11
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	0,98	0,96	0,79	0,74	0,59	0,52	0,4	0,46	0,62	0,37	0,39

Όσο αφορά τον δείκτη ειδικής ρευστότητας ο πίνακας 3.2 μας βοηθάει να καταλάβουμε την κατάσταση των 2 επιχειρήσεων.

Στην επιχείρηση Τσανταλη από το 2004 έως το 2011 η τιμή ήταν κάτω από την μονάδα. Το 2012 και μετά ανέβηκε σημαντικά κάτι που μας δείχνει ότι απέκτησε την ικανότητα να έχει περισσότερα μετρητά και να μπορεί να ανταπεξέλθει σε βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της χωρίς την πώληση των αποθεμάτων της.

Αντίθετα η επιχείρηση Μπουτάρη αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα. Το 2004 και το 2005 η τιμή ήταν κοντά στην μονάδα αλλά από το 2006 και για τα επόμενα εννιά χρόνια, υπάρχει σοβαρή πτώση με το 2014 να φτάνει ο δείκτης ειδικής ρευστότητας στο **0,39**. Η επιχείρηση, δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, και εξαρτάται από τις μελλοντικές πωλήσεις ώστε να αποκτήσει ειδική ρευστότητα.

- ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ :

1. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Πίνακας 3.3 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	0,87	1,04	1,07	1,07	0,87	0,84	1,31	1,19	0,95	1,17	1,25
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	2	1,70	1,57	1,64	1,44	1,24	1,14	0,94	0,82	0,92	0,90

Ο πίνακας 3.3 μας αποδίδει τον δείκτη αποθεμάτων. Η επιχείρηση Τσάνταλη εμφανίζει ικανοποιητικές τιμές. Ο δείκτης είναι σχετικά σταθερός με πολύ μικρές αυξομειώσεις. Η χαμηλή τιμή συνδέεται με μεγαλύτερο μικτό περιθώριο κέρδους.

Από την άλλη στη εταιρεία Μπουτάρης ο δείκτης το 2004 ήταν **2** ενώ το 2014 αρκετά χαμηλός **0,90**. Υπήρχε μία μεγάλη πτώση, τα αποθέματα άρχισαν να παραμένουν στην επιχείρηση για μικρότερο χρονικό διάστημα, αύξηση της αποδοτικότητας και μείωση των εξόδων αποθήκευσης.

2. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Πίνακας 3.4 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	1,71	1,31	1,23	1,28	1,3	1,1	1,02	0,97	0,94	1,09	1,09
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	2	1,68	1,76	2,2	1,84	1,5	0,81	0,91	0,75	0,78	0,74

Από τις τιμές του δείκτη κυκλοφορίας προκύπτει ότι και οι 2 επιχειρήσεις έχουν μία πτωτική πορεία.

Η εταιρεία Τσάνταλης έχει με μία μικρή πτώση από το 2004 έως το 2005 και καταλαβαίνουμε ότι από το 2005 και μετά έχει αλλάξει την πιστωτική της πολιτική, με αποτέλεσμα να υπάρχει περισσότερη ρευστότητα.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων στην εταιρεία Μπουτάρη το 2004 ήταν **2** ενώ το 2014 ήταν **0,74** μία μείωση που υποδηλώνει μείωση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης. Είναι προφανές ότι η επιχείρηση δεν κατάφερε να επιτύχει σημαντικές πωλήσεις. Δεν μπόρεσε να διαχειριστεί καλά τους πελάτες της, η επιχείρηση αντιμετωπίζει προβλήματα στην 'έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεων της και θα έπρεπε να αναθεωρήσει την πιστωτική της πολιτική.

3. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Πίνακας 3.5 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	0,62	0,57	0,53	0,5	0,5	0,47	0,43	0,44	0,4	0,43	0,38
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	0,50	0,51	0,52	0,54	0,48	0,51	0,48	0,52	0,43	0,48	0,52

Εξετάζοντας τα στοιχεία του πίνακα 3.5, προκύπτει ότι ο δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού για την επιχείρηση Τσάνταλη έχει μία μικρή μείωση που μάλλον οφείλεται στην κακή χρήση των στοιχείων του ενεργητικού. Θα έπρεπε να είχε αυξήσει το βαθμό αξιοποίησης των περιουσιακών της στοιχείων ή θα έπρεπε να είχε προχωρήσει σε ρευστοποίηση μέρους αυτών. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015).

Η εταιρεία Μπουτάρη έχει μία σταθερότητα, ο δείκτης για τα έτη 2004 έως 2014 κυμαίνεται στο **0,5** δείχνει πιο εντατική εκμετάλλευση των περιουσιακών της στοιχείων.

4. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Πίνακας 3.6 Δείκτης Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	2,42	2,27	1,89	1,95	1,65	1,59	1,42	1,54	1,32	1,34	1,17
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	2,74	2,52	2,52	2,54	2,48	2,37	1,92	2,38	1,52	1,9	1,8

Η επιχείρηση Τσάνταλης ξεκίνησε με ένα δείκτη αρκετά υψηλό το 2004 αλλά με το πέρασμα του χρόνου υπήρχε πτώση. Το 2014 ο δείκτης ήταν **1,17** πολύ κοντά στην μονάδα που σημαίνει μάλλον υπήρχε υπερεπένδυση της επιχείρησης σε πάγιο εξοπλισμό.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας πάγιων περιουσιακών στοιχείων στην εταιρεία Μπουτάρη είναι σχετικά σταθερός και > του **1** και αρκετά υψηλός, που σημαίνει ότι είναι εντατική η χρησιμοποίηση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων σε σχέση με τις πωλήσεις της.

- ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ :

1. ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Πίνακας 3.7 Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	35%	35%	38%	39%	40%	42%	25%	27%	33%	35%	35%
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	41%	43%	42%	48%	43%	32%	15%	27%	22%	29%	37%

Αναλύοντας τα στοιχεία του πίνακα 3.7 γίνεται φανερό ότι για την εταιρεία Τσάνταλη υπάρχουν μερικές αυξομειώσεις στο δείκτη μικτού περιθωρίου. Από το 2004 έως το 2009 υπήρχε μία αύξηση και από εκεί και πέρα δημιουργήθηκε πτώση φτάνοντας στο **35%** ποσοστό που είχε και το 2004. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν ότι δεν είχε και τόσο καλή πολιτική διοίκησης στον τομέα αγορών και πωλήσεων.

Αντίθετα στην επιχείρηση Μπουτάρη μέχρι και το 2009 ο δείκτης είναι αρκετά υψηλός. Από εκεί και πέρα εμφανίζεται μία μεγάλη πτώση και σιγά σιγά ο δείκτης ανεβαίνει όπου το 2014 αγγίζει παραπάνω από το **35%**. Η εταιρεία προσπαθεί να καλύψει τα λειτουργικά της έξοδα με τα μικτά κέρδη και να επιτύχει όσο το δυνατόν καλύτερα έσοδα, αλλάζοντας την τιμολογιακή πολιτική.

2. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ

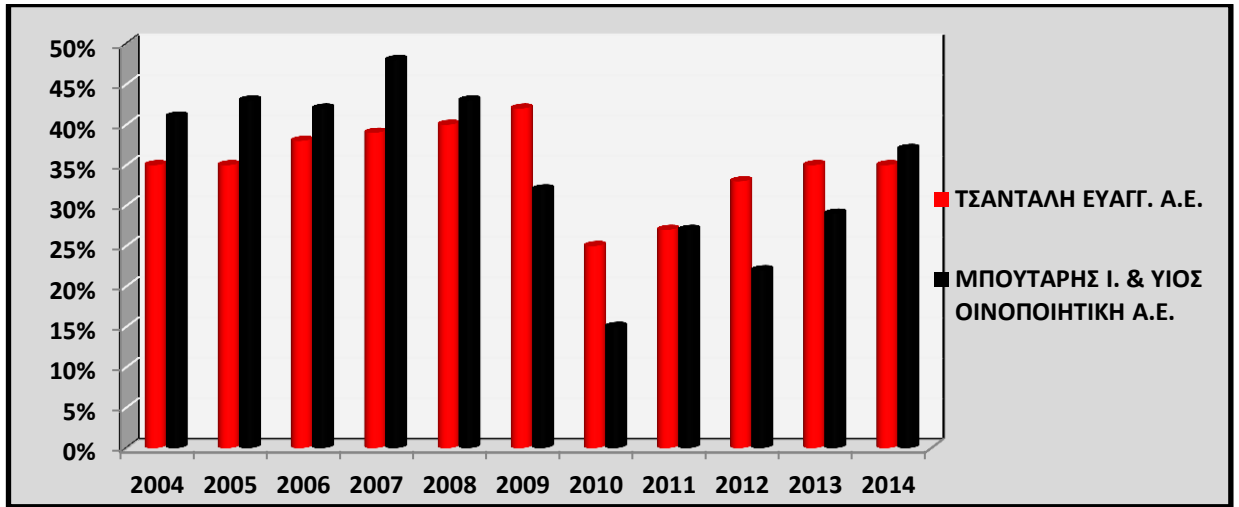
Πίνακας 3.8 Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	1,9%	1,8%	0,71%	0,9%	0,5%	0,4%	-0,2%	-5,1%	-7,6%	-0,9%	-5,6%
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	3%	3,80%	-6%	1,70%	-2,90%	-1,30%	-21%	-13%	-25%	-23%	-12%

Στον πίνακα 3.8 παρουσιάζεται ο δείκτης καθαρού περιθωρίου. Και στις 2 επιχειρήσεις μας προβληματίζουν ιδιαίτερα οι πολύ χαμηλές τιμές και η μεγάλη πτώση που φτάνει στο Τσάνταλη – **5,6%** για το 2015 και στην εταιρεία Μπουτάρη έως – **12%** , και. Αυτό δηλώνει ότι δεν έχει γίνει ορθή άσκηση τιμολογιακής πολιτικής, σωστή κοστολόγηση ούτε οργανωμένη διαχείριση. Χαμηλή τιμή διάθεσης των προϊόντων με αποτέλεσμα να μετατρέπετε σε ζημιά προς τις εταιρίες.

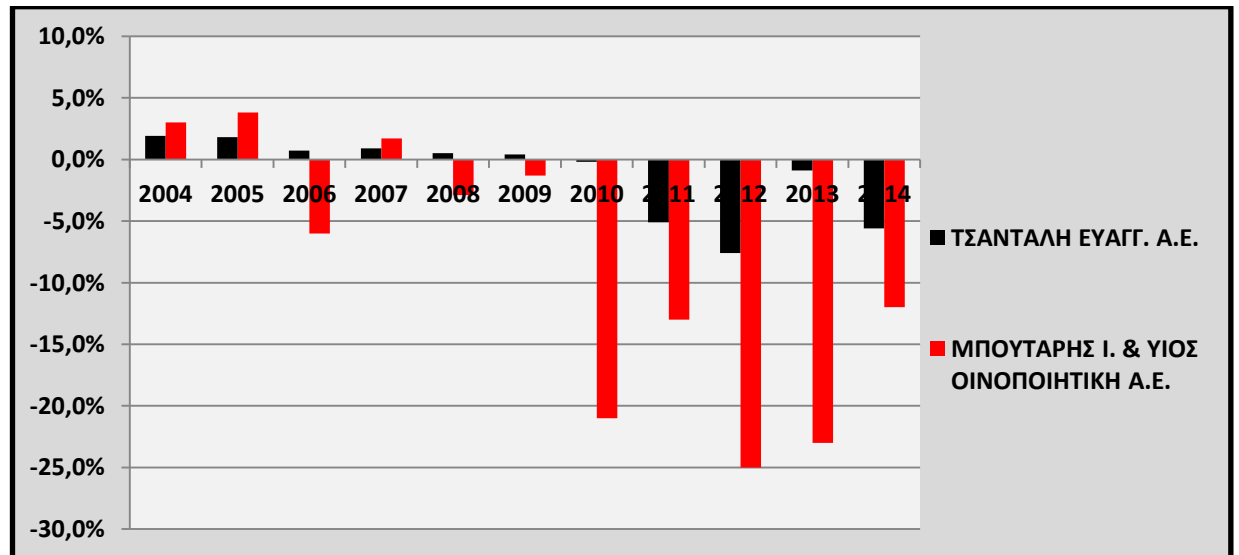
Παρακάτω παριστάνονται τα διαγράμματα 3.7 & 3.8 τα οποία απεικονίζουν τις πορείες του καθαρού και μικτού περιθωρίου κέρδους για τις δύο επιχειρήσεις.

Γράφημα 3.7 Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους



Πηγή: Εθνικό Τυπογραφείο, 2015

Γράφημα 3.8 Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους



Πηγή: Εθνικό Τυπογραφείο, 2015

3. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Πίνακας 3.9 Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	1,10%	1%	0,38%	0,49%	0,27%	0,2%	-0,9%	-2,2%	-2,6%	-3,2%	-2,1%
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	1,2%	5,8%	5%	5,4%	2,6%	2,6%	2,9%	1,3%	3,9%	3,3%	0,3%

Ο δείκτης απόδοσης ενεργητικού όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 3.9 για την επιχείρηση Τσάνταλη μας δείχνει την πτωτική τάση της επιχείρησης με αποτέλεσμα από το 2010 έως και το 2014 να παρουσιάσει αρνητική τιμή.

Στην επιχείρηση Μπουτάρη τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά παρατηρείται αύξηση στο δείκτη απόδοσης ενεργητικού κατά τα έτη 2005 με 2007. Από εκεί και πέρα υπάρχει μία μικρή πτώση. Η επιχείρηση λειτουργεί αποτελεσματικά, μπορεί να επιζήσει οικονομικά και να προσελκύσει κεφάλαια που προσφέρονται για επένδυση. (Νιάρχου, 2004)

4. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Πίνακας 3.10 Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	3,1%	2,9%	1%	1,3%	0,7%	0,5%	-6,4%	-2,8%	-8%	-10%	-7,5%
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	3,4%	8%	6%	13%	10%	8,0%	-6%	-7%	-2%	4%	2%

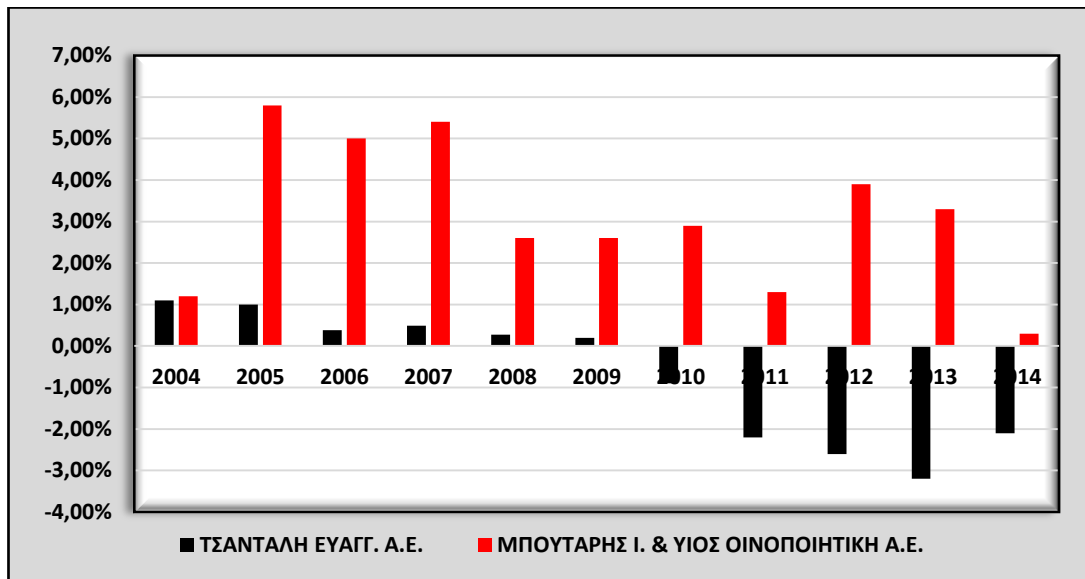
Από την ανάλυση του δείκτη απόδοση ιδίων κεφαλαίων προκύπτει ότι η επιχείρηση Τσάνταλη όπως ήδη έχει προαναφερθεί ενώ το 2004 είχε μεγάλο δείκτη, από το 2010 έως το 2014 είχε πτώση. Η μη αποτελεσματική χρήση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης η οποία συνεχώς παρουσιάζει μείωση και η μη συγκράτηση του κόστους οδηγεί στην μείωση του δείκτη.

Στην επιχείρηση Μπουτάρη παρατηρείται υψηλός δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων, μας δείχνει έτσι ότι κατά το χρονικό διάστημα 2005 με 2009 υπάρχουν ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες και χρησιμοποιούνται εύστοχα τα κεφάλαια της. Από το 2010 έως το 2012 υπάρχει μία μεγάλη κάμψη του Σ **10%** όπου η επιχείρηση σε κάποιο τομέα κάπου πάσχει δηλαδή δεν είναι πλήρως παραγωγική.

Ακολουθούν τα διαγράμματα 3.9 & 3.10 τα οποία απεικονίζουν τους δείκτες:

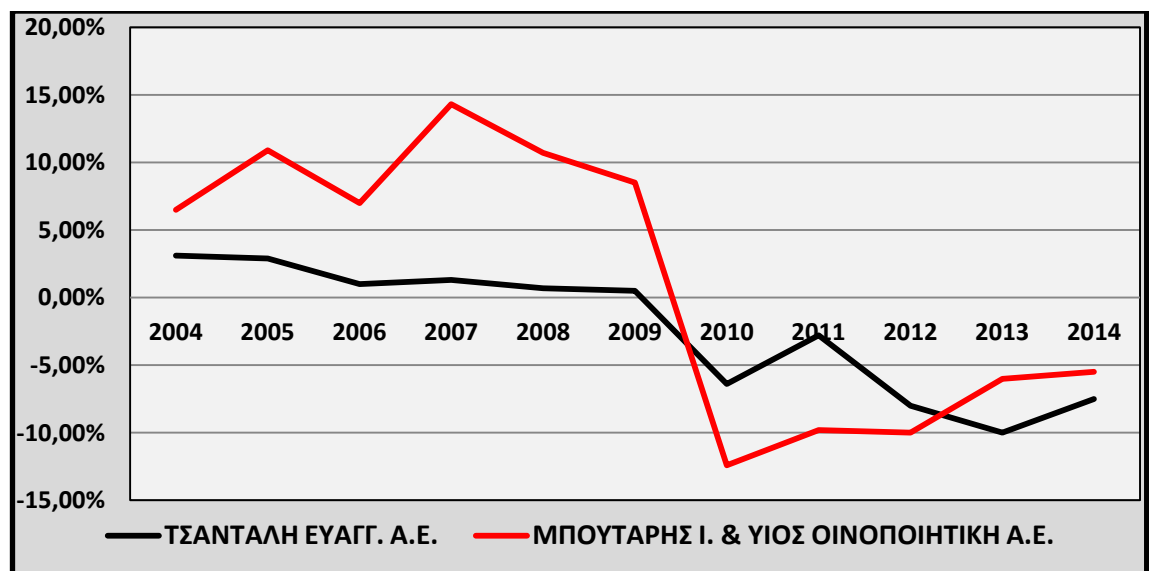
1. Απόδοσης ενεργητικού
2. Απόδοσης ιδίων κεφαλαίων

Γράφημα 3.9 Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού



Πηγή: Εθνικό Τυπογραφείο, 2015

Γράφημα 3.10 Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων



Πηγή: Εθνικό Τυπογραφείο, 2015

- ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ Ή ΧΡΕΟΥΣ
1. ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ

Πίνακας 3.11 Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	0,62	0,62	0,63	0,63	0,61	0,60	0,62	0,66	0,66	0,68	0,70
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	0,42	0,46	0,37	0,35	0,32	0,39	0,33	0,26	0,16	0,10	0,08

Η επιχείρηση Τσάνταλη δημιουργεί πρόβλημα στους δανειστές, αφού υπάρχει οικονομική ανασφάλεια με τον δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης το 2014 να αγγίζει το **70%**.

Ο δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης είναι αρκετά χαμηλός στην εταιρεία Μπουτάρη σε σχέση με τον Τσάνταλη που κυμαίνεται στο **0,62**, ένας αρκετά υψηλός δείκτης. Η εταιρεία Μπουτάρη προστατεύει τους δανειστές της σε περίπτωση πτώχευσης, μειώνει τις υποχρεώσεις τις έναντι τρίτων και στηρίζει την λειτουργία της σε κεφάλια που ανήκουν στους ιδιοκτήτες της.

- ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ :

1. ΒΑΘΜΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Πίνακας 3.12 Βαθμός Κάλυψης Χρηματοοικονομικών Δαπανών

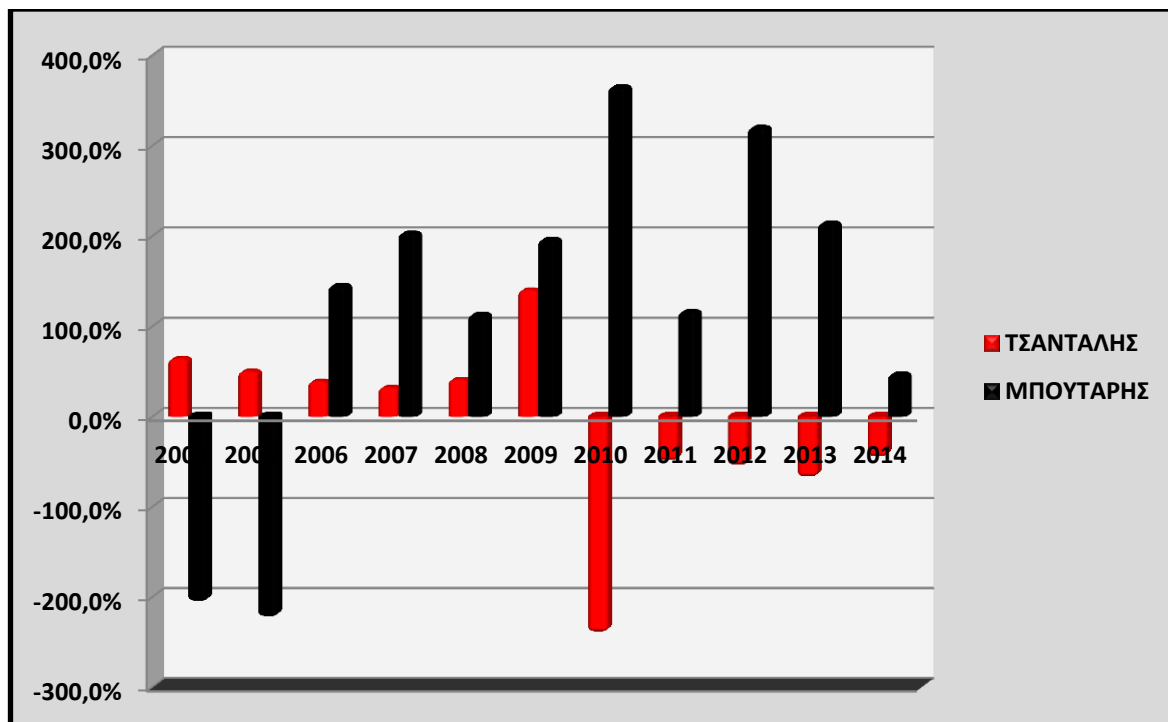
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΤΗ										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	64%	50%	39%	32%	41%	14%	-24%	-50%	-55%	-68%	-45,70%
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	-206%	- 223%	145%	203%	113%	196%	365%	116%	320%	214%	47%

Τέλος ο πίνακας 3.12 μας δείχνει τον βαθμό κάλυψης χρηματοοικονομικών δαπανών. Ο δείκτης είναι πάρα πολύ χαμηλός και υπάρχει και μεγάλη πτώση από το 2010 και μετά, με το δείκτη να αγγίζει το **- 45%** το 2014. Κανονικά για να πούμε ότι μια επιχείρηση δεν είναι ευπρόσβλητη σε πιθανές μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται θα πρέπει ο δείκτης να υπερβαίνει το **200 – 250%**. (Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015). Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν ότι η εταιρεία δεν έχει αρκετά κέρδη για να καλύψει τους τόκους, οπότε η επιχείρηση βρίσκεται σε ζημιογόνο χρήση.

Από την άλλη η επιχείρηση Μπουτάρη βλέπουμε ότι ενώ ξεκίνησε το 2004 και 2005 με **- 200%** πράγμα που έφερνε σε δύσκολη θέση τους δανειστές της, από το 2006 έως και το 2013 υπήρχε τεράστια άνοδος. Αγγίζοντας το 2010 βαθμό κάλυψης **365%**, με αποτέλεσμα να δείχνει στους δανειστές της ότι μπορούν να την εμπιστευτούν.

Παρακάτω παρουσιάζεται το διάγραμμα 3.9 όπου γίνεται μία σύγκριση του βαθμού κάλυψης ανάμεσα στις δύο επιχειρήσεις ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε. και ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε..

Γράφημα 3.11 Βαθμός κάλυψης Χρηματοοικονομικών Δαπανών



Πηγή: Εθνικό Τυπογραφείο, 2015

5.ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην 14 Ιουλίου 2017, συναντήθηκα με τον κύριο Σαλπυγγίδη Γεώργιο Διευθυντή του Αμπελουργικού τμήματος Τσάνταλη Α.Ε., και μου παραχώρησε μια συνέντευξη με αρκετές πληροφορίες που αφορούν το βιολογικό οίνο.

Αυτήν την στιγμή η επιχείρηση διαθέτει 5 βιολογικά κρασιά και όλα τα υπόλοιπα είναι συμβατικά. Μόνο το **1%** του τζίρου αντιπροσωπεύει την βιολογική καλλιέργεια. Διαπιστώνουμε ότι το ποσοστό είναι πάρα πολύ μικρό.

Όσο αφορά τις πρώτες ύλες η αγορά είναι ακριβότερη κατά **2%** και η παραγωγή κατά **10%**. Δηλαδή μας έδωσε το παράδειγμα σε ένα παραγωγό συμβατικού οίνου η τιμή θα είναι 0,60 λεπτά αντίθετα σε ένα παραγωγό βιολογικού οίνου θα είναι 0,65 λεπτά. Μπορεί ο παραγωγός να μην έχει μεγάλη απόκλιση όσον αφορά στην τιμή αλλά δεν έχει και τα αντίστοιχα έξοδα. Η κοστολόγηση δεν είναι ούτε το **10%**.

Επίσης μας ενημέρωσε ότι η πώληση βιολογικού οίνου είναι κατά **70%** ακριβότερη σε σύγκριση με το συμβατικό οίνο. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι συμφέρει η παραγωγή βιολογικού οίνου. Για παράδειγμα:

Το 2014 οι συνολικές πωλήσεις ανέρχονταν στα **31.236.757,80** από αυτά το **70%** ήταν από βιολογικό οίνο (17.849.394) και το άλλο **30%** από συμβατικό (13.387.118,90). Που σημαίνει αν πάρουμε το Δείκτη Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού βιολογικού οίνου για το 2014 θα είναι:

$$\Delta\text{ΚΤΕ}_{(\text{βιολογικού οίνου})} = \frac{17.849.394}{81684887,75} = \mathbf{0,21} \quad \Delta\text{ΚΤΕ}_{(\text{συμβατικού οίνου})} = \frac{13.387.118,90}{81684887,75} = \mathbf{0,16}$$

Όμως το μεγαλύτερο πρόβλημα που μας εξέφρασε είναι ότι δεν υπάρχει αγορά προς πώληση, η αγορά είναι πολύ μικρή και δύσκολα γίνεται η εξαγωγή του βιολογικού οίνου. Η οινοποιητική επιχείρηση Τσάνταλης εξάγει όλο το βιολογικό οίνο στις εξής χώρες:

- Γερμανία με το μεγαλύτερο ποσοστό 75%
- Ηνωμένες Πολιτείες με 15%
- Καναδάς & Ηνωμένο Βασίλειο με 10%

6.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η παραγωγή οίνου στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέχει ένα αρκετά υψηλό ποσοστό που αγγίζει το **70%** της συνολικής παραγωγής. Η Ελλάδα θεωρείται μία σημαντική οινοπαραγωγική χώρα.

Σήμερα:

- ✓ καλλιεργούνται συνολικά **633.262** στρ. αμπέλια μόνο για κρασί,
- ✓ ενώ το σύνολο των αμπελώνων ανέρχεται στο **1.030.821** στρ.
- ✓ Ο βιολογικός οίνος κατέχει την έκτη θέση μεταξύ όλων των βιολογικών προϊόντων με **54.306** στρ.

Από την συγκεκριμένη έρευνα προκύπτουν:

- ✓ Η βιολογική καλλιέργεια οίνου καλύπτει το **7,80%** της συνολικής έκτασης **623.550** στρέμματα από το 2006 – 2015 κατά Μ.Ο.
- ✓ Αν και το ποσοστό είναι αρκετά χαμηλό, παρατηρήθηκε αύξηση από το 2006 έως το 2015 σε ποσοστό **2,5%**.
- ✓ Η βιολογική παραγωγή κυμάνθηκε σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε σύγκριση με την συμβατική καλλιέργεια, σε ποσοστό **2%**.
- ✓ Οι εξαγωγές της βιολογικής καλλιέργειας οίνου παρουσιάζουν διαχρονικά αύξηση κατά ποσοστό **28%** (2000 – 2006) ενώ της συμβατική καλλιέργεια μειώθηκε σε ποσοστό **35%** (2000 – 2016).
- ✓ Και στις 2 καλλιέργειες βιολογική και συμβατική, η Γερμανία κατέχει την **1η** θέση ως χώρα εξαγωγής με ποσοστό που αγγίζει το **50%**.

Με βάση την ανάλυση που έγινε από το χρηματοοικονομικό προφίλ των δύο (2) οινοπαραγωγικών επιχειρήσεων Τσάνταλη και Μπουτάρη όσον αφορά τους δείκτες απόδοσης μπορούν να αναφερθούν τα εξής:

Και στις 2 επιχειρήσεις έχουμε:

1. ικανοποιητικό περιθώριο κέρδους
2. το μικτό περιθώριο κέρδους κινείται σε υπερβολικά χαμηλό επίπεδο **30 – 40%**.

Η επιχείρηση Μπουτάρη είναι καλύτερα οργανωμένη, μπορεί να ανταπεξέλθει και να καλύψει τα έξοδα της. λειτουργεί αποτελεσματικά, χρησιμοποιεί εύστοχα τα κεφάλαια της και μπορεί πιο εύκολα να προσελκύσει κεφάλαια για επένδυση.

Από την άλλη η επιχείρηση Τσάνταλη μας δημιούργησε κάποιους ενδοιασμούς λόγω των χαμηλών τιμών και την μεγάλη πτώση. Η επιχείρηση δυσκολεύτηκε, δεν είχε οργανωμένη διαχείρισης, ενώ διέθεσε τα προϊόντα της σε χαμηλές τιμές με αποτέλεσμα να γυρίσει σε ζημιά προς την επιχείρηση. Η δύσκολη κατάσταση της επιχείρησης έκανε την εμφάνιση της στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης μετά το 2010.

Σε επαφή που είχαμε με τις επιχειρήσεις και μετά από συζητήσεις έγινε αναφορά στην βιολογική καλλιέργεια του οίνου. Μας ενημέρωσαν ότι η βιολογική καλλιέργεια κατέχει μόνο ένα μικρό ποσοστό του τζίρου τους, **1%**. Υπάρχει μεγαλύτερη τιμή πώλησης κατά **70%** από την αντίστοιχη τιμή της συμβατικής.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν είναι η περιορισμένη δυνατότητα εξαγωγής βιολογικού οίνου

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συμπερασματικά θα μπορούσε να αναφερθεί ότι σε αυτές τις δύσκολες στιγμές που αντιμετωπίζει η χώρα μας με την οικονομική κρίση θα ήταν το ιδανικό να δώσουμε έμφαση στις βιολογικές καλλιέργειες και κυρίως σε αυτές που ήδη κατέχουν μία εξέχουσα θέση στην Ελληνική Οικονομία.

Παρακάτω παρατίθενται κάποιες προτάσεις για την αύξηση της βιολογικής καλλιέργειας του οινοποιητικού κλάδου.

- ✓ Επιδότηση σε καινοτόμα προϊόντα, υποπροϊόντα και μέθοδοι παραγωγής
- ✓ Ενίσχυση συνεργασίας βιοκαλλιεργητών για την ανάπτυξη οργανωμένων παραγωγικών μονάδων με αξιοποίηση της οικονομική κλίμακα
- ✓ Φορολογικά κίνητρα
- ✓ Εστιασμένη προώθηση της βιολογικής παραγωγής στα πλαίσια μιας ευρύτερης εθνικής στρατηγικής με δημιουργία φορέων για νέες τεχνογνωσίες συνεταιρισμούς με αύξηση εξαγωγών
- ✓ Κίνητρα σε νέους αγρότες με επιδότηση σε αυτούς που θέλουν να καλλιεργήσουν βιολογικά για αύξηση εξαγωγών
- ✓ Επιδοτούμενες θέσεις εργασίας και προνόμια σε βιοκαλλιεργητές

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

- ❖ Βασιλείου, Δ. & Ηρειώτης Ν. (2015). Χρηματοοικονομική Διοίκηση. Αθήνα: Rosili
- ❖ Βέκιος, Γ. & Κούκης Δ. & Τσακίρης Α. (2012). Το βιβλίο του κρασιού. Αθήνα: Ψυχάλλου
- ❖ Γεωργόπουλος, Ι. (2006). Στοιχεία Λογιστικής
- ❖ Δαγκαλίδης Γ. (2013). Κλαδική Μελέτη – Βιολογική Γεωργία
- ❖ Ηρειώτης, Ν. (2007). Εισαγωγή στην Χρηματοοικονομική Λογιστική
- ❖ Καλαμαράς, Ν. & Καλαμαρά, Α. (2013). Γενική Λογιστική Θεωρία και Εφαρμογή. Αθήνα: Σταμούλη
- ❖ Κιτσοπανίδης, Γ. (2007). Γεωργική Λογιστική και εκτιμητική. Θεσσαλονίκη: Ζήτη
- ❖ Νιάρχου, Ν. (2004). Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων. Αθήνα: Σταμούλη
- ❖ Νικολάου, Ν. (2011). Αμπελουργία. Θεσσαλονίκη: Σύγχρονη Παιδεία
- ❖ Παπάς, Α.(2011). Χρηματοοικονομική Λογιστική Αθήνα: Μπένου
- ❖ Πομώνης, Ν. (2010). Γενική Λογιστική. Αθήνα: Σταμούλη
- ❖ Ρεγκούζας Β. (2015). Κλαδική Μελέτη – Οινοποιία
- ❖ Σιδηράς, Ν. (2005). Βιολογική Γεωργία, φυτική παραγωγή. Αθήνα: ΔΗΩ
- ❖ Τσουκαλάς, Σ. (2010). Λογιστική Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας. Αθήνα: Στοχαστής
- ❖ Τσέτουρας, Π. (2014). Οικολογικό κρασί & Βιολογική Καλλιέργεια Αμπέλου. Αθήνα: Σταμούλη

2.ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- ❖ Reganold J., Wachter J., (2016). Βιολογική γεωργία στον 21ο αιώνα. Natural Plants.
- ❖ Nascimbene J., Marini L., Paoletti MG (2012). Organic farming benefits local plant diversity in vineyard farms located in intensive agricultural landscapes. Environmental management
- ❖ Trewavas A. (2001). Urban myths of organic farming. Nature

- ❖ Sandhu HS., Wratten SD, Cullen R. (2010). Organic agriculture and ecosystem services. Environmental science & policy

3. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- ❖ Ifoam Organic International. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://ifoam.bio> (ανάκτηση 20/08/2017)
- ❖ International Organization of Vine & Wine, Σελίδα: Statistics OIV - Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.oiv.int> (ανάκτηση: 30/08/2017)
- ❖ Γεωργία (Βικιπαίδεια). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <https://el.wikipedia.org> (ανάκτηση: 10/9/2017)
- ❖ Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Σελίδα: Ετήσια Γεωργική Έρευνα – Εκτάσεις και Παραγωγή - Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.statistics.gr> (ανάκτηση: 15/06/2017)
- ❖ Καλλιέργεια αμπελιού, Σελίδα: Gaia Επιχειρείν - Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.gaiapedia.gr> (ανάκτηση: 22/08/2017)
- ❖ Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων, Κεντρική Σελίδα: Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε. στατιστικά στοιχεία. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.keosoe.gr> (ανάκτηση: 18/05/2017)
- ❖ Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων, Κεντρική Σελίδα: BIO HELLAS - Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.bio-hellas.gr> (ανάκτηση: 18/08/2017)
- ❖ Παντελής Κούκος, Στοιχεία Οικονομίας – Οικονομικές Καταστάσεις, Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.ee.teihal.gr> (ανάκτηση: 18/06/2017)
- ❖ Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Σελίδα: Βιολογική Γεωργία – Κτηνοτροφία, - Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.minagric.gr> (ανάκτηση: 15/06/2017)